

STÖRSTA UTBYGGNADEN AV SKOLA OCH
OMSORG SEDAN 60-TALET

FLER BOSTÄDER

EN VÄXANDE KOMMUN MED NYA MÖJLIGHETER

Kommunledningen i Örebro:s övergripande strategier
och budget 2016 med plan för 2017-2018.

GRÖN EL!

3700 NYA PLATSER I SKOLAN

ETT NYTT OMSORGSBOENDE PER ÅR

CYKELSTAD

FLER FÖRSKOLOR

Innehållsförteckning

Framtidsarbetet fortsätter	2
Vad innehåller detta dokument	3
Processen för styrning, uppföljning och utveckling.....	4
Strategiska områden åren 2016 – 2018	5
Organisation, roller och ansvar	8
Förutsättningar för nämnderna	10
Förutsättningar för planperioden 2016-2018.....	11
Ekonomisk plan 2016-2018	20
Resultatbudget.....	21
Riktade utredningsuppdrag	25
Investeringsprogram 2016-2019	27
Det kommunövergripande arbetet.....	30
Arbetsmarknad	40
Ett näringsliv för hållbar tillväxt.....	43
Sveriges bästa miljö- och klimatkommun.....	47
Budgetdirektiv för de kommunägda bolagen.....	52
Programområde Barn och utbildning	63
Programområde Social Välfärd	72
Programområde Samhällsbyggnad	82

Bilagor

Uppföljning och analys.....	Bilaga 1
Förändring av driftbudgetram.....	Bilaga 2

Framtidsarbetet fortsätter

Det går fantastiskt bra för Örebro kommun. Vi är en kommun i mycket stark tillväxt och det arbete som vi gör får uppmärksamhet långt utanför kommungränserna. Örebro växer både till antalet människor och som nav för handel, logistik och företagande. Arbetslösheten sjunker och kostnaderna för försörjningsstöd har minskat under flera år. Detta ger goda förutsättningar för det fortsatta arbetet med att erbjuda en trygg och god välfärd för alla som bor här. Men det ställer samtidigt stora krav på att bygga ut kommunens verksamhet. Fram till 2020 kommer vi behöva skapa plats för 3700 fler barn och elever i förskola och skola samtidigt som behovet att bygga ut vårdboenden och gruppboendestäder är stort.

Örebro ska fortsätta att utvecklas och samarbete är nyckeln för att komma framåt. I alla sammanhang där vi medverkar ska Örebro kommun ha en aktiv roll. Vi vill skapa förutsättningar för ett långsiktigt arbete som möjliggör reformer som håller mer än en mandatperiod.

Det ska finnas förutsättningar att bo såväl i staden som på landsbygden, med en bra servicenivå. När hela kommunen växer ökar möjligheterna att stärka välfärden och livskvaliteten för människor som bor här. Fler jobb och nya bostäder är de nycklar som behövs för att Örebro ska kunna fortsätta att växa.

Vi ska förvalta våra gemensamma resurser på ett långsiktigt hållbart sätt. Kommunens verksamheter ska få långsiktiga besked för att på bästa sätt utveckla kvaliteten och innehållet. En förutsättning för att kommunen ska klara en välfärd av hög kvalitet är att vi har en stark ekonomi och att vi orkar fortsätta att effektivisera verksamheten. Den ekonomiska utvecklingen i både Sverige och Örebro visar att vi dessutom har behov av att vidta åtgärder som säkerställer välfärdens finansiering under perioden 2016-2018. Under mandatperioden kommer vi att genomföra en rad politiska reformer och ambitionshöjningar. Vi tänker genomföra de löften som vi gett, på samma sätt som vi gjorde under förra mandatperioden.

Skolan, barnomsorgen och äldreomsorgen växer i snabbare takt än kommunen i övrigt. I budget för 2016 läggs nära 350 miljoner kronor mer på de kommunala välfärdsverksamheterna än året innan. Att kommunen kan hantera sådana volymökningar är en styrka. Att genomföra den största utbyggnaden av förskola, skola och omsorg sedan 60-talet samtidigt som vi fortsätter att utveckla kvaliteten i välfärden är en av våra största utmaningar. Men utan en fungerande välfärd blir vi inte en attraktiv kommun. Man ska vara trygg i att man kan leva ett värdigt liv i Örebro.

Det är hög tid för Örebro kommun att inse att vi är på väg mot en framtid som en större stad. Fram mot år 2020 kommer vi av prognoserna att döma att vara drygt 153 000 personer i kommunen. Kommunens vision är att bli Skandinaviens mest attraktiva medelstora stad. Det innebär att tillväxten i sig inte är något självändamål – det är att människor och familjer trivs och att företag och föreningar utvecklas i kommunen som är det eftersträvansvärda resultatet. Nu lägger vi grunden för att Örebro ska stå ännu starkare i framtiden.

Lena Baastad
Socialdemokraterna

Lennart Bondeson
Kristdemokraterna

Rasmus Persson
Centerpartiet

Vad innehåller detta dokument

Du håller nu Örebro kommuns budget för 2016 i din hand. Budgeten innehåller texter om vad den kommunala organisationen ska arbeta med under året som kommer. Längre bak i dokumentet finns också de siffror som beskriver vilka pengar som går till vad inom kommunens stora verksamhet. Sammanlagt omsätts drygt 7,5 miljarder kronor i Örebro kommun, så det är en stor verksamhet det handlar om.

Inledningsvis beskrivs Örebro kommuns styrmodell, som började gälla 2012. Modellen redovisar vilka övergripande strategier som kommunen arbetar med och vilka mål som ska uppnås under mandatperioden. Vad som ska uppnås formuleras i ett antal målområden. Verksamheten som kommunen bedriver ska varje år utvecklas för att nå målen för mandatperioden.

Därefter följer genomgångar av vad som ska ske i den kommunala verksamheten under 2016-2018 med utblick mot 2019. Dessa genomgångar delas upp i flera kapitel. Den kommunövergripande verksamheten, där arbetsmarknad, näringsliv och klimatarbete ingår, beskrivs för sig. Ett särskilt fokus läggs på arbetet som sker inom de kommunala bolagen, samt arbetet med kommunkoncernens upphandlingsarbete. Verksamheten inom de tre programområdena Barn och utbildning, Social välfärd och Samhällsbyggnad redovisas därefter var för sig.

Det är de tre politiska partierna Socialdemokraterna, Kristdemokraterna och Centerpartiet som står för utformandet av innehållet i denna budget. De partier som är i opposition i Örebro kommun skriver fram egna budgethandlingar, som ställs mot denna i samband med att budgeten behandlas i kommunfullmäktige.

Den här budgeten har inte räknat med de riktade anslag till som förväntas komma till kommunerna utifrån den budget som regeringen presenterat. Det innebär att det kan tillkomma ekonomiska förstärkningar och uppdrag från regeringen. Ofta innebär dessa anslag också åtaganden, vilket gör att de innebär viktiga kvalitetsförstärkningar men samtidigt att de inte påverkar kommunens ekonomi generellt.

Om du som läser budgeten har frågor eller förslag rörande budgeten är du välkommen att ringa till kommunalrådskansliet. Ring till kommunens Servicecenter på telefonnummer 019-21 10 00 och be att få tala med ett kommunalråd i kommunledningen.

Processen för styrning, uppföljning och utveckling

Örebro kommuns huvudsakliga uppdrag är att erbjuda välfärd, service och tjänster av hög kvalitet till kommunens invånare i livets olika skeden. Ett annat viktigt uppdrag är att ha en ledande roll i arbetet med att utveckla Örebro och Örebroregionen i samverkan med andra aktörer – kort sagt att stärka kommunens varumärke för att understödja tillväxt, ökad sysselsättning och därmed en stärkt välfärd. För att lyckas med detta krävs en god styrning av verksamheten. Nedan redogörs för hur styrmodellen för Örebro under mandatperioden 2016-2018 är utformad.

Processen för styrning och uppföljning ska stödja verksamheternas arbete med att nyttja resurserna effektivt och tillhandahålla tjänster med god kvalitet.

Ett system för utvecklingsarbetet

Styrningen sker utifrån fyra strategiska områden. Till respektive strategi knyts en rad målområden som gäller för perioden 2016-2018. Varje år ska målen mätas av mot de av kommunfullmäktige beslutade indikatorerna. Kommunen arbetar ständigt med att anpassa indikatorerna för vad som ska mätas och hur det mäts. Detta för att driva arbetet med att fullfölja styrmodellens intentioner på ett så bra sätt som möjligt. Det innebär att respektive politisk nivå, det vill säga programnämnder och driftnämnder, gör anpassningar inom ramen för de kommunövergripande indikatorerna så att de formuleras och målsätts anpassat till respektive nämnds verksamhetsuppdrag.

För att strategierna ska ge kommunen kraft krävs det att hela kommunkoncernen jobbar mot de angivna målen. Uppföljningen inom kommunen ska visa måluppfyllelse för både ansvariga driftnämnder, programnämnder och helheten. Senare i dokumentet anges vilka indikatorer som följs upp och rapporteras till kommunfullmäktige respektive kommunstyrelsen eller programnämnder. Uppföljningen ska innehålla en analys över sambanden mellan vidtagna åtgärder och uppnådda resultat samt vilka förbättringsåtgärder som verksamheten planerar för kommande budgetår.

Strategiska områden åren 2016 – 2018

Strategiområde 1 - Hållbar tillväxt

Örebro kommun ska verka för både tillväxt och minskad klimatpåverkan. Den hållbara tillväxten är central för att klara kommunens utmaningar i dag och imorgon. Örebro ska vara en kommun som anstränger sig för att företag ska kunna etablera sig, växa och utvecklas inom kommunen. Goda kommunikationer är en förutsättning för en fungerande vardag.

Målområde 1

Under perioden ska sysselsättningen öka. Örebro kommun stärker samverkan med näringslivet och genom nya arbetsformer ökas insatserna för fler människor i sysselsättning. Örebro kommun ska också tillsammans med grannkommunerna utveckla vårt gemensamma arbetsmarknadsområde. Nyföretagandet ska öka och arbetet med att försörja näringsliv och offentlig sektor med rätt kompetens ska stärkas. Genom partnerskap ska kommunen samverka med näringsliv och andra offentliga aktörer.

Målområde 2

Klimatfrågan löser vi gemensamt – människor, myndigheter och företag. Örebro ska arbeta för att minska kommunens klimatpåverkan och skapa förutsättningar för att medborgarna aktivt ska kunna delta i det arbetet.

Målområde 3

De ska vara enkelt för medborgare och företag att få kontakt med kommunen. Örebro kommun ska vara öppen, tillgänglig och ge snabba svar. Kommunen ska arbeta för en enklare vardag för privatpersoner och företag, en smartare och öppnare förvaltning som stödjer innovation och delaktighet samt högre kvalitet och effektivitet i verksamheten.

Målområde 4

Goda kommunikationer är en förutsättning för en fungerande vardag för många. Örebro ska verka för att kommunikationer till och från staden binder samman arbetsmarknadsregioner i Mellansverige. Den digitala infrastrukturen inom Örebro kommun ska utvecklas.

Målområde 5

Bästa möjliga resursutnyttjande ska eftersträvas inom den kommunala förvaltningen. Arbete med ständiga förbättringar ska prägla verksamhetens alla delar. Den kommunala ekonomin ska vara långsiktigt hållbar. Örebro kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare med hög kvalitet på välfärden för medborgarna.

Strategiområde 2 - Människors egenmakt

En människa som själv får vara aktiv i att forma sitt eget liv mår bra. En människa som har drivkraft att utveckla sig själv och sin omgivning ska få möjlighet till det. Örebro kommun ska bli bättre på att släppa lös den kraft som finns hos medborgare som kan och vill bidra till kommunens utveckling. I Örebro får alla möjligheter.

Målområde 1

Människors möjlighet att påverka sin egen vardag ska öka. Örebro kommun ska stärka sin dialog med medborgarna inför politiska beslut. Medborgarnas möjlighet att välja utförare av olika tjänster ska fortsätta utvecklas.

Målområde 2

Människors ojämlika livsvillkor i våra stadsdelar ska minska. Insatser för att utjämna skillnader och knyta ihop staden ska göras. Kommunens verksamheter ska särskilt samverka för att utveckla stadsdelarna på väster.

Målområde 3

En meningsfull fritid med möjligheter till eget engagemang bidrar till livskvalitet. Örebro kommun tar ansvar för att förenings- och kulturlivet fortsätter att utvecklas. Samverkan med det civila samhället ska stärkas.

Målområde 4

Örebro kommun ska verka för alla människors lika värde. All form av diskriminering ska motarbetas inom Örebro kommun. Kommunen ska verka för starkt jämställdhet och för att de mänskliga rättigheterna respekteras och efterlevs inom verksamheten.

Strategiområde 3 - Barns och ungas behov

Alla barn förtjänar en god barndom och en trygg och utvecklande skolgång. Genom tidiga insatser och förebyggande arbete med såväl fysisk som social och psykisk ohälsa, kan fler barn och unga få en bra uppväxt och ett mer hälsosamt liv. En faktor som har stor och negativ effekt på barn och ungas uppväxt är barnfattigdom. Genom samordnade insatser från olika samhällsaktörer ska alla barns möjligheter till goda uppväxtvillkor stärkas.

Målområde 1

Alla barn och ungdomar ska ges förutsättningar att klara godkända resultat i skolan. Barn och ungas välmående ska stärkas, med särskilt fokus på unga tjejer.

Målområde 2

Förskolan i Örebro kommun ska hålla högsta kvalitet. Förskolan ska vara en omsorgsfull och trygg plats för barnen, med god pedagogisk verksamhet.

Målområde 3

Örebro kommun har ett ansvar för att kompensera barns ojämlika uppväxtvillkor. Barnfattigdomen ska minska. Kommunen ska tillsammans med föreningslivet, näringslivet och de kommunala bolagen verka för att fler barn och ungdomar får en meningsfull fritid.

Strategiområde 4 - Trygg välfärd

Välfärdsinsatser i en kommun skapar kvalitet för enskilda människor. Det skapar också kvalitet för samhället som helhet och då stärks hela Örebro. Örebro ska vara en kommun där människor vill växa upp, arbeta och bli gamla. Då krävs en trygg välfärd så att människornas upplevda trygghet ökar.

Målområde 1

Örebro erbjuder en trygg och god omsorg för alla äldre och människor i behov av stöd. Möjligheterna att för brukare av kommunens välfärdstjänster att själva påverka sin vardag ska öka och kvaliteten på omsorgen ska höjas.

Målområde 2

En god tillgång på bostäder är en förutsättning för att Örebro kommun ska kunna fortsätta att växa. Kommunen ska underlätta så att fler bostäder kan byggas.

Målområde 3

Örebro ska vara en trygg kommun för kvinnor, män och barn. Stadsmiljön ska utvecklas så att tryggheten ökar och de kommunala verksamheterna ska verka för att understödja medborgarnas trygghet. Kommunen ska vara en viktig aktör i det brottsförebyggande arbetet.

Organisation, roller och ansvar

Den politiska styrningen sker genom beslutsfattande i fullmäktige, styrelser och nämnder. Grundläggande ansvarsfördelning mellan olika organ framgår av kommunallagen och aktiebolagslagen. Uppdrag och ansvarsfördelningen för de politiska organen i Örebro kommun framgår av kommunens reglementen. Bolagen styrs av ägardirektiv och bolagsordningar.

Tjänstemannaledningens uppdrag är att ansvara för beredning och verkställighet av politiska beslut. Hur detta ska ske regleras bland annat i delegationsordningar och i kommunens styrdokument.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar i ärenden av principiell betydelse för kommunen och fastställer vision, långsiktiga mål och strategiska utvecklingsområden samt övergripande program och planer, framför allt kommunens budget och översiktsplan. Fullmäktige anger i samband med budget även uppdrag och konkreta mål för kommande år och följer upp dessa. Fullmäktige lägger fast reglementen, bolagsordningar och ägardirektiv samt beslutar i frågor om ansvarsfrihet. Fullmäktige fastställer delårsrapporter och årsredovisning och beslutar om ansvarsfrihet för styrelsen och nämnderna. Revisionen granskar på fullmäktiges uppdrag om kommunens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt, effektivt och säkert sätt.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ansvarar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning samt utövar uppsikt över nämnder och bolag. Kommunstyrelsen leder och samordnar kommunens samlade verksamhet. De svarar också för planering och uppföljning av kommunens, de kommunala bolagens samt kommunalförbundens med flera ekonomi och verksamhet. Kommungemensam utveckling sker även med stöd av tre programnämnder. Kommunstyrelsen rapporterar till Kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsens utskott för Näringsliv och Tillväxt

Kommunstyrelsens utskott för Näringsliv och Tillväxt ansvarar för att bereda ärenden till kommunstyrelsen. De ansvarar också för att fatta beslut inom områdena näringsliv och marknadsföring av kommunen, frågor kring mänskliga rättigheter, samverkan med civila samhället, internationella frågor, universitet, forskning och utveckling, klimatfrågor samt förtur till kommunens tomtkö. Utskottet rapporterar till Kommunstyrelsen.

Programnämnder

De tre programnämnderna är Barn och utbildning, Social välfärd samt Samhällsbyggnad. Programnämnderna har ett utvecklingsuppdrag inom sitt programområde. Deras uppgift är att säkerställa en samlad utveckling och se till att en uppföljning sker inom respektive område enligt de mål, ramar och direktiv som anges av kommunfullmäktige och kommunstyrelse.

Programnämndernas uppdrag är att inom sitt område planera, tilldela resurser och ha uppsikt över verksamheterna och säkerställa att medborgarna erbjuds kommunal service på lika villkor oavsett utförare av tjänsten.

Programnämnderna har även ansvar att följa samhällsutvecklingen och ta de initiativ som krävs för en långsiktigt hållbar utveckling och god ekonomisk hushållning. De svarar också för att upprätthålla en god kontakt och dialog med medborgarna i syfte att bedöma behov och identifiera behov av utvecklingsinsatser. Nämnderna svarar också för att det finns kvalitetsledningssystem för respektive verksamhetsområde. De fastställer servicegarantier och svarar för resurstilldelning till driftnämnder och externa utförare. Programnämnderna rapporterar till Kommunstyrelse och Kommunfullmäktige.

Driftnämnder

Driftnämnderna svarar för en samlad verksamhetsstyrning och uppföljning inom sitt ansvarsområde enligt mål, uppdrag och resurstilldelning som ges av kommunfullmäktige, kommunstyrelse och programnämnd. Nämnderna har ett ansvar att inom respektive verksamhetsområde arbeta med en systematisk verksamhetsutveckling och god ekonomisk hushållning. Ansvar och befogenheter delegeras till lägsta effektiva nivå. Nämnderna ska ha god kontakt och dialog med medborgare och brukare inför större beslut samt genomföra regelbundna uppföljningar bland brukare om uppfattningen av tjänsternas utförande. Driftnämnderna rapporterar till respektive programnämnd och Kommunstyrelsen/Kommunfullmäktige.

Bolagsstyrelser

Varje helägt företag har ett kommunalt uppdrag i sin bolagsordning och är en del av kommunens koncern. Styrelsen svarar för en affärsmässig och samlad verksamhetsstyrning och uppföljning inom sitt ansvarsområde enligt mål, uppdrag och ägardirektiv som ges av kommunfullmäktige och moderbolag. Styrelsen har ett ansvar att arbeta med en systematisk verksamhetsutveckling och god ekonomisk hushållning. Styrelsen ska genomföra regelbundna uppföljningar bland brukare/kunder om uppfattningen av tjänsternas utförande. Styrelsen rapporterar till moderbolaget, Örebro Rådhus AB.

Tjänstemannaledning

Kommundirektören är kommunens högste ledande tjänsteman och är chef för programdirektörer och förvaltningschefer samt VD i kommunens moderbolag. Kommundirektören svarar för beredning och verkställighet av övergripande karaktär samt svarar för uppföljningen för hela den kommunala verksamheten. I uppdraget ligger att leda och utveckla organisationen. Kommundirektören ska utveckla en helhetssyn för verksamheten och samordna programdirektörer, förvaltningschefer och bolagschefer inom kommunkoncernen. Kommundirektören rapporterar till Kommunstyrelsen.

Chefstjänstemännen ansvarar för att ta fram underlag och bereda ärenden för beslut samt att verkställa fattade beslut. Varje ledande tjänsteman har i sitt uppdrag ett ansvar att agera strategiskt, taktiskt och operativt och tjänstemannaledningen har ett gemensamt uppdrag att utveckling av kommunen utförs på de tre nivåerna.

Förutsättningar för nämnderna

Budget i balans

Kommunens budget ska vara i balans vid årets slut. När program- och driftnämnder ser risker för ett överskridande ska åtgärder omedelbart vidtas. I samband med delårsbokslut 1 ska kommunledningskontoret redovisa förändringar i de ekonomiska förutsättningarna, som är av sådan art att en bedömning av behovet av en reviderad budget kan göras.

Prestationsbaserade ersättningar

Programnämnderna ansvarar för att resursfördelningen, så långt det är möjligt, utgår från faktiskt utförda prestationer oavsett om verksamheten är konkurrensutsatt eller inte. När en verksamhet upphandlas, eller om kundval erbjuds, behövs en neutral och tydlig grund för hur resurserna fördelas. Ersättning till externa utförare ska fördelas på samma grunder som till en kommunal utförare. Inom berörda verksamheter krävs en resursfördelningsmodell som bygger på mer detaljerade bakgrundsfaktorer och volymmått. Resursfördelningsmodeller fastställs och tillämpas av respektive programnämnd.

Nämndernas program- och verksamhetsplaner

Av denna Övergripande Strategi med Budget (ÖSB), framgår planperiodens strategiska områden mot vilka nämnderna och bolagen ska sträva. Dessutom finns fastställda program och handlingsplaner som styr kommunens verksamheter.

Inom en given total resursram är det extra viktigt att väga samman de olika delarna och eftersträva en verksamhetsplanering som svarar upp mot de strategiska områden, perspektiv och intresseområden på ett sätt som tillgodoser behoven av helhet. Nämndernas verksamhetsplan med budget ska överlämnas till programnämnden eller kommunstyrelsen, som därefter gör en avstämning av nämndernas planer så att dessa ligger i linje med målen för kommunens utveckling.

Nämnderna ansvarar för att uppfylla sin del av uppföljning och rapportering av verksamheten enligt kommunens uppföljningsrutiner.

Servicegarantier

Servicegarantier och inom vård och omsorg och värdighetsgarantier är kommunens verktyg för att ange för medborgarna vilken service/kvalitetsnivå de kommunalt finansierade tjänsterna har. Servicegarantierna fastställs av programnämnderna. Programnämnderna svarar för att etablera, analysera, revidera, ta bort och lägga till garantier.

Förutsättningar för planperioden 2016-2018

Sammanfattning av ekonomiskt läge (Källa: Sveriges kommuner och landsting, SKL)

Tillväxt

Tillväxten i omvärlden fick bättre fart förra året. Även den svenska ekonomin växte upp i tempo. Återhämtningen i omvärlden beräknas fortgå och bedömningen är att den svenska ekonomin växer i snabb takt också i år, 2016 och 2017. Tillväxten i BNP beräknas dessa år uppgå till drygt tre procent. Den internationella tillväxten återhämtar sig gradvis efter några år av långsam utveckling. Samtidigt som euroområdet BNP-tillväxt lyfter något fortsätter den relativt starka utvecklingen i både USA och Storbritannien, vilket är viktigt för svensk export. Den svenska tillväxten får även fart av en svag krona samt av att hushållens konsumtion fortsätter att öka. Tillväxten är en följd av att hushållen i ingångsläget har ett högt sparande och att inkomsterna fortsätter att öka betydligt snabbare än priserna.

Sysselsättning

Sysselsättningen utvecklas fortsatt positivt och arbetslösheten kan pressas tillbaka. Den positiva utvecklingen på arbetsmarknaden innebär att skatteunderlaget, i reala termer, fortsätter växa i snabb takt. De offentliga finanserna visar däremot, trots den positiva utvecklingen, på fortsatta underskott. Utbudet av arbetskraft hålls tillbaka av att den inrikes födda befolkningen minskar och att den befolkningsökning som ändå sker till stor del utgörs av flyktinginvandring med lägre arbetskraftsdeltagande. Totalt sett kommer därigenom arbetskraftsdeltagandet därför att sjunka något. När utbudet av arbetskraft inte ökar så kraftigt längre blir sysselsättningsökningen tillräcklig för att arbetslösheten successivt ska kunna minska till nivån 6,6 procent vid mitten av år 2016, en nivå som är förenlig med Riksbankens inflationsmål. Detta medför också att löneökningarna efter hand kommer att öka mot nivån 3,5 procent.

Kommunal ekonomi

Ekonomin i kommunerna har under ett antal år hållits uppe av engångsintäkter. År 2015 är sista året då sektorn kan räkna med återbetalning från AFA Försäkring. Detta tillsammans med det faktum att skatteintäkterna utvecklas gynnsamt 2015 gör att ekonomin håller sig på en relativt god nivå. Ett större demografiskt behov och att skatteintäkterna ökar långsammare än tidigare gör dock att utmaningen att ha balans mellan kostnader och intäkter successivt blir större.

En god utveckling av skatteunderlaget 2015 och 2016 innebär att kommunerna har råd att klara kostnadsökningar i takt med kraftigt ökade demografiska behov. En något sämre skatteunderlagsutveckling 2017 och 2018, i kombination med rejält ökade investeringsbehov, ställer ökade krav på effektiviseringar för att inte resultaten ska försämrats. Det är viktigt att vid en jämförelse av skatteunderlagets ökning för olika år också beakta de behov som kommunerna möter, inte bara för att antalet personer ökar utan också för att sammansättningen av befolkningen förändras. Äldre samt barn och unga ökar snabbt som andel av befolkningen. Den period som kommunerna nu är inne i motsvarar betydligt högre kostnadsökningar för demografin än något av åren hittills under 2000-talet.

Ekonomiska nyckeltal för perioden

	2014	2015	2016	2017	2018
BNP	+2,4%	+3,2%	+3,4%	+2,6%	+2,3%
Arbetade timmar	+1,8%	+0,9%	+1,6%	+1,0%	+0,9%
Arbetslöshet	7,9%	7,4%	6,7%	6,3%	6,2%
Timlöner	+2,6%	+3%	+3,2%	+3,4%	+3,5%
KPI	-0,2%	+0,1%	+1,4%	+2,9%	+3,1%

Ekonomiska förutsättningar för Örebro kommun

Skatteunderlag

Kommunens uppräknade skatteunderlag för 2016 beräknas till 28 872 mnkr. Det är en ökning med 6,4 procent jämfört med 2015. Kommunens skattekraft är något lägre än rikssnittet (93,6 % av medelskattekräften i riket) vilket innebär att kommunen är bidragstagare i det kommunala utjämningsystemet.

Skatteintäkter

Kommunfullmäktige kommer i och med beslut om budget 2016 fastställa skattesatsen för år 2016 till 21,35. Skattesatsen är höjd med 50 öre som en konsekvens av volymökningar inom förskola, skola, vård och omsorg. För åren 2017-2018 förutsätts oförändrad skattesats. En skattekrone motsvarar ca 280 mnkr år 2016. Kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag för år 2016 beräknas öka med 422,5 miljoner kronor.

Skatteintäkter mm 2016-2018

(tkr)	Bokslut 2014	Progn. 2015	Progn. 2016	Progn. 2017	Progn. 2018
Skatteintäkter	5 383	5 661	6 146	6 415	6 703
Kommunal utjämning	1 171	1 158	1 141	1 157	1 164
LSS-utjämning	155	173	170	173	175
Fastighetsavgift	205	212	217	217	217
Summa	6 913	7 204	7 673	7 961	8 265

Befolkningsutveckling

Under augusti 2015 passerade Örebro kommun 143 600 invånare. Till slutet av år 2018 beräknas antalet invånare öka med cirka 6 900 till cirka 150 500. Den kraftiga folkökningen består till största delen av ett inflyttningsöverskott (fler flyttar till Örebro än från) men också födelseöverskottet är betydande (antalet födda överstiger antalet döda) och kommer att bli alltmer betydelsefullt för folkökningen under den kommande tioårsperioden.

Antalet invånare i yrkesaktiv ålder, 20-64 år, ökar i långsammare takt än antalet invånare i övriga åldrar. Det innebär att den demografiska försörjningsbördan (antal personer 0-19 år och 65- år delat

med antal personer 20-64 år) årligen ökar under den kommande tioårsperioden från dagens 70 personer per 100 personer i yrkesaktiv ålder till 75 år 2024. Fram t o m 2018 är det cirka 73 personer i yrkesaktiv ålder per 100 personer.

Barn och ungdomar

Behovet av förskoleverksamhet och underlaget för vårdnadsbidrag ökar genom att antalet 1-5 åringar blir fler, även om 1-3 åringarna i början av perioden minskar grann. År 2018 beräknas det finnas ca 480 fler 1-5 åringar än under utgången av 2014. Ökningarna i denna åldersgrupp håller i sig med ökningarna om cirka 110-150 barn per år under de kommande 10 åren.

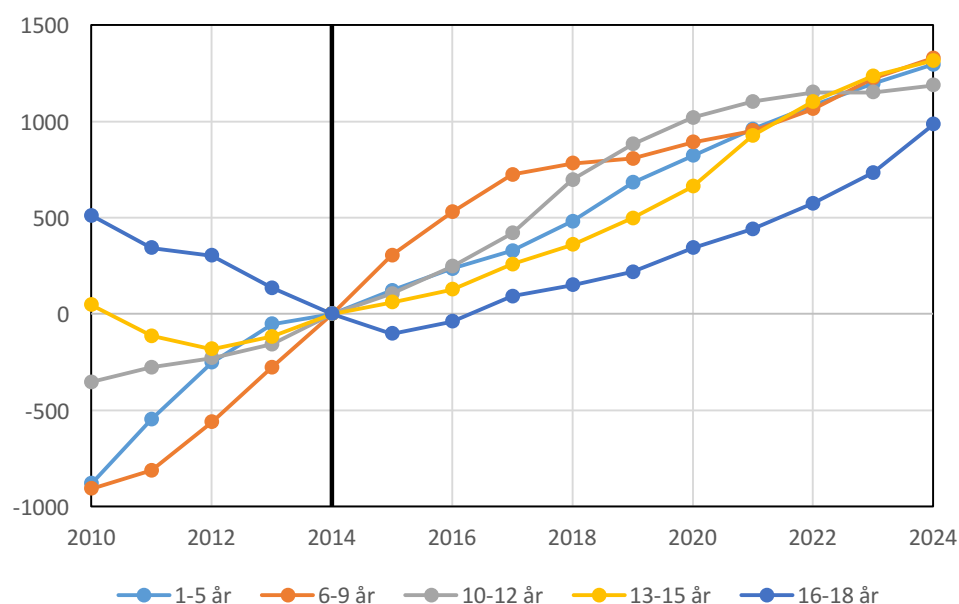
Grundskoleverksamheten kommer att ställas inför ökade resursbehov. Antalet barn i åldern 6-15 år har ökat sedan 2011 och ökningen förväntas bli allt kraftigare de kommande åren. Redan under 2018 är antalet barn cirka 1840 fler än vid utgången av 2014. I de lägsta årsklasserna (skolår 0-3) har antalet elever ökat sedan flera år tillbaka. och det är också i den gruppen de stora ökningarna kommer tidigast. Till 2018 räknar vi med cirka 780 fler än 2014. De högre årsklasserna kommer senare att gå en liknande utveckling till mötes med kraftiga ökningarna. Åldersgruppen 10-12 år förväntas vara nästan 700 fler 2018 jämfört med 2014 och 13-15 åringarna 360 fler.

Örebros elevunderlag för gymnasieskolan hade en topp år 2008 efter en lång tids ökning. Därefter har minskningar årligen skett och fram till och med i år (2015) kommer gruppen att minska något ytterligare och beräknas då vara ca 100 färre än slutet av 2014. Därefter börjar invånarantalet i gymnasieåldrarna återigen att öka i antal. 2018 kommer elevantalet att vara cirka 150 fler än i slutet av 2014 och kommer fortsätta att stiga under närmsta åren efter 2018.

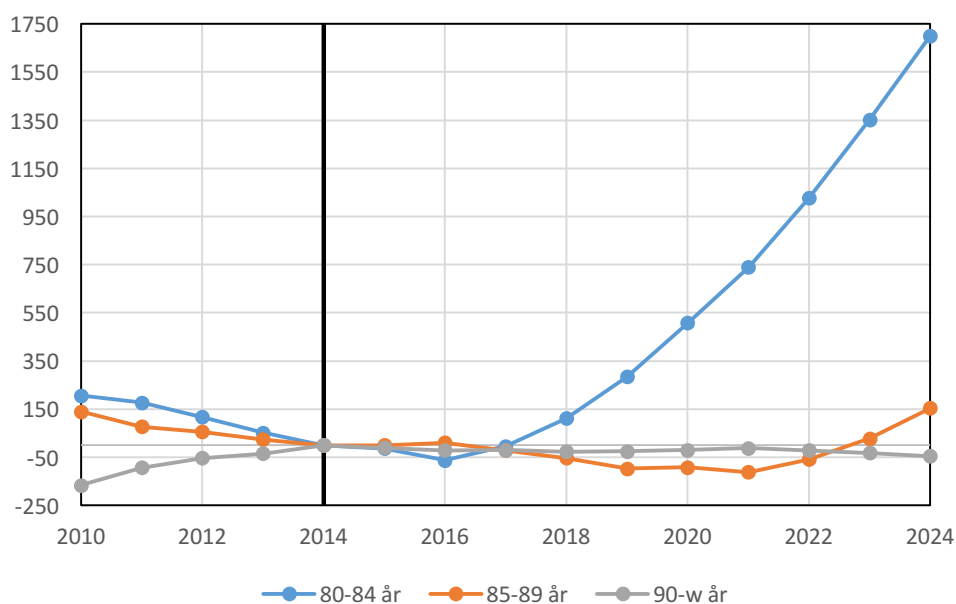
Ålderspensionärer

Ålderspensionärerna (65 år och äldre) blir allt fler under de kommande 10 åren och 2018 kommer det att finnas drygt 1800 fler än slutet av 2014. De yngre pensionärerna (65-79 år) ökar mest i början av prognosperioden och fram till utgången av 2018 förväntas antalet bli drygt 1800 fler än 2014. De allra äldsta invånarna, över 90 år, förväntas vara oförändrade eller sjunka något till antalet under de kommande 10 åren medan mellangruppen, 80-89 år, ökar något i antal fram till 2018 med knappt 60 personer och kommer öka mer de närmsta åren efter det. Sammantaget innebär det att den demografiska utvecklingen får en förhållandevis begränsad effekt på kommunens vård- och omsorgsverksamhet under de närmaste fem åren. Samtidigt pågår en i grunden positiv medicinsk utveckling, men som gör att behovet av vårdplatser ökar. Utmaningarna för äldreomsorgen kommer att öka markant när vi närmar oss mitten av 2020-talet.

Befolkningsutveckling barn och ungdomar

Befolkningsutveckling äldre

Källa: SCB (2010-2014) och Örebro kommuns befolkningsprognos (2015-2024)

Arbetsmarknad och försörjningsstöd 2016-2018

Arbetsförmedlingens prognos för arbetsmarknaden i Örebro län är positiv. Arbetslösheten under 2015 sjunker, få varsel förutspås i länet och efterfrågan på arbetskraft växer.

Arbetslösheten i Örebro kommun minskar snabbare än den gör i riket. Det gynnar självklart utvecklingen men arbetsgivare kommer att få svårare att rekrytera. Det ställer krav på fortsatta yrkesutbildningar och samarbete med Arbetsförmedlingen och näringslivet. Vi är väl rustade genom en tydlig inriktning och samarbetsöverenskommelse med Arbetsförmedlingen.

Arbetslösheten i procent är högre i Örebro kommun än i riket totalt och i juli 2015 var andelen arbetslösa 8,1 procent och i riket 7,6 procent. Ungdomsarbetslösheten i Örebro kommun är 14,7 procent vilket är något högre än riket, 12,9 procent.

Trots de ljusa prognoserna finns fortsatta behov av kraftfulla arbetsmarknadsåtgärder. Bland personer med funktionsnedsättning som innebär nedsatt arbetsförmåga, personer med svag utbildningsbakgrund och personer födda i utomeuropeiska länder är andelen arbetslösa betydligt högre. Behovet av stöd till dessa grupper kvarstår.

Arbetsgivarnas kompetenskrav ökar, vilket innebär att vissa grupper får allt svårare att få ett arbete samtidigt som arbetsgivare får svårare att hitta ”rätt” kompetens, vilket kan leda till ökade matchningsproblem och ett större inslag av strukturell arbetslöshet.

Utvecklingen av utbetalt försörjningsstöd är stabil och trenden positiv. Utbetalningarna av försörjningsstöd har minskat flera år i rad vilket också motiverar den ramförändring som vi nu gör för Vuxam. Det är också viktigt att minska antalet hushåll som varit långsiktigt beroende av försörjningsstöd. Det ger fortsatta möjligheter till arbetet att föra människor närmare försörjning och garantera företagen väl utbildad arbetskraft med rätt kompetens. Det som framförallt påverkar antal hushåll som söker ekonomiskt bistånd är arbetsmarknadsläget. Antalet unika hushåll i försörjningsstöd har sjunkit med 3 procent det första halvåret i år jämfört med 2014. Det finns en tydlig koppling mellan insatsen arbetsmarknadsanställning och minskat antal hushåll som har försörjningsstöd. Yrkesutbildning blir också ett allt viktigare instrument för att föra människor i långvarigt utanförskap närmare arbete och egen försörjning.

Flyktningmottagande 2016-2018

Enligt Migrationsverkets senaste verksamhetsprognos i juli 2015 är bedömningen en fortsatt hög inströmning av asylsökande till Sverige de närmaste åren. För 2015 räknar man med att ca 74 000 personer ska söka asyl inom ett intervall mellan 68 000-88 000 och för 2016 också ca 73 000 personer inom intervallet 61 000-85 000. Mot bakgrund av den senaste händelseutvecklingen finns det mycket som tyder på att prognoserna kommer att överskridas.

Det nationella behovet av kommunplatser för flyktningmottagande bedöms fortsätta att öka kraftigt från ca 54 500 platser 2015 till drygt 81 000 platser 2016 och ca 74 000 platser 2017. För Örebro innebär det ett prognostiserat flyktningmottagande 2015 på ca 650 personer och för åren 2016 -18 minst 625-700 personer årligen om trenden håller i sig. Det kommer att vara ett starkt tryck på kommunerna att kunna ta emot personer från förläggning och/eller kvotflyktingar, sk anvisningsbara platser. Detta innebär att kommunen ska ha möjlighet att erbjuda lägenhet vid inflyttning/bosättning.

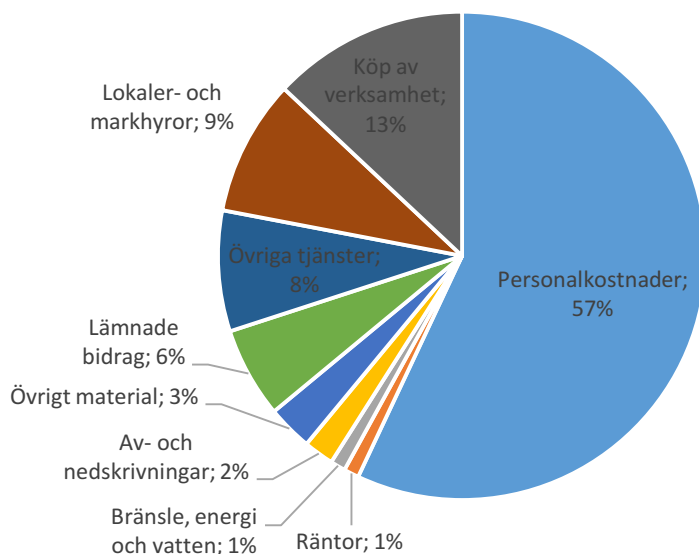
För att svara upp mot överenskommelsen med länsstyrelsen (375 personer/år) och det ökade antal flyktingar som årligen bedöms bosätta sig i Örebro och samtidigt öka kapaciteten för mottagandet av flyktingar från anläggningsboende och kvotflyktingar krävs en ökad tillgång till bostäder för flyktningmottagande, såväl inom ÖBOs bostadsbestånd som hos privata fastighetsägare. Kanske kan också särskilda temporära lösningar behöva vidtas.

Ovanstående prognoser påverkar många verksamheter och förvaltningar som måste anpassa sig till hur volymen för flyktningmottagandet ökar och utvecklas under de kommande åren. Förstärkning kan också komma att behövas vad gäller mottagande och bosättning inom försörjningsstöd.

För området barn och utbildning kommer behoven att öka. Bedömningen är att andelen mottagna barn och ungdomar kommer att öka från en redan hög nivå. Detta kommer att ställa stora krav på mottagandeorganisationen. Enligt Migrationsverkets prognos fortsätter också antalet ensamkommande, asylsökande barn och ungdomar att öka mycket kraftigt, vilket också kommer att ställa nya och stora krav på boendelösningar.

Kommunens resurser

Så här används våra resurser

Mål för god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska det i budgeten anges finansiella mål för ekonomin som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Lagen innefattar även krav på att resurserna utnyttjas effektivt. Därför ska även för verksamheten anges mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige fastställer årligen i samband med Övergripande strategier med budget (ÖSB) vilka finansiella och verksamhetsmässiga mål av betydelse för god ekonomisk hushållning som kommunen har under planperioden.

Bedömning av om kommunen tillämpar god ekonomisk hushållning samordnas, utöver finansiella mål, med övriga mål och indikatorer för verksamheten och framgår av avsnittet ”Mätning av målpåfyllelse”.

Örebro kommuns medarbetare

Örebro kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare. Kommunens personalstrategiska arbete ska bidra till verksamhetens utveckling genom ett tydligt och framåtsyftande ledarskap. Detta samtidigt som medarbetarna ges inflytande över sin egen situation. En framgångsfaktor är att det personalstrategiska arbetet drivs som en integrerad del i ordinarie verksamhetsplanering och uppföljning. Det yttersta ansvaret för detta ligger hos kommunens förvaltningar.

Kompetensförsörjningen i Örebro kommun ska säkras. Behoven av kompetens i verksamheten förändras samtidigt som rekryteringsbehoven ökar, liksom konkurrensen om medarbetare med den kompetens som vi efterfrågar. Inom flera av kommunens yrkesgrupper finns det brist på utbildad arbetskraft. En brist som förväntas öka framåt. Förvaltningarna behöver veta vilka kompetensutvecklingsinsatser som behöver göras och vilken kompetens som ska efterfrågas vid nyrekryteringar. Alla verksamheter behöver arbeta systematiskt och strukturerat för att ha kontroll på kompetensbehovet idag och i framtiden. Förvaltningarnas aktiviteter ska vara i linje med kommunens samlade kompetensförsörjningsbehov.

Örebro kommun som arbetsgivare är en viktig del av kommunens varumärke och ska stärkas. Syftet är att öka kommunens attraktionskraft vid rekrytering och att behålla redan befintliga medarbetare.

Den gemensamma kompetensstyrningsmodellen utgör grunden för kvalitet i kompetensutveckling och lönesättning. Modellen ska utvecklas och anpassas till kommunens medarbetarplattform och ledarplattform. Örebro kommun har en övergripande lönestrategi för den långsiktiga lönepolitiken och lönebildningen. Konkreta aktiviteter vidtas för att förverkliga mål och utvecklingsbehov som är fastlagda i strategin.

Det ska vara attraktivt att vara chef i Örebro kommun. Alla delar i ledarförsörjningsprocessen ska utvecklas med ledarplattformen som grund. Det ska finnas goda förutsättningar att vara chef och ledare, chefer ska ha tillgång till ett kvalificerat och samordnat stöd från kommunens olika stödfunktioner. Ett obligatoriskt utvecklingsprogram som syftar till att stärka samtliga chefer i relation till ledarplattformen etableras och genomförs med start hösten 2015.

Medarbetare som kan och vill ta mer ansvar måste känna att det finns möjligheter till detta inom organisationen. Ett program för framtida ledare har etablerats. En första omgång är genomförd och har utvärderats och programmet ska fortsätta. Systematisk uppföljning av ledarskapet skall ske för att säkra att utvecklingen går i rätt riktning.

Sjukfrånvaron i Örebro kommun ska minska. Arbetet med aktiva insatser kring arbetsmiljö och hälsa ska fortsätta. Hälsöfrämjande och förebyggande arbete skall drivas i kombination med tidiga rehabiliteringsåtgärder och insatser för långtidssjukskrivna. Ett särskilt fokus ska läggas vid kvinnors sjukfrånvaro, som alljämt är högre än mäns. Hög korttidsfrånvaro ska uppmärksammas så att tidiga åtgärder kan sättas in. Samverkan mellan chefer, medarbetare och skyddsombud ska stärkas. Ett förnyat samverkansavtal skapar förutsättningar för medarbetarinflytande på arbetsplatsnivå som bidrar till ökat engagemang och delaktighet i den egna verksamhetens utveckling och arbetsmiljöförhållanden. En arbetsmiljöutbildning för alla chefer och skyddsombud med fokus på rollfördelning och samverkan som metod för att utveckla verksamhet och arbetsmiljö genomförs under 2016 - 2018.

Örebro kommun ska ha ett öppet förhållningssätt till nya idéer och förslag från medarbetarna. En ny form av medarbetaruppföljning är etablerad med fokus på hållbart medarbetarengagemang och med koppling till verksamhetsresultat. Resultatet ska bearbetas och analyseras tillsammans med resultat från kundundersökningar och med nyckeltal för ekonomi och verksamhet. Analysen ska generera aktiviteter som bidrar till verksamhetsutvecklingen.

Alla förvaltningar ska ta fram en strategi för verksamhetens bemanning. Det finns ett nära samband mellan verksamhetsplanering, organisering av arbetet och bemanning. Därmed är bemanningsfrågorna i första hand ett ansvar för förvaltningarna. All bemanning ska utgå ifrån behoven hos de medborgare vi är till för. Inom den ramen ska det finnas möjlighet för medarbetare att påverka sin arbetstidsförläggning. Ett pilotprojekt är genomfört som visar att ett systematiskt arbete med personalplanering, arbetstidsmodeller, målstyrningstavlor och IT-stöd ger goda möjligheter att utveckla bemanningsarbetet i berörda förvaltningar. Med projektresultatet som grund ska rätt till heltid införas för omvårdnadspersonal under perioden fram till 2017. Arbeta ska också göras för att utifrån givna verksamhetsförutsättningar minimera ofrivilliga delade turer.

En förstudie har genomförts i förskoleverksamheten i syfte att kartlägga deltidanställningar och korttidsbemanning. Fortsatt arbete ska leda till att en långsiktig bemanningsstrategi tas fram, där möjlighet till ökad intern rörlighet ska vägas in.

Ett aktivt omställningsarbete är en viktig del i det bemanningsstrategiska arbetet. Ett effektivt omställningsarbete bidrar till att reducera kostnader och att ta tillvara alla medarbetares kompetens så att uppsägningar p. g. a arbetsbrist i de flesta fall kan undvikas. Arbetet med omställning ställer krav på helhetsansvar från alla chefer. Beredningsgrupper etableras i förvaltningarna som samordnar arbetet med placeringar av medarbetare i behov av omställning.

Jämställdheten och ickediskrimineringsarbetet ska fortsätta att utvecklas i Örebro kommun. Perspektiven skall genomsyra och stärka hela det personalstrategiska arbetet. Nya perspektiv behövs i arbetet med kompetensförsörjning för att bredda rekryteringsbaser och locka kvinnor och män till nya yrkesval. Genom att identifiera kärnuppdraget i ett yrke, renodla det och omfördela arbetsuppgifter kan nya yrkesroller skapas. De nya yrkesrollerna kan vara attraktiva för nya målgrupper på arbetsmarknaden. En parlamentariskt sammansatt jämställdhetsdelegation ska

fortsätta att driva ett arbete med syftet att stötta kommunstyrelsen i frågor rörande jämställdhet. Arbetet med att identifiera och åtgärda osakliga löneskillnader inom kommunen ska fortsätta.

Örebro kommun har tillsammans med andra kommuner, företag, landstinget och universitetet, en viktig roll i den regionala utvecklingen. Under mandatperioden ska därför den regionala samverkan utvecklas för att stärka vårt gemensamma arbetsmarknadsområde.

- Medarbetarenkäten är ett viktigt verktyg för att utvecklas som arbetsgivare och en medarbetarenkät ska genomföras vart annat år om inte särskilda behov finns.
- En ny Jämställdhets- och ickediskrimineringsplan ska tas fram.

Lokalförsörjning

Kommunens lokalförsörjningsprocess ska vara strukturerad och långsiktig, där verksamheternas behov av lokaler ska säkerställas samtidigt som ett effektivt lokalutnyttjande ska uppnås. Nya arbetsformer, gränsöverskridande samverkan och flexibla lösningar ska möjliggöras genom god planering av lokalernas utformning, exempelvis genom att stödja ett mer aktivitetsbaserat arbetssätt eller genom att kombinera olika verksamheter i en och samma byggnad vid nyproduktion.

Framtagna lokalförsörjningsplaner ska bygga på väl genomarbetade prognoser, tydlig behovsframställning, realistisk tidsplan och samverkade med berörda kompetensområden. Kopplingen till investeringsprogrammet behöver stärkas och de kommunövergripande övervägandena över helheten ska tydliggöras.

Ökade behov gör att den bostadssociala frågan behöver utvecklas och där behovet av fler sociala bostadslösningar blir allt mer synliggjorda. Kommunstyrelsens samlade ansvar i denna fråga behöver förtydligas och organiseras.

IT-utveckling

Information är grunden för ett fungerande samhälle. Utan tillförlitlig information uteblir god vård och omsorg, goda utbildningsmöjligheter, samt utvecklad samhällsinfrastruktur. Stora delar av kultur- och fritidssektorn har flyttat in i digitala rum och dess genomslagskraft ökar med de nya förutsättningarna. Tillgång till tillförlitlig information är tätt sammanflätat med inflytande och möjlighet att påverka. IT är idag en integrerad del av samhället.

Digital information är en strategisk resurs i Örebro kommun, och ska förvaltas som en tillgång. Örebro kommun ska kunna hantera såväl egen information som information från andra organisationer, medborgare och företag i syfte att stödja Örebro kommuns verksamhet.

Örebro kommun måste kunna hantera nya former för informationsutbyte och informationsskydd som påverkar vår personal och vår omvärld, exempelvis genom mobilitet, sociala nät och modern teknik. Örebro kommun dessutom måste kunna använda detta som en styrka, och framgent kunna göra information tillgänglig i nya former på ett öppet sätt där medborgare, föreningar och organisationer kan ta del av Örebro kommuns informationsmängder.

Nya möjligheter har öppnat sig för i stort sett alla kommunala verksamheter där IT-stöd kan vara en viktig möjliggörare för bättre kommunal service och omsorg. Utveckling mot e-förvaltning ställer stora krav på kommunens arbetssätt och organisation. Det kommer att krävas en utvecklad mognad i Örebro kommuns verksamheter gällande informationshantering och processer för att möta dessa krav.

Under 2016 utvecklas en informationskarta fram för hela Örebro kommun i syfte att stödja kommunens verksamheter i utveckling mot e-förvaltning. Kommunen ska medverka till initiativ för ökad samverkan såväl regionalt som nationellt för att skapa tjänster där ett samnyttjande ger fördelar för invånare och näringsliv.

Utveckling av IT-tjänster för kommunens verksamheter med en tydlig koppling mellan IT-kostnader och nytta i verksamheterna fortsätter under 2016. Utvecklingen ska ske verksamhetsnära och utifrån ett informationsperspektiv där organisation, arbetssätt och teknik utvecklas gemensamt.

Tillförlitlig information ska säkerställas och skyddas utan förvanskning genom tillämpning av Örebro kommuns säkerhetskrav för informationslagring och informationsöverföring, oavsett medium.

- En samlad strategi för hur Örebro kommun ska utveckla sin e-förvaltning ska tas fram.
- Från och med år 2016 flyttas ansvaret för IT inklusive budget från Tekniska nämnden till Kommunstyrelsen. Drift och IT-nära förvaltning av informationsägarens utpekade och beställda IT-system kvarstår hos Tekniska nämnden.

Intraprenader

En viktig del i kvalitetsarbetet är att ge personalen större möjligheter att påverka det dagliga arbetet. Örebro kommun ska som arbetsgivare ha en kultur som premierar utveckling, kreativitet och innovation bland våra medarbetare.

- Örebro kommun ska under denna mandatperiod möjliggöra för fler att starta intraprenad som ett sätt att öka möjligheten till medarbetarinflytande, vi-känsla och möjlighet att arbeta långsiktigt i de kommunala verksamheterna.

Ekonomisk plan 2016-2018

Finansiella mål för perioden 2016-2018

Under de senaste årens lågkonjunktur har kommunen haft lägre resultatmål för att värna verksamheterna från större reduceringskrav. När nu tillväxten i ekonomin tar fart och skatteintäkterna ökar behöver resultatmålet höjas för att säkerställa en långsiktigt god ekonomisk hushållning. Samtidigt växer Örebro snabbt, vilket medför behov att bygga ut den kommunala servicen. Detta i sin tur innebär ökade investeringsutgifter. För att begränsa behovet av upplåning för att finansiera de ökande investeringsbehoven behöver resultatet också ge utrymme för en ökande grad av självfinansiering av investeringarna. För att möjliggöra detta föreslås följande finansiella mål för perioden:

Mål för årets resultat

Över nästkommande treårsperiod ska årets resultat inklusive avkastning från bolagen och exklusive finansnetto uppgå till minst 1 procent av skatteintäkterna.

Under 2016 budgeteras resultat exklusive finansnetto men inklusive utdelning från bolagen till 1,6 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag för att år 2017 vara 1,3 procent. Över perioden uppgår resultatet till 1,2 procent, vilket innebär att budgeten når upp till det finansiella målet.

Mål för kommunala investeringar

Självfinansieringsgraden för kommunens investeringar för skattefinansierad verksamhet ska vara 75 procent.

Med föreslaget investeringsprogram bedöms självfinansieringsgraden komma att uppgå till 79 procent under perioden 2016-2018.

Självfinansieringsgraden för kommunens investeringar för taxefinansierad verksamhet ska vara 100 procent.

Med föreslaget investeringsprogram bedöms målet om 100 procent självfinansiering uppnås.

Resultatbudget

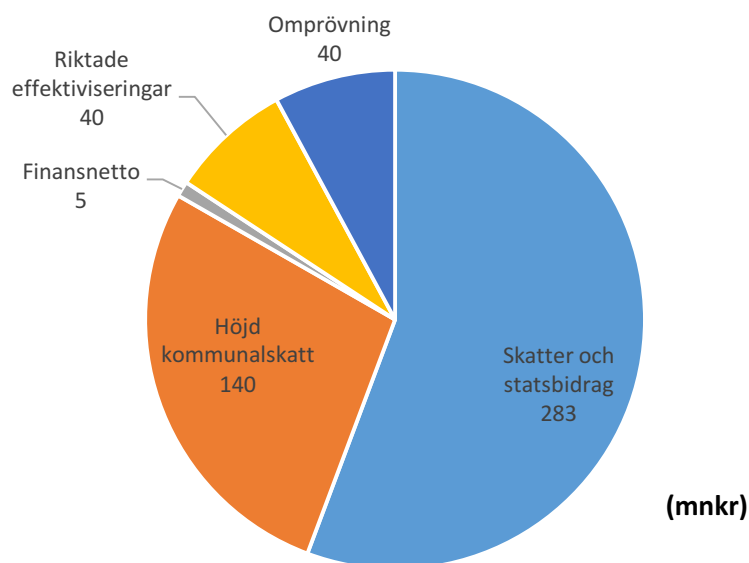
(mnkr)	Prognos 2015	Plan 2016	Plan 2017	Plan 2018
Verksamhetens nettokostnader	-7 050,9	-7 389,5	-7 690,9	-8 041,1
Avskrivningar	-190,0	-195,0	-200,0	-205,0
Summa verksamhetens kostnader	-7 240,9	-7 584,5	-7 890,9	-8 246,1
Kommunalskatt	5 670,3	6 005,6	6 270,1	6 558,2
Höjd kommunalskatt		140,0	145,0	150,0
Generella statsbidrag och utjämning	1 558,7	1 527,2	1 546,0	1 556,1
Summa skatteintäkter och utjämning	7 229,0	7 672,8	7 961,1	8 264,3
Finansnetto exklusive utdelning	75,0	80,0	90,0	95,0
Utdelning från bolagen	50,0	35,0	35,0	35,0
Summa finansnetto	125,0	115,0	125,0	130,0
Årets resultat inklusive finansnetto	136,9	203,3	195,2	148,2

Nettokostnadernas andel av skatteintäkterna uppgår till 98,8 procent. Riktmärket över tid är att nettokostnadsandelen bör understiga 100 procent, och det finansiella målet förutsätter en nettokostnadsandel på 99 procent.

Nämndernas driftbudgetsramar 2016 har reducerats med totalt 40 mnkr för det omprövningskrav som gäller för året. Reduktionen motsvarar ett effektiviseringskrav på 0,5 procent. Dessutom har ramen för Vuxam reducerats med 3 mnkr som en konsekvens av att kostnaderna för försörjningsstöd minskat under flera år. Den ekonomiska planen förutsätter ett fortsatt omprövningskrav på 40 mnkr per år för 2017 och 2018. Utöver driftnämndernas omprövningskrav på 40 mnkr har riktade effektiviseringskrav tagits fram som bedöms generera 40 mnkr år 2016 med ytterligare 40 mnkr i helårseffekt år 2017.

	2016	2017	2018
Nettokostnaders andel av skatteintäkter	98,8%	99,1%	99,8%
Årlig ökning av skatteintäkter	+5,8%	+3,8%	+3,8%
Årlig ökning av nettokostnader	+4,0%	+4,0%	+4,5%
Resultat andel av skatteintäkter	2,6%	2,5%	1,8%
Finansnettos andel av skatteintäkter	1,5%	1,6%	1,6%
Resultat andel av skatteintäkter exkl. finansnetto inkl. utdelning	1,6%	1,3%	0,6%

Nya resurser 2016

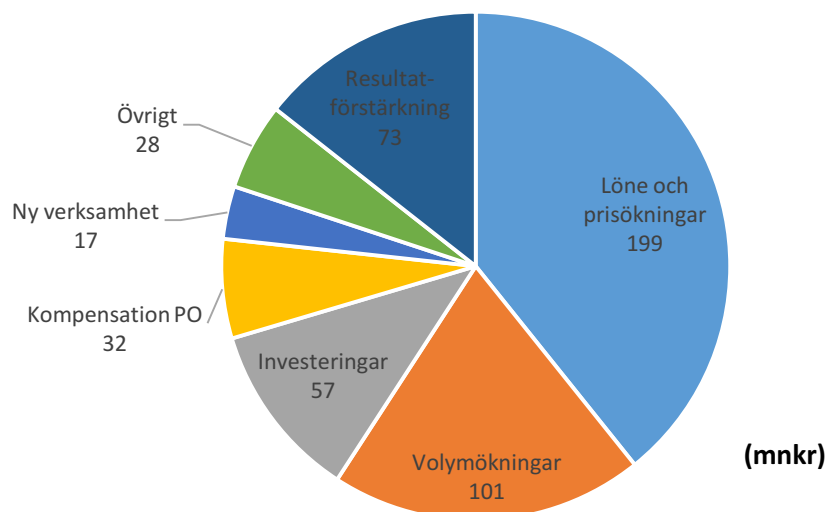

Totalt ökar kommunens intäkter 2016 med 428 mnkr, varav skatteintäkterna och generella statsbidrag står för 283 plus 140 mnkr.

Intäkterna från kommunens finansnetto bedöms öka med 5 mnkr. Under 2016 kommer utdelningen från de kommunala bolagen via Örebro Rådhus AB minska med 15 mnkr (totalt 35 mnkr).

Utöver detta har ytterligare utrymme för omprioriteringar skapats på 80 mnkr genom ett omprövningskrav på nämnderna med 40 mnkr samt 40 mnkr i riktade effektiviseringsuppdrag.

Prioritering av de nya resurserna 2016

Upprustning och nybyggnation av skolor och äldreboende

I budgeten anslås sammanlagt 57 mkr för driftkostnadskonsekvenser vid upprustning av skolor, (Karolinska skolan, Lillåns skola, Vintrosa, Sörbyskolan) samt vårdboenden, framförallt Trädgårdarna.

Kompensation för volymförändringar

I driftbudgetramen för år 2016 har programområde Barn och utbildning kompenserats med 60 miljoner kronor för förväntad volymökning inom främst förskola och grundskola.

Social välfärd har kompenserats med 30 miljoner kronor för volymökningar inom LSS/funktionshindrade. Medlen avser att täcka såväl nya gruppboenden som övriga volymökningar.

Medel för volymökningar fördelas också till Social välfärd för ökade kostnader inom socialtjänsten (fyra miljoner kronor) samt till Samhällsbyggnad för ökade driftkostnader till följd av investeringsprogrammet (fem miljoner kronor).

Kompensation för löneöversyn 2015 och 2016 samt indexuppräknings

I driftbudgetramarna för 2016 är kompensation utlagt dels för överhäng från 2015 års löneöversyn, dels för nya generella lönenivåer från 1 april 2016. Sammanlagt uppgår detta belopp till 130 mkr.

Medel för lönepolitiska prioriteringar därutöver finns reserverade inom kommunstyrelsens anslag till förfogande. Detta motsvarar full kompensation för nu kända och bedömda löneökningar.

Barn och utbildning har tilldelats sammanlagt 13,3 miljoner kronor för ökade bidrag till fristående enheter som en följd löneöversynerna.

Kompensation för övriga indexmässiga kostnadsökningar kommer att fördelas ut när underlag finns.

Övrigt

Internräntan för år 2015 sänks från tre procent till 2,5 procent. Det interna personalomkostnadspålägget för år 2016 är oförändrat 39,46 procent.

Driftbudgetramar 2016

(mnkr)	2016
Barn och utbildning	3 081,9
Social välfärd	2 769,4
Samhällsbyggnad	616,1
Vuxenutbildning och arbetsmarknad	512,7
Kommunledningen	36,7
Kommunledningskontoret	376,2
Landsbygdsnämnden	5,2
Stadsrevisionen	3,3
Valnämnden	0,2
Summa nämnder	7 401,7
KS förfogande	87,1
Oförutsedda behov	14,0
Utrymme för överfört resultat	10,0
Utrymme för generella kostnadsökningar	64,2
Omstruktureringsmedel	5,0
KSu budget	2,0
Höjt PO unga	32,0
Omprövningskrav riktat	-40
Kommungemensamma verksamheter	162,0
Nerikes brandkår	74,3
Omställning och kompetens	30,0
Övrigt	57,7
Kommungemensamma statsbidrag	-106,7
Flyktingbidrag	-50,0
Maxtaxa BO	-56,7
Summa Kommunstyrelsen	142,7
Finansiering	
Personalförsäkringsnetto	-212,6
Pensionskostnader	340,9
Semesterlöneskultförändringar	10,0
Kapitalkostnader	-253,2
Försäljning tomträtter	-20
Exploateringsintäkter	-20
Avskrivning lån	0,2
Summa Finansiering	-154,6
Driftbudget totalt	7 389,5

Riktade utredningsuppdrag

Under perioden 2016 till 2018 kommer Örebro kommun att genomföra en kraftig utbyggnad av skola och omsorg. Utbyggnaden som måste göras kommer att innebära en stor ekonomisk ansträngning för kommunen. Kostnadsökningarna måste bromsas så att ökningstakten inte är snabbare än takten på intäktsökningarna. Som ett led i att sänka kostnaderna ska ett antal verksamhetsgenomlysningar och utredningar göras under hösten 2015 och våren 2016. Syftet med utredningarna är att hitta effektiviseringar och kostnadsreduceringar. Uppdraget är att sänka kommunens kostnader med 40 miljoner kronor 2016 och för att få en helårseffekt som innebär en besparing på 80 miljoner kronor under 2017 och 2018. Formellt riktas uppdraget till kommundirektören, och de ekonomiska åtgärdskraven läggs på kommunstyrelsen. Allt eftersom genomlysningar och utredningar är klara och effektiviseringarna kan tas hem, ombudgeteras dessa från berörd nämnd och verksamhet till kommunstyrelsen för att hämta hem besparingen. Om ytterligare utredningsuppdrag behövs för att klara det ekonomiska åtagandet i det riktade åtgärdsbehoven skall dessa kompletteras under året.

Kommunövergripande

- Kommundirektören får i uppdrag att föreslå förändringar av förvaltningsorganisationen i syfte att minska kostnaderna och öka effektiviteten. Samtidigt kommer FOA att göra en genomlysning av den politiska organisationen.
- Kommundirektören får i uppdrag att utreda hur vi bättre konsekvensbedömer kostnaderna i samband med framtagande av nya och revidering av befintliga styrdokument.
- Kommundirektören får i uppdrag att se över kostnadsansvaret och rutinerna för placerad personal.
- Kommundirektören får i uppdrag att säkerställa rutiner så att kommunen kan skaffa sig en bättre kontroll över personal som står i tur att LASas in.
- Kommundirektören får i uppdrag att se över kommunikationsavdelningen.
- Kommundirektören får i uppdrag att presentera en strategi för e-förvaltning, ta fram helhetsbild av IT-behoven samt se över IT-investeringarna.
- Ansvaret för IT inklusive budget flyttas till kommunstyrelsen.
- Kommundirektören får i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar och bolag utreda hur kostnaderna för kulturkvarteret ska kunna minska samt strategier och tidplan för genomförandet.

Barn och Utbildning

- Kommundirektören får i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar se över programutbud och i synnerhet mindre och kostsamma gymnasieprogram.
- Kommundirektören får i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar se över kansliorganisationen för RGD/RGH.
- Kommundirektören får i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar se över hur Kvinnerstaskolan ska utvecklas.
- Kommundirektören får i uppdrag att se över ägandet av Kvinnerstaskolan.

Social Velfärd

- Kommundirektören får i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar se över hyressättning för vårdboenden och gruppboenden.
- Kommundirektören får i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar se över avgifter och taxor inom omsorgen.
- Kommundirektören får i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar se över nattbemanningen i hemvården inklusive möjligheten att hitta tekniska lösningar som minskar kostnaderna.
- Kommundirektören får i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar se över biståndsbedömningen för att åstadkomma ett mer rehabiliterande arbetssätt och en förändrad ersättningsmodell.
- Kommundirektören får i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar se över hur vårdtagare med mycket stora vårdbehov i högre grad ska kunna erbjudas vårdboende istället för vård inom ramen för hemvården.
- Kommundirektören får i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar se över kostorganisationen i syfte att hitta samordningsmöjligheter mellan BoU och SoV.

Samhällsbyggnad

- Kommundirektören får i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar se över kulturskolan och kulturskoleavgifterna i syfte att minska kostnaden per elev.
- Kommundirektören får i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar göra en översyn av biblioteken i syfte att skapa en effektivare biblioteksstruktur.
- Kommundirektören får i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar utreda hur elitidrotten i högre grad ska bära kostnaderna för arenakrav.
- Kommundirektören får i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar utreda nolltaxan för vissa idrottsanläggningar.
- Kommundirektören får i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar utreda hur alla skolor på ett likvärdigt sätt ska belastas med kostnader för hyra av idrottslokaler.
- Kommundirektören får i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar utreda hur baden i Örebro ska organiseras och utvecklas.
- Kommundirektören får i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar utreda avkastningskrav på Atle-verken.
- Kommundirektören får i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar utreda avkastningskrav på markreserven.
- Kommundirektören får i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar se över investeringsprocessen.

Bolagen

- Örebrobostädernas ägardirektiv kompletteras för att, om behov finns, under 2016-2018 möjliggöra en försäljning av cirka 300 studentbostäder för att frigöra kapital för en fortsatt hög investeringsnivå.

Investeringsprogram 2016-2019

Örebro står inför en historiskt stark tillväxt. Behoven av nya platser i förskola, skola och omsorg är stort vilket kommer att driva upp investeringsnivåerna de kommande åren. Kommunens långsiktiga driftbudgetutrymme ska styra nivån på investeringsprogrammet. Planeringsperioden är de närmaste fyra åren. Bilaga 2.

Investeringsprogrammet ska beskriva vilka driftkostnadskonsekvenser som de planerade investeringarna får oavsett finansieringsalternativ (egen finansiering eller extern finansiering/förhyrning). Genom förbättrade rutiner och säkerställda underlag ska de förtroendevalda få ett fullgott underlag för prioriteringar inför beslut om investeringsprogrammet.

Efter bolagiseringen av kommunens rörelsefastigheter utförs nästan inga fastighetsinvesteringar i kommunens regi. Huvuddelen av investeringarna utförs i stället av de kommunala bolagen.

(tkr)	2016	2017	2018
Trafik och miljö	95 500*	121 600*	104 800*
Park och gator	78 450*	94 500*	81 050*
Fritid och kultur	10 000	0	0
Fastigheter SB och mark	33 000	33 000	33 000
Inventarier och fordon mm	122 900	115 950	104 800
IT-investeringar	56 485	89 973	41 800
Lokalförsörjning	24 800	22 000	22 000
Skattefinansierad verksamhet, kommunal regi	421 135	477 023	387 450
Bolagens investeringar för skattefinansierad verksamhet	1 009 050	1 001 750	825 600
Totala investeringar för skattefinansierad verksamhet	1 430 185	1 478 773	1 213 050
Investeringar i taxefinansierad verksamhet	317 625	267 600	223 675

**Den samlade investeringsutrymme för Trafik och miljö samt Park och gator ska rymmas inom ett kapital och driftkostnadsutrymme som räknas upp med 5 mnkr 2016, 2017 och 2018.*

Det är nämndernas ansvar att säkerställa att finansiering av ökade driftkostnader finns innan en investering/förhyrning påbörjas. Driftbudgetmedel för påbörjade objekt kommer inte att beviljas i efterhand.

Barn och utbildning

Det finns tre tillväxtområden i Örebro kommun där behovet av ytterligare grundskoleplatser är extra stort. Dessa områden är Ormesta/Almby, de centrala norra stadsdelarna av Örebro samt Eklunda. Budgeten innebär att vi nu avsätter medel för att bygga ut helt ny tre-parallellig F-6 skola i Tybblelund, sätta igång en utbyggnad av Norrbyskolan och ersätta Eklundaskolan med en helt ny skola. Dessutom blir Nikolaiskolan en helt ny grundskola från höstterminen 2016. Ett utökad behov av förskole- och skolplatser finns också i stort sett inom samtliga områden. Medel reserveras i den ekonomiska planen för perioden och inom programnämndens avsatta volymutrymme.

Utöver de investeringar där driftkostnadsökningar finansieras av utökade driftbudgetramar från Kommunstyrelsen redovisas även investeringsönskemål där programnämnd/driftnämnd själva står för drift-kostnadskonsekvenserna inom befintlig driftbudgetram. Driftkostnaden bedöms till 4,6 mnkr för 2015 och kostnadsnivån ligger kvar på en oförändrad nivå för åren 2016 och 2017.

Fortfarande finns ett stort eftersatt underhåll av kommunens skolor och förskolor. Örebro kommun har tillsammans med kommunens fastighetsbolag för verksamhetslokaler, Futurum, presenterat en plan för hur vi fram till 2021 ska komma i fatt det underhållsberg som byggts upp under 30 års tid. Med de 500 miljoner kronor i förstärkt underhåll som nu budgeteras ska Örebro kommun säkerställa en god arbetsmiljö för barn, elever och personal samtidigt som vi kan återgå till mer normala underhållsnivåer när planen är genomförd.

Social välfärd

Örebro har jämfört med andra jämförbara kommuner en låg andel äldre i vårdboende och hög andel i hemvården. Det tillsammans med den medicinska utvecklingen ökar behovet av platser i vårdboende. Ett nytt vård- och omsorgsboende på väster, Trädgårdarna, som ska stå klart under början av 2016 och ha 56 platser har börjat byggas. Etapp två av Trädgårdarna med 25 platser har beslutats våren 2015 och kommer att stå färdigt till sommaren 2017 och nu planeras för ytterligare vård- och omsorgsboende i Karlslund som ska stå klart 2018. För objekten finns medel reserverade för drift- och hyreskostnader i ekonomisk plan. I investeringsprogrammet finns också driftmedel för ökade hyreskostnader reserverade för ombyggnation och förstärkt brandskydd på vård och omsorgsboenden.

De objekt där programnämnd/driftnämnd själva står för driftkostnadskonsekvenserna beräknas medföra ökade kostnader med ca 0,3 mnkr 2014. Därefter ca 0,7 mnkr 2015.

Under 2016 ska kommunstyrelsen ta ställningstagande till ett nytt vårdboende i Odensbacken (Askenäshemmet).

Socialtjänst

Medel finns avsatta för ökad hyra när Kvinnohuset får nya lokaler och bostäder om cirka två år. Dessutom ska ett nytt stödboende byggas och finansieras inom befintlig ram.

LSS/Funktionshindrade

Inom området finns driftmedel avsatta för att förstärka brandskyddet på tre gruppboendestäder per år under åren 2016-2018 samt ombyggnation och förstärkt brandskydd på två gruppboendestäder per år under åren 2016-2018.

I den ekonomiska planen finns för 2016 finns 30 mnkr och för 2017 och 2018 finns 23,7 mnkr avsatta årligen inom LSS-området. Medlen ska täcka såväl ökade driftkostnader för verksamhetsutbyggnad som sker genom ny- och ombyggnation av gruppboendestäder som andra kostnader som följer av volymökningarna.

För 2016 planeras för ytterligare tre gruppboendestäder och under perioden 2017 till 2018 planeras ytterligare utbyggnad ske. Örebro har en i jämförelse med andra kommuner kraftig ökning av behovet av gruppboendestäder.

Samhällsbyggnad

Trafik, miljö, park och gator

I den ekonomiska planen har 5 miljoner kronor avsatts för att tillsammans med driftnämndernas egna avskrivningsmedel täcka de ökade kapitalkostnaderna. Ökar kapitalkostnaderna mer än avsatt belopp måste investeringsutrymmet reduceras eller täckas inom respektive nämnds eget budgetutrymme.

Vi fortsätter arbetet med att skapa fler hållbara trafiklösningar för tillväxten och för klimatet och för att forma ett mer grönt och levande Örebro. Trädgårdsgatan ska byggas om från trafikled anpassad för bilen till en mer inbjudande stadsgata, attraktiv även för cyklister och fotgängare. Ombyggnationen syftar även till att bidra till ökad trygghet samt minska buller och utsläpp. För att förbättra trafikflödet, minska utsläppen och öka trafiksäkerheten planeras en breddning av Skebäcksbron 2016.

Ombyggnationer av gator finns med i kommande års planering genom att trafikleder blir stadsgator med cykelbanor samt öppnande av gator för trafik. Även större ombyggnationer av andra gator finns med i investeringsprogrammet.

Fritid, turism, kultur och medborgare

Utbyggnadsplanen för fler konstgräsplaner börjar närma sig slutpunkten. Ytterligare två planer ska färdigställas och när Lillån och Mellringe är klara är hela planen genomförd.

Diskussioner angående skapandet av ett kulturkvarter intill Svartån utreds fortfarande. Inga beslut kommer att fattas förrän utredningen är klar.

IT-investeringar

Ett prioriterat område under 2016 är att få en bättre struktur för kommunens samlade IT-utveckling och att möjliggöra e-förvaltning och e-tjänster. Majoriteten av kommunens verksamheter har uttryckt behov inom området, vilket återspeglas i respektive verksamhets IT-investeringsprogram. Under 2016 ska frågan om köp eller hyra av datorer utredas.

Kommunens samlade informationsmängd är en viktig tillgång och är en förutsättning för utvecklad e-förvaltning. Det kommande året kommer kommunen att genomföra satsningar för att möjliggöra en effektivare hantering av information och informationsutbyten mellan olika IT-system såväl inom kommunen som mot andra offentliga verksamheter.

För att säkra kvalitet och åtkomst till korrekt information, avseende bland annat rutiner, styrdokument och uppföljning för medarbetare och chefer, ska ett ledningssystem för kvalitet införas.

Driftkostnaderna för IT-investeringar inom programområde Barn och utbildning ökar med 2,2 mkr under 2016. De ökade driftkostnaderna beror på satsning på pedagogisk utveckling med stöd av IT inom förskolan, grundskolan och gymnasieskolan. 1-till-1 satsningen som nu genomförts fullt ut i gymnasieskolan ska utvärderas. En förutsättning för genomförandet är att det finns en ekonomisk plan. Dessutom ska sätt att sänka kostnaden utredas.

Arbete pågår för att utöka antalet e-tjänster och finansiering sker i huvudsak inom respektive programområdes budgetramar.

Det kommunövergripande arbetet

Örebro växer så det knakar. År 2020 kommer kommunen att ha över 153 000 invånare. Även om utbyggnadstakten nu är historiskt stor skapar Örebros tillväxt långsiktiga förutsättningar för ökade skatteintäkter och en fortsatt stark välfärd. Det ställer stor krav på att kommunen och kommunens verksamhet att växa så snabbt som vi gör just nu. Men det ställer också krav på hur vi växer. Det är nödvändigt att forma och främja en hållbar utveckling som balanserar både ekonomi, ekologi och sociala perspektiv. Ett bevis på vårt framgångsrika arbete är att vårt arbete med t ex sociala krav i upphandlingar fått nationell uppmärksamhet och att vi 2015 blev årets miljökommun.

Hållbar utveckling i Örebro kommun formas utifrån tre olika delar.

1. **Social hållbarhet** innebär en stabil och dynamisk kommun där grundläggande mänskliga behov uppfylls.
2. **Ekologisk hållbarhet** handlar om att långsiktigt bevara våra ekosystem och att minska påverkan på människans hälsa och på naturen.
3. **Ekonomisk hållbarhet** handlar om tillväxt och utveckling av materiella resurser på lång sikt.

”De tre perspektiven är ömsesidigt beroende av varandra. För att uppnå social hållbarhet krävs ekonomiska förutsättningar och en god miljö. Kommunens ekonomi, klimatet och miljön påverkas i sin tur av att människor mår bra, är delaktiga och har kunskap och resurser att göra hållbara livsval”.

Från SKL:s Partnerskap ”Samling för social hållbarhet – minska skillnader i hälsa”.

Örebro kommun ska vara ledande i arbetet med långsiktig hållbarhet. Det ska genomsyra hela verksamheten. Därför är det viktigt att inte arbeta i stuprör med hållbarhetsfrågorna. Kommunens styrmodell gäller därför alla verksamheter och bolag som ingår i kommunkoncernen.

Mänskliga rättigheter

Övergripande

Örebro ska vara främst i landet när det gäller arbetet med mänskliga rättigheter. Kännetecknen ska vara medmännisklighet, solidaritet, rättvisa, frihet och värdighet. Örebro ska vara en trygg och välkomnande kommun där alla känner sig respekterade oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion, sexuell läggning eller funktionsnedsättning. Ett Örebro med stor mångfald är en resurs för att utveckla en växande kommun.

- Arbetet med att utbilda kommunens organisation i MR-frågor ska fortsätta.
- Örebro kommun ska under 2016 fortsätta att stärka och systematisera arbetet med och respekten för de mänskliga rättigheterna då kommunen ansvarar för en stor del av välfärdsinsatserna. Utgångspunkten är Sveriges internationella åtaganden om de mänskliga rättigheterna, FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.
- Under 2016 genomförs en utvärdering av den handlingsplan som funnits för HBT-frågor 2012-2015. Utvärderingen ska ligga till grund för en ny eller reviderad handlingsplan och ska genomföras tillsammans med andra viktiga parter som t ex RFSL Örebro.
- Arbetet med att implementera riktlinjer för inkluderande ska fortsätta 2016.

Öka människors möjlighet till egen försörjning

Enligt FN:s konventioner om mänskliga rättigheter är det varje stats skyldighet att göra insatser för att avskaffa arbetslösheten. Örebro ska ta sin del av ansvaret och se till att hela kommunen som organisation, både förvaltningar och bolag, ska ta ett större ansvar för att öka människors egenmakt

och möjlighet till egen försörjning. Vi vill använda kommunens egen förvaltning som instrument för att skapa jobb och utveckling.

- Alla nämnder ska skapa utvecklingsmöjligheter för människor som idag står långt från arbetsmarknaden och identifiera åtgärder för att förebygga framtida arbetslöshet bland örebroarna.

Barnets rättigheter

Örebro kommun deltar i Barnrättsdagarna, och för att stärka arbetet med mänskliga rättigheter deltar även Örebro kommun i ett partnerskap för barnets rättigheter, tillsammans med elva andra kommuner. Partnerskapet prioriterar barnrättsfrågor och utför genom detta ett viktigt arbete. Den barnpolitik som bedrivs utgör en av de viktigaste hörnpelarna för ett socialt hållbart samhälle. Syftet är att genom olika insatser i kommunen skapa en god och långsiktighet för att ett barnperspektiv ska vara utgångspunkt för beslut och åtgärder som rör barn. FN:s konvention om barnets rättigheter tillhandahåller verktygen för en politik som värnar om det sociala hållbara samhället.

- Under mandatperioden ska det tas fram en handlingsplan för hur kommunen ska implementera kommande lagstiftningen om FN:s konvention om barnets rättigheter, nationella strategin för att stärka barnets rättigheter i Sverige samt Örebro kommuns policy för barnets rättigheter. Utgångspunkten är att stärka och sprida kunskap om vad barnrätts- och barnperspektiv innebär i teori och praktik och hur man på meningsfullt sätt kan föra dialog med flickor och pojkar och hur barn och ungdomar kan komma till tals utifrån deras särskilda/olika behov och förutsättningar.

Örebroveckan för mänskliga rättigheter

Örebro kommun anordnar varje år Örebroveckan för mänskliga rättigheter. Syftet är att sätta fokus på mänskliga rättigheter, delaktighet och inflytande och hur vi lever upp till detta i Örebro. Under veckan uppmärksammar kommunen, föreningar, församlingar, studieförbund, organisationer och skolor de mänskliga rättigheterna genom till exempel evenemang, föreläsningar, seminarier och utställningar.

Arbetet mot barnfattigdom

Barnfattigdomen i Örebro kommun ska halveras fram till år 2020 från 2010 års siffror. Hösten 2013 antogs en handlingsplan som ska användas som vägledning för kommunens samtliga programområden, driftnämnder och bolag. Det avgörande för handlingsplanens framgång är att alla verksamheter inom kommunkoncernen aktivt arbetar med barnfattighedsfrågan på de sätt som är relevanta inom just deras verksamhet. Det är också avgörande att barnperspektivet och barns rätt till delaktighet präglar de olika metoder som kommunen arbetar vidare med.

Att utveckla familjecentralerna, verka för att grundskolan ska vara fri från dolda kostnader, göra extra insatser på barn och ungas sommaraktiviteter och att stötta föreningars aktiviteter som riktar sig till barn och ungdomar är konkreta exempel på hur barnfattigheds konsekvenser kan lindras.

Det är viktigt med en rik fritid och möjligheter att pröva många saker – att upptäcka världen och sig själv. Vi vill att alla barn och unga ska ha en rik fritid oavsett föräldrarnas inkomst.

- Under mandatperioden ska vi succesivt införa en fritidscheck. Införandet ska prövas inom ramen för sociala investeringar. Syftet med fritidschecken är att skapa möjlighet för alla barn och ungdomar att delta i organiserade fritidsaktiviteter inom både kultur och idrottsområdet och att förebygga att unga människor hamnar snett.
- Den största orsaken till att barn växer upp i fattigdom är att deras föräldrar står utan arbete och egen försörjning. Därför ska vår arbetsmarknadspolitik ses som det främsta medlet i kampen mot barnfattigdomen. Satsningar på Komjobb och vuxenutbildning inom Vuxam (Vuxen- och arbetsmarknadsnämnden) ska i så stor utsträckning som möjligt riktas mot barnhushåll och unga vuxna som är beroende av försörjningsstöd.

- Att aktivt skapa praktik- och arbetstillfällen genom att ställa krav vid upphandlingar inom kommunkoncernen ger en möjlighet för människor att få fotfäste på arbetsmarknaden. Det arbetet ska fortsätta att utvecklas.
- Arbete med att utveckla nya arbetsplatser på väster, som drivs av Västerporten, ska fortsätta. Det kommunala samordningsarbetet mellan offentlig sektor och civilsamhället på såväl väster som i Brickebacken ska utvecklas, liksom partnerskapet i Vivalla och Oxhagen. Kommunens beslut om att de som jobbar inom kommunen ska ha rätt till heltidsjobb är en viktig faktor för att stärka familjer i ekonomisk utsatthet.
- Kommunen kommer under 2016 fortsätta jobba aktivt med feriepraktikplatser. Detta för att unga människor ska kunna etablera en egen kontakt med arbetsmarknaden.

Program för social hållbarhet

Örebro kommun arbetar kontinuerligt med frågor som rör social hållbarhet. Det finns många exempel på att detta arbete är framgångsrikt, till exempel minskar andelen människor som behöver försörjningsstöd, arbetet med att utveckla och stärka både individer och bostadsområden i de stora stadsdelarna är framgångsrikt och det förebyggande arbetet har en hög prioritet. Trots det goda arbetet som genomförs behövs en övergripande strategi för att kunna uppnå ännu bättre och tydligare resultat. Målet är att alla förvaltningar och nämnder ska ta och känna ett ansvar för att arbeta med social hållbarhet. Det övergripande syftet är att Örebro kommun ska verka för att skapa ett rättvist, jämlikt och inkluderande samhälle. Ett samhälle där varje individ räknas, har tillgång till utbildning och arbete samt känner tillhörighet och delaktighet.

- Ett program för social hållbarhet ska tas fram under mandatperioden. Programmet för social hållbarhet ska bli vägledande i hur koncernen ska jobba med de sociala frågorna och mot vilka mål.

Örebro kommun ska vara en jämställd kommun

Under 2015 utsågs Örebro till modellkommun för jämställdhetsintegrering av SKL. Örebro kommun ska vara en jämställd med utgångspunkt i de nationella målen för jämställdhetspolitiken. Styrande för Örebro kommuns jämställdhetsarbete är strategin för ett jämställt Örebro 2016-2025. Strategin slår fast att områdena inflytande och delaktighet, service och bemötande på lika villkor samt ett tryggt och hållbart samhälle är prioriterade områden.

Kommunstyrelsens jämställdhetsdelegation

Kommunens jämställdhetsdelegation verkar under kommunstyrelsen. Delegationen ska arbeta långsiktigt och strategiskt för en jämställd utveckling på individ, organisations och strukturnivå. Delegationen ska vara pådrivande i att Örebro blir jämställt så väl i den kommunala organisationen som den geografiska kommunen.

Örebro kommun ska ge service på lika villkor för varje medborgare oavsett kön

Genom att säkerställa likvärdig service, resursfördelning och inflytande ska alla invånare möta en kommun som utformats så att den tillgodoser både kvinnor och män, flickor och pojkars behov.

- Så långt som möjligt ska individbaserad statistik i Örebro kommun vara könsuppdelad.
- Jämställdhetsperspektivet ska integreras i budgetprocessen.
- Könskonsekvensanalyser ska göras inför alla tillämpliga beslut i kommunen.
- Kompetensutveckling ska erbjudas för att säkerställa en grundförståelse för vad ett integrerat jämställdhetsperspektiv i kommunal verksamhet innebär.

Våld i nära relationer

Mäns våld mot kvinnor är den yttersta formen av ojämställdhet och målet måste vara att det könsbaserade våldet ska upphöra. Under 2016 ska kommunen prioritera arbetet med den länsövergripande överenskommelsen som samverkan mot våld i nära relationer.

- En handlingsplan mot våld i nära relationer ska tas fram.

Ett tryggare Örebro - Arbete mot droger och kriminalitet

Signalerna från polismyndigheten och Region Örebro läns beroendecentrum visar på att problematiken kring droger är stor i Örebro. Ungas attityder till droger har förändrats. De undersökningar som görs visar på en mer tillåtande attityd bland ungdomar till att använda cannabis och spice. Örebro kommun ska fortsätta kraftsamla i arbetet mot droger. En sådan kraftsamling ska innehålla såväl förebyggande insatser som åtgärder för att hjälpa människor som använder droger. Detta ska ske i samarbete med polismyndigheten, Region Örebro län och kriminalvården.

- Vi ska utveckla möjligheterna till stöd för unga missbrukare och deras anhöriga. Mini Maria är en samarbetsverksamhet som ska fungera som en ingång för polisen när de möter unga i missbruk. Under mandatperioden är ambitionen att Mini Maria ska utvecklas till att även vara en ingång för anhöriga till unga missbrukare.
- Vi ska utveckla Öppet intag inom missbruksvården. Syftet är att minska byråkratin och öka den enskildes möjlighet att söka och få hjälp när denne är som mest mottaglig och själv tar steget att söka hjälp.
- Örebro kommun ska vara delaktig i arbetet med att motverka organiserad brottslighet. Arbetet pågår för att motverka kriminella nätverk och hjälp ska erbjudas till de personer som vill hoppa av en kriminell bana. De aktiviteter som ska genomföras för att förhindra och försvåra för den organiserade brottsligheten i Örebro finns beskrivet i Brottsförebyggande rådets verksamhetsplan.

Flyktningmottagande

Flyktningmottagningen 2015-16 för Örebro kommun förväntas öka till mellan 650 och 725 personer. Bifallsfrekvensen i asylärendena är mycket hög, särskilt för flyktingar från Syrien. Vi ser en ökning av antalet asylsökande från Eritrea det senaste halvåret och en minskning/stabilisering av andelen somalier i flyktningmottagandet. Det som fortfarande är helt avgörande för flyktningmottagandet framöver är utvecklingen i Syrien och den eskalering av konflikten som skett till övriga länder i regionen, (MENA, Mellan östern/Nord Afrika), kanske främst Libanon och Irak. Läget har förvärrats sedan prognosen i juli 2014.

För att svara upp mot överenskommelsen med länsstyrelsen (375 personer/år) och öka mottagandet av flyktingar från anläggningsboende och kvotflyktingar krävs en ökad tillgång till bostäder.

Prognoserna innebär att det behövs ökade resurser och/eller förändrade former inom SFI, beroende på hur kraftigt volymen för flyktningmottagandet ökar och utvecklas under de kommande åren. En utökning av lokaler kan komma behövas om stora volymökningar sker.

För området Barn och utbildning kommer behoven att öka. Bedömningen är att antalet barn och ungdomar kommer att öka de närmaste åren.

- Örebro kommun ska ta sitt ansvar och se till att människor som har flytt från krig och fått beslut på att de kan stanna i Sverige får en bra start i det nya landet. Kommundirektören får i uppdrag att presentera en plan för kommunens hantering av ökande flyktingströmmar.

Ensamkommande flyktingbarn

Antalet ensamkommande barn som kommer till Sverige för att söka asyl ökar kraftigt och Örebro kommun ska tillsammans med länets övriga kommuner även fortsättningsvis bidra till att ta emot barn och erbjuda hög kvalitet på boende, omsorg och etablering. Ett utvecklingsområde är att hitta lämpliga platser för boende, ett arbete som kommer att intensifieras under mandatperioden.

- Arbetet med att skapa bra förutsättningar för ensamkommande flyktingbarn ska fortsätta. Det handlar bland annat om att ordna bra boende, men också att se över förutsättningarna inom skolan och överförmyndarnämnden.

Utsatta EU-medborgare

Under senare år har antalet utsatta EU-medborgare som sökt sig till Sverige och Örebro ökat. I kommunen tar vi vårt ansvar enligt socialtjänstlagen när det gäller akut stöd och att agera uppsökande vid orosanmälningar kring minderåriga. Utöver detta för vi dialog med det civila samhället och är beredda att gå in och stötta viljan att hjälpa migranterna med tak över huvudet och hjälp till självhjälp.

Det civila samhället

Det civila samhället är grunden för att samhället som helhet ska fungera. Här verkar föreningar, frivilligorganisationer, familjer och individer utifrån egen drivkraft. Ju bättre förutsättningar aktörerna inom det civila samhället har för att driva sin verksamhet och sina frågor desto mer nytta gör de. Kommunen har mot bakgrund av detta ett stort ansvar för att samverka med det civila samhället. Inom ramen för samverkansrådet vill vi fortsätta att förbättra samarbetet med de civila samhällets aktörer.

- Örebro kommun ska fortsätta samarbetet med föreningslivet och stödja utvecklingen av Föreningarnas Hus.
- Vi behöver samarbeta, både bredden men också eliten, kring frågor som rör idrottens möjlighet att ha en bra verksamhet som engagerar många örebroare.
- Kraven från elitidrotten på våra anläggningar skruvas hela tiden upp. Långsiktigt måste elitidrotten i större grad bära kostnaderna för sina arenakrav. En utredning ska genomföras under 2016.

Förebyggande arbete

Verksamheterna inom Örebro kommun ska genomsyras av ett förebyggande synsätt. En tidig insats innebär nästan alltid en möjlighet att undvika problem, skador eller onödiga kostnader. Örebro kommun behöver arbeta med att identifiera faktorer som är risker och faktorer som är skyddande, exempelvis undernäring hos äldre eller extra resurser till fritidsgårdar.

- Kommunens verksamheter ska konsekvent och målmedvetet arbeta med tidiga insatser. Genom att utveckla arbetet med skyddsfaktorer att samordna insatser mellan våra egna verksamheter men även med andra samhällsaktörer ska människors möjligheter till en hög livskvalitet stärkas.
- Samarbetsorganen Örebro förebyggande råd (Öreför) och Örebro brottsförebyggande råd (Örebrå) ska vara drivande i det förebyggande arbetet gällande barn och ungdomar. Arbetet bygger på vetenskapliga resultat och metoder.
- Det förebyggande arbetet som sker via Öreför skall under 2016 framförallt fokusera på ANDT med fokus på tobak, cannabis/spice samt föräldrasamverkan.

Upphandling

Kommunen ska verka för att dessa upphandlingar mer aktivt ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle. Varje upphandling i Örebro kommun skall prövas för att se om det är möjligt att föra in sociala och ekologiska kriterier som särskilda kontraktsvillkor. För att det ska bli lättare att ”köpa rätt” behöver kunskapen hos inköpsansvariga öka och system och rutiner för inköp ses över när det gäller miljö-, klimat- och hälsopåverkan från varor och produkter.

Krav på miljö- och sociala hänsyn ska är självklart och upphandlingar ska ske konkurrensneutralt och ställa krav på schyssta arbets- och anställningsförhållanden. Målet är att kollektivavtal ska vara en förutsättning, Anbudsgivare som saknar kollektivavtal ska kunna visa att de tillämpar löner och anställningsvillkor som ligger på minst samma nivå. Mindre, lokala företag ska kunna utveckla sina möjligheter till samverkan med Örebro kommun genom till exempel att upphandlingsarbetet tar hänsyn till de mindre företagens förutsättningar.

- Att ta med sociala kriterier vid upphandlingen skall vara normen. Dessa kan exempelvis handla om arbetsmarknadsåtgärder, eller sociala åtaganden.
- Kommunen ska aktivt arbeta för att alla upphandlade produkter ska vara märkta eller verifierade med tredjepartscertifierade miljö- och hållbarhetsmärkningar med målet 50 % till 2020.
- Örebro kommun ska utveckla och underlätta samspelet med icke vinstdrivande föreningar, stiftelser och andra aktörer inom den sociala ekonomin som verkar på ett sätt som tillför samhällsnytta och värdeskapande men som är fristående från den offentliga sektorn.
- För att möjliggöra för mindre företag och aktörer inom den sociala ekonomin att delta i upphandlingar ska rutiner utvecklas som säkerställer detta. Checklistan ska göra det lättare för mindre företag att förstå hur en upphandling i kommunen går till.
- Vid upphandling av varor ska krav ställas på att varorna produceras under sådana förhållanden att ILO:s kärnkonventioner respekteras. De arbetsrättsliga lagar och kollektivavtal som gäller där arbetet utförs tillämpas. Kraven ska även gälla eventuella underleverantörer.
- De kommunala bolagen ska bli ännu bättre på att kombinera det affärsmässiga tänkandet med det sociala perspektivet för att skapa jobb och utvecklingsmöjligheter för människor som idag står långt ifrån arbetsmarknaden. Örebro kommun och de kommunägda bolagen ska löpande söka samverkan med leverantörer för arbetsmarknadsinsatser vid upphandlingar.
- De krav som Örebro kommun ställer vid upphandling av mat ska motsvara kraven för svensk livsmedelsproduktion. Vi vill också att upphandlingar av offentlig mat i större utsträckning ska delas upp i mindre enheter för att möjliggöra en större andel närproducerad mat i kommunens kök.
- Upphandling kan användas för att minska barnens exponering av skadliga kemikalier genom vilka val av leksaker och material som köps in vid nybyggnation och renovering av förskolor och skolor.
- En nyckelfråga för kommunens trovärdighet är att vi följer upp de krav som ställs samt att vi klarar att upprätthålla en hög avtalstrohet i organisationen.

Sociala investeringar

Kommunens beslutfattande ska i större utsträckning präglas av ett långsiktigt tänkande och involverande av aktörer som vill bidra till samhällets utveckling.

80 miljoner kronor finns avsatta för sociala investeringar. Syftet med reservationen för sociala investeringar är att stimulera till och skapa en möjlighet att genomföra tidiga insatser i riskgrupper.

På så vis nås de medborgare som annars riskerar att hamna i utanförskap, djupa sociala eller ekonomiska problem. Det innebär en högre kostnad på kort sikt, men såväl mänskliga som kommunal- och samhällsekonomiska effekter och besparingar längre fram.

I förlängningen handlar det om att förändra synen på förebyggande och tidiga insatser och möjligheten att förändra människors framtidsutsikter. Insatser av förebyggande karaktär är både socialt meningsfulla, men också ekonomiskt kloka. Det kräver ett mer långsiktigt förhållningssätt och agerande som fås till stånd genom ett förändrat synsätt och en gränsöverskridande samverkan.

Medel för sociala investeringar kan sökas och genomföras av aktörer inom det civila samhället samt kommunens egna verksamheter och kommunen ska arbeta vidare med modellen för sociala investeringar. Under 2016 ska återföringen från den första satsningen påbörjas.

- Metoder för uppföljning och utvärdering av sociala investeringar ska fortsätta att utvecklas.

Medborgardialog

Örebro kommun ska utvecklas i dialog med invånarna. Örebroarnas möjlighet till inflytande och delaktighet ska öka. Med medborgardialog menar vi kommunikationen mellan medborgare och förtroendevalda. Dialogen ska ge möjlighet för förtroendevalda och medborgarna att mötas i samtal om inriktningar och prioriteringar av den kommunala verksamheten.

En människa som har drivkraft att utveckla sig själv och sin omgivning ska få möjlighet till det genom exempelvis olika valfrihetsreformer som vårdnadsbidrag, pedagogisk omsorg, skolval och LOV inom äldreomsorgen. Det sker också genom möjlighet till inflytande genom olika former av medborgardialog.

- Örebro kommun ska erbjuda en medborgardialog som är kvalitativt god och likvärdig oavsett vilken kommunal verksamhet som genomförs.
- Medborgardialog ska integreras som en del i styrningen och större beslut ska i så stor utsträckning som möjligt föregås av en dialog med medborgarna.
- Kommunen ska speciellt beakta ungdomars och barns perspektiv.
- Samtliga nämnder ska årligen i sin verksamhetsplanering utse lämpliga områden där medborgardialoger ska genomföras.

Interreligiösa- och interkulturella rådet

Det interreligiösa- och interkulturella rådet ska fortsätta sitt arbete. Rådet är ett viktigt forum för kommunen att träffa företrädare från olika trossamfund för fördjupad dialog. Aktuella frågor som till exempel skola, sociala frågor, ungdomsfrågor och jämställdhet diskuteras. Trossamfunden utser sina representanter. Rådet ska i sitt arbete aktivt verka för att söka samverka med myndigheter och organisationer.

Nationella minoriteter

Sedan år 2000 är samer, tornedalingar, sverigefinnar, romer och judar erkända som nationella minoriteter i Sverige. Kommunstyrelsen har det lokala ansvaret för frågor kopplade till de nationella minoriteterna. Det verksamhetsmässiga ansvaret ligger på respektive förvaltning. Arbetet med nationella minoriteter i Örebro kommun vilar på arbetet mot diskriminering och utsatthet, främja inflytande och delaktighet samt stärka språk och kulturell identitet.

Örebro kommun är finskt förvaltningsområde sedan 1 februari 2013. Örebro arbetar aktivt med den sverigefinska minoriteten.

- En strategi för arbetet med nationella minoriteter tas fram för att tydliggöra våra åtaganden kring finskt förvaltningsområde och romsk inkludering.

Tillgänglighet för alla

Kommunen ska vara tillgänglig. Inte bara fysiskt utan även genom att alla ska kunna tillgodogöra sig den service som erbjuds och kunna vara delaktiga i kommunala evenemang och dialoger. En ledstjärna för tillgänglighet ska vara FN:s standardregler för delaktighet och jämlikhet samt FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

- Oavsett funktionshinder ska Örebro kommun vara till för alla. Människor med funktionsnedsättningar ska kunna vara delaktiga i samhällslivet och ha jämlika levnadsvillkor. Stor hänsyn ska tas till funktionsnedsattas behov vid utformandet av offentliga anläggningar, arrangemang och informationssystem.
- Vi ska fortsätta arbetet med att tillgänglighetsanpassa våra offentliga miljöer. En handlingsplan ska tas fram för att stötta arbetet med att undanröja enkelt avhjälpta hinder inom kommunen.
- Funktionsnedsattas möjligheter på arbetsmarknaden ska förstärkas. Örebro kommun ska prioritera att människor med funktionsnedsättning får plats på arbetsmarknaden.

Europas teckenspråkshuvudstad

Örebro har utropat sig till Europeisk teckenspråkshuvudstad, European Capital of Sign Language, vilket förpliktar. Örebro kommun ska, tillsammans med övriga undertecknare (Region Örebro, Örebro universitet och Specialpedagogiska skolmyndigheten) säkerställa att Örebroregionen är en nationell och internationell förebild när det gäller teckenspråkigas delaktighet på egna och likvärdiga villkor. Örebro kommun ska ha hög trovärdighet i det teckenspråkiga samhället och då är det viktigt att det finns teckenspråkig personal som företräder kommunen.

- En revidering av handlingsplanen för Örebro som Europas teckenspråkshuvudstad ska tas fram i samarbete med berörda externa intressenter.
- Riktade kompetensutvecklingsinsatser behöver genomföras för olika delar av kommunens verksamheter för att få en bättre förståelse för de teckenspråkigas vardag och hur Örebro kan säkerställa service på lika villkor.

Servicecenter

Örebro kommuns medborgare ska enkelt komma i kontakt med kommunen och få en god service. Örebro ska fortsätta utvecklas till en kommun som förenklar vardagen för alla.

- Övriga myndigheter som finns representerade i staden ska bjudas in för att påbörja utvecklingen av Servicecenter som en samlad väg in till samtliga myndigheter som örebroarna behöver kontakta.
- Servicecenter ska fortsätta underlätta och vägleda privatpersoner och företag till ökad användning av de digitala möjligheterna som fler e-tjänster och en utvecklad orebro.se kommer innebära.
- Informationer på orebro.se ska förbättras och utbud av e-tjänster öka. De frågor som Servicecenter får in ska ha ambitionen att kunna lösas i första kontakten, allt för att ge en enklare vardag för örebroarna.

Örebros varumärke

Örebrokompaniet har i uppdrag att varumärkesbygga och lyfta fram Örebros attraktionsvärden gentemot inflyttning, etableringar och besökare. Arbetet ska ske i samverkan med näringslivet och andra aktörer som Örebro universitet och Region Örebro län.

- Örebrokompaniet ska fortsätta sin satsning på marknadsföring av Örebro till de målgrupper som pekats ut i deras uppdrag och som omfattas inom varumärkesplattformen för Örebro.

Kommunikation

Örebro kommun ska kännetecknas av en väl utvecklad kommunikation, både internt och externt, som förenklar vardagen för dem vi är till för, och som bidrar till att människor får möjlighet att utvecklas och göra egna val.

- Hur Örebro kommun kan utveckla sin kommunikation ska utredas under 2016.
- Vi ska fortsätta att utveckla orebro.se som en sammanhållen väg in till kommunen, utifrån målgruppernas behov av en enklare vardag och möjligheter till insyn och dialog.
- Medarbetarnas delaktighet och engagemang ska underlättas genom att internkommunikationen är en del i ledning, styrning och verksamhetsutveckling.

E-samhället

Örebro kommun ska ligga i nationell framkant för införandet av e-samhället. Örebro kommun ska medverka till en ökad samverkan såväl regionalt som nationellt för att skapa en modern e-förvaltning som förenklar, förnyar och förbättrar tjänster för medborgare, organisationer och näringsliv.

En förutsättning för en utveckling mot en framtida e-förvaltning är att verksamheter utvecklas med nya arbetssätt. Att organisation, processer och teknik utvecklas i tillsammans med och nära verksamheten. Detta kräver också en mycket mogen informationshantering och ett aktivt deltagande från kommunens alla verksamheter i utvecklingen mot e-samhället.

- Örebro kommun ska ta fram en strategi för e-förvaltning.
- Örebro kommun ska verka för att öka fiberutbyggnaden. Det kan ske i egen regi genom det kommunala bolaget Stadsnät eller i samarbete med andra aktörer.
- Örebro kommun ligger långt framme inom öppna data men det finns mycket kvar att göra och arbetet ska bedrivas aktivt.
- Arbetet med att erbjuda företagen nya innovativa tjänster i deras kontakter med Örebro kommun ska fortsätta som en del av kommunens näringslivsarbete.

Kulturkvarter

I Örebro spelar kulturen en central roll i utvecklingen av ett starkt samhälle präglad av demokrati, mångfald, integration och kommunikation. Under 2015 stod det nya Konserthuset klart. I området runt konserthuset planeras det för ett Kulturkvarter som är tänkt att samla flera viktiga kulturinstitutioner och utgöra ett nav för kulturverksamheten i Örebro. Örebro kommer under de närmaste åren ha stora investeringsbehov inom skola och omsorg. För att klara att genomföra kulturkvarteret måste sätt att sänka kommunens kostnader och tidplanen för genomförandet ses över.

- Utredningen om Kulturkvarteret ska fortsätta och en plan för kvarterets utveckling tas fram för ett ställningstagande under 2016.

Internationella frågor

Örebro kommuns internationella policy ska vara vägledande när det gäller vilken typ av internationella utbyten och insatser som kommunen deltar i, och hur arbetet med vänorter ska

bedrivs och utvecklas. Även om Örebro kommun är framgångsrik finns det många områden där vi har behov av att lära från andra länder. Ett aktivt internationellt deltagande är viktigt för att driva verksamhetsutvecklingsfrågor framåt. Samtidigt kan inte kommunen delta överallt utan det är viktigt att bedöma nyttan för kommunen och verksamheten i alla internationella engagemang.

- Örebro kommun ska utveckla arbetet med projekt som finansieras av EU och andra internationella aktörer.
- Örebro kommun behöver i enlighet med den internationella policyn ta fram strategiska utvecklingsområden och arenor där Örebro kommun bör medverka.

Business Region Örebro

På uppdrag av Region Örebro län leder Örebro kommun det operativa arbetet inom Business Region Örebro 2015-2018. Genom samarbetet i Business Region Örebro sätts fokus på tillväxt tillsammans genom att fler företag startar, etableras och utvecklas i Örebroregionen. Samarbete sker inom följande insatsområden; Nyföretagande och entreprenörskap, Investering och etablering, Kommunservice, Kompetensförsörjning samt Näringslivsfrämjande utvecklingsarbete.

- Kommunledningskontoret ges i uppdrag att leda det operativa arbetet inom Business Region Örebro.
- Stadsbyggnadskontoret, kommunledningskontoret och vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen ges i uppdrag att utifrån överenskommet avtal med Region Örebro län ta ansvar för genomförandet av avtalets intentioner.

Landsbygdsutveckling

Örebro kommuns mycket goda utveckling måste vara hållbar i hela kommunen. Stadens omgivande landsbygd är mycket viktig för att en utvecklingen där ekologiska, ekonomiska och sociala villkor gäller. Den nyinrättade landsbygdsnämnden har därför det strategiska ansvaret för att ta tillvara samtliga resurser som finns på landsbygden.

Ett landsbygdsprogram har tagits fram för att säkerställa god utveckling. Det handlar om möjligheter för lokalt näringsliv och villkor för människor att bo, leva och utvecklas i samklang med miljö och övriga begränsande levnadsvillkor. Det demokratiska inflytandet sker i samarbete med lokala utvecklingsgrupper, företagarföreningar och det civila samhällets många olika aktörer.

- Landsbygdsprogrammet skall göras känt. Det ska implementeras i hela den kommunala organisationen så att utvecklingen på landsbygden sker på villkor likställda med de som gäller för utveckling i staden.
- Den kommunala organisationen ska i strategier och handlingsplaner beakta landsbygdens villkor för sin verksamhet.
- Näringsliv och enskilda får större möjligheter att verka och utvecklas om de har tillgång till olika tekniska lösningar. Satsningen på utbyggnad av bredband ska därför fortsätta enligt antagen strategi för att nå de nationella målen.
- En utredning ska genomföras för hur kommunen kan bedriva långsiktig skolverksamhet med hög kvalitet på orter där elevunderlaget är litet.

Arbetsmarknad

Örebro kommuns arbete med att minska arbetslösheten och föra arbetslösa kommuninvånare närmare arbetsmarknaden ska fortsätta. Samarbetet med näringslivet och Arbetsförmedlingen är avgörande för hur stor framgången blir. Örebro kommun ska i samverkan med det privata näringslivet och det civila samhället fortsätta att utveckla arbetet med att erbjuda anställningar med stöd, utbildningsmöjligheter och praktikplatser för dem som är i behov av detta. Fokus ska i ännu högre grad läggas på kompetenshöjande insatser för att matcha mot de arbetstillfällen som finns, nu och i framtiden.

- Kommunen ska tillsammans med Arbetsförmedlingen säkerställa att företagen har tillgång till rätt kompetens. En ny samarbetsöverenskommelse är tecknad under 2015 och Arbetsförmedlingen har i uppdrag att utöka sitt samarbete med kommunerna. Detta ligger väl i linje med det samarbete vi redan har.
- Fokus för arbetsmarknadsinsatserna ska vara att människor ska komma i varaktig sysselsättning och nå egen försörjning. Därför ska det finnas en variation av insatser anpassade både för individer och för den lokala arbetsmarknaden. Under den kommande mandatperioden ska Örebro kommun utveckla individens möjligheter att påverka de arbetsmarknadsinsatser man får.

Från försörjningsstöd till jobb

Behovet av försörjningsstöd minskar i Örebro kommun och arbetslösheten sjunker. Det är en av de viktigaste mät punkterna för att veta om jobb- och arbetsmarknadspolitiken fungerar. Det är viktigt att Örebro kommun fortsätter de arbetsmarknadspolitiska insatser som visat sig vara effektiva och gett goda resultat. Arbetet måste i än högre grad än tidigare riktas mot de individer som är fast i ett längre beroende av försörjningsstöd för att dessa ska komma närmare egen försörjning. Barnfamiljer i behov av försörjningsstöd är en grupp som ska fortsätta att prioriteras. Ska Örebro nå sitt mål om att barnfattigdomen halveras fram till år 2020 är utvecklingen på det här området avgörande.

- Örebro kommun ska från första dagen erbjuda alla unga arbetslösa som är i behov av försörjningsstöd aktivt stöd och hjälp för att komma i egen försörjning.
- Nya arbetssätt för gruppen långtidsberoende ska fortsätta att utvecklas.
- Satsningen på specifika ungdomsansättningar inom kommunen ska fortsätta. Arbetet med att i samverkan uppfylla aktivitetsansvaret och säkerställa att alla ungdomar som inte går i gymnasieskolan aktiveras, ska genomföras och nya arbetssätt ta form.
- Satsningen på Komjobb, där insatserna i hög utsträckning ska riktas mot barnfamiljer som är i behov av försörjningsstöd ska fortsätta. Detta är en viktig del, inte bara inom arbetsmarknadspolitiken i stort, utan i det kommunövergripande arbetet mot barnfattigdom.
Kommunen ska arbeta aktivt för att arbetsmarknadsarbete tydligare erbjuder möjlighet att välja entreprenörskap som väg mot egen försörjning.
- Vi ska under mandatperioden möjliggöra för fler att genomföra studier på grundskolenivå samtidigt som man uppbär försörjningsstöd.

Vuxenutbildning

Möjligheten att vidareutbilda sig eller byta yrkesinriktning i vuxen ålder är avgörande för att människor ska kunna hitta sin plats på den föränderliga arbetsmarknaden. Både den grundläggande vuxenutbildningen och de gymnasiekurser som erbjuds inom Komvux fyller en viktig funktion i arbetet med att förbereda människor för en ny arbetsmarknad och nya utmaningar.

Av de som gått en yrkesutbildning i Örebro kommuns regi går en stor andel vidare till arbete eller vidare studier. Att prioritera platser på vuxenutbildning och yrkesutbildningar är därför nödvändigt. Arbetet ska fortsätta att i hög utsträckning riktas mot att ske i samverkan med det lokala näringslivet. Om fler utbildningsinsatser och lärlingsplatser kan förläggas ute på arbetsplatser kommer också resultaten stärkas ytterligare. Yrkesutbildning ska också bedrivas på flera olika nivåer för att så många människor som möjligt ska få möjlighet att öka sin kompetens och därmed sin anställningsbarhet.

- Örebro kommun ska säkerställa att det finns ett brett och anpassat utbud av yrkesutbildningar och tillsammans med Arbetsförmedlingen se till att näringslivet har tillgång till rätt kompetenser.
- Arbetet med yrkesutbildning och yrkesvux ska ske i nära samverkan med näringslivet, regionen och Arbetsförmedlingen.
- Statens resurser för vuxenutbildning behöver kompletteras med lokala resurser. Ambitionen ska vara att Örebro kommun har ett långsiktigt och transparent arbetssätt i samverkan med näringslivet rörande vuxenutbildningsfrågor. Ett minskat antal hushåll med försörjningsstöd ska kunna ge förutsättningar för en ökning av utbildningsinsatser.
- Förutsättningarna för att skapa ett logistikcollege i Örebro ska utredas i samverkan med gymnasieförvaltningen.
- Vuxam ska fortsätta att erbjuda en vidare undervisning i svenska språket kombinerat med relevant arbetspraktik. Det finns ett behov av att kommunen tar ett samlat grepp kring de personer som kommit till Sverige för en längre tid sedan men som ännu inte har den språkkunskap som krävs för att kunna fungera på arbetsmarknaden.
- Vuxam ska fortsätta spela en viktig roll i kommunens arbete med att möta arbetsmarknadens behov med kompetens och arbetskraft. Genom bland annat BRO, Business Region Örebro ska Vuxam bedriva kompetenskartläggning och ett så kallat utbildningsmäklande, som är viktigt för att matcha individer mot rätt behov på arbetsmarknaden. Vuxam har kommunens uppgift att arbeta med metoder för att hantera generationsväxlingen, där exempelvis småföretagare är i behov av stöd.

Feriepraktik

Unga människor är en av de målgrupper som kan ha svårt att komma in på arbetsmarknaden. En första arbetslivserfarenhet och möjlighet att bygga upp ett kontaktnät är i många fall avgörande för individens yrkesframtid. Därför prioriteras feriepraktikplatser inom kommunen för att så många unga som möjligt ska få arbetslivserfarenhet och erfarenhet av att ha en egen inkomst. Ambitionen är att samverkan med näringslivet ska fungera bättre i arbetet med feriepraktik.

- Kvaliteten på de feriepraktikplatser som erbjuds ska vara hög. Alla unga som är berättigade till feriepraktik ska också garanteras att få plats minst en gång under den treårsperiod individen är berättigad att söka feriepraktik. Målet är att 1500-1800 st feriepraktikplatser ska kunna erbjudas under sommaren 2016.
- Arbeta för att stärka samarbetet med gymnasieskolans yrkesinriktade program för att få fler företag att tillhandahålla feriepraktikplatser ska fortsätta att utvecklas.

- Kommunens arbete med att erbjuda möjlighet att välja entreprenörskap som feriepraktik till Örebros ungdomar ska fortsätta.

Samordning runt ungdomar

Ungdomar som av olika skäl väljer att hoppa av gymnasiet eller som aldrig påbörjar gymnasiestudier står ofta långt från arbetsmarknaden. Utan gymnasiekompetens saknas behörighet till vidare studier. Unga vuxna utan fullgjort gymnasium står sällan först i kön till ett nytt jobb. Det är därför viktigt att Vuxam tillsammans med gymnasienämnden arbetar för att samordna uppföljningen av gymnasieelever som hoppat av, för att snabbt kunna erbjuda en aktiv insats som passar individen.

- Arbetet med en mer samordnad organisering mellan Vuxam, gymnasieförvaltningen och socialtjänsten för att ge ungdomarna bättre stöd och service startade 2015 och ska fortsätta att utvecklas. Det övergripande målet är att alla ungdomar/unga vuxna ska ges förutsättningar att genomföra gymnasieskolan med ett fullständigt betyg.

Personer med funktionsnedsättning

Människor med funktionsnedsättning har betydligt svårare att hitta en väg ut på arbetsmarknaden jämfört med andra grupper. Personer med funktionsnedsättning i Örebro kommun har rätt till goda möjligheter till sysselsättning. Personer som inte har hundra procentig arbetsförmåga har viktiga erfarenheter och kompetenser som kommunen måste lära sig att dra nytta av. Örebro kommun ska ha som målsättning att fler människor med funktionsnedsättning ska anställas inom den egna organisationen samt såväl i det civila samhället som i näringslivet och i övrig offentlig sektor. Örebro kommuns samverkan med landstinget runt frågor om funktionsnedsattas möjligheter till arbete och praktik ska fortgå.

- Örebro kommun vänder sig till hörselskadade och ska systematisera metoder för att hjälpa målgruppen ut på ordinarie arbetsmarknad.
- Örebro kommun ska säkerställa att insatser till människor med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar ges genom samarbete mellan Vuxam, landstinget och förvaltningen för funktionshindrade.
- Ökad samverkan ska ske mellan nämnden för funktionshindrade, Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden och gymnasiesärskolan i syfte att säkerställa att fler personer kommer ut på ordinarie arbetsmarknad.

Ett näringsliv för hållbar tillväxt

Örebro kommun som regional motor

Örebro kommun ska axla rollen som ledare i regionen. Regionen är beroende av en stark motor och regionens nod är beroende av dess omland. Örebro kommuns roll är att, i samverkan med Region Örebro Län, driva regionala samarbeten där samordningsvinster, effektivisering och kundnytta kan uppnås. Näringslivsområdet är ett sådant. Örebro ska också aktivt delta i storregionala, nationella och internationella samarbeten som vilar på samma grund. Örebro position som evenemangs-, kongress- och mötesstad ska stärkas allt mer.

- Kommunen ska öka sin marknadsbearbetning i syfte att attrahera investeringar och företag till regionen. Kommunen ska vidare utveckla ett koordinerat marknadsförings- och PR-arbete i syfte att stärka ortens attraktionskraft.
- Kommunen ska ha en god markttillgång för näringslivets expansion och bidra till att ändamålsenliga verksamhetslokaler finns att tillgå.
- Kommunen ska ha som mål att bli den främsta kommunen för möten och evenemang utanför de tre storstadsregionerna.
- Kommunen har ansvaret för att driva Business Region Örebro. Det innebär att berörda tjänstemän i den kommunala organisationen, främst de som arbetar med investerings- och etableringsarbetet, kommunservice till företag och kompetensförsörjning också har ett regionalt uppdrag.

Näringslivets kompetensförsörjning

Arbetskraftsutbudet förväntas sjunka de närmaste åren och många företag och näringar kommer att uppleva arbetskraftsbrist om inte matchningen mellan utbud av arbetskraft och efterfrågan blir bättre. Att Örebro funktionella arbetsmarknadsregion klarar av att förse näringslivet med rätt kompetens är avgörande för denna regions utveckling. Örebro kommuns grundskole- gymnasie- och vuxenutbildningar ska i samverkan med Region Örebro län, Örebro universitet och andra aktörer arbeta för att tillgodose näringslivets behov av arbetskraft.

- Kommunen ska sörja för en god kompetensförsörjning till näringslivet. Elever i grundskola och gymnasium ska ges bra förutsättningar att välja utbildningar som motsvarar de kompetensbehov som finns på arbetsmarknaden.
- Kommunen ska arbeta för ökad anställningsbarhet hos grupper med låg konkurrenskraft på arbetsmarknaden. Det koordineringsarbete som pågår inom stadsdelsutvecklingen (f.d. Västergruppen) och sociala upphandlingar ska intensifieras.
- Kommunen ska intensifiera samarbetet med Örebro universitet i syfte att ta ett helhetsgrepp om näringslivets kompetensförsörjning och dra nytta av den kunskap och erfarenhet som universitetet erbjuder.

Service till företagen

Dialogen mellan kommunen och näringslivet ska stärkas i syfte att gemensamt identifiera möjligheter och utmaningar för näringslivet att utvecklas. Förvaltningarna har ett särskilt ansvar att inhämta företagets synpunkter, på alla nivåer från den enskilda tjänstemannen i sin myndighetsutövning till förvaltningsledning och politisk ledning, i relation till näringslivet i sin helhet. Vår service och myndighetsutövning ska präglas av att det ska vara lätt att göra rätt som företagare i Örebro kommun. Näringslivet ska kunna förvänta sig ett gott bemötande vid alla kontakter med den kommunala organisationen.

- Kommunen ska ha en effektiv och rättssäker myndighetsutövning, en hög servicenivå och ett gott bemötande i alla kontakter med näringslivet. Kommunens service ska utvecklas till att också omfatta relationskapande åtgärder. Berörda förvaltningar ges tillsammans med kommunikationsavdelningen i uppdrag att leverera ett Nöjd Kund Index om lägst 70 i genomsnitt i Stockholm Business Alliance årliga mätning.
- Kommunen ska tydliggöra och stärka sitt tjänsteerbjudande till företagen, inbegripet fler e-tjänster.

Innovativa miljöer och entreprenörskap

Örebro kommun ska, tillsammans med övriga aktörer i innovationssystemet, ta ansvar för att de människor och innovationer som har en potential att utvecklas ges de bästa förutsättningarna. Ett välmående näringsliv kräver förnyelse. Produkter, tjänster och företag försvinner men nya tillkommer. Att bidra till ett gott klimat för entreprenörer genom stöd och rådgivning är viktigt.

- Kommunen ska säkerställa att det finns ett väl fungerande innovations- och entreprenörsstödjande system till enskilda innovatörer och innovationer.
- Kommunen ska öka kontakterna mellan näringslivet och utbildningssystemet. Alla elever ska få ta del av entreprenörskap i grundskola och gymnasiet.
- Kommunen ska inom ramen för arbetet med feriepraktik införa en entreprenörsskola under mandatperioden.
- Kommunen ska i egenskap av majoritetsägare av Alfred Nobel Science Park säkerställa att dess organisation och fysiska placering utvecklas.

Infrastruktur och kommunikation

Konkurrensen om framtidens företag och arbetskraft ökar ständigt. En viktig hörnsten för att höja en ords attraktivitet är tillgänglighet, både för människor, varor och tjänster. Avstånd mäts i tid och ju kortare tiden blir mellan hemmet och mellan arbetsplatsen och företaget och kunderna/marknaden desto attraktivare är orten.

- Kommunen ska öka utbytet med omkringliggande regioner i syfte att utveckla respektive arbetsmarknadsregioner ytterligare. Örebro ska ta en tydligare position i nationella och internationella diskussioner om infrastruktur och kommunikationer.

Örebro flygplats

Örebro har tillsammans med Region Örebro län, Kumla och Karlskoga kommuner gått in i ett långsiktigt och aktivt ägande av Örebro flygplats. Den är idag den fjärde största fraktflygplatsen i landet och har en strategisk betydelse för näringslivet i regionen. Den starka positionen ska bevaras och utvecklas. Hösten 2015 etablerades en reguljär flyglinje med Köpenhamn, vilket på sikt kommer stärka näringslivets och regionens konkurrenskraft. Örebro kommun och övriga ägare av flygplatsen måste fortsätta att utveckla flygplatsområdet. Ett arbete bör inledas för att utreda hur Örebro Airport City skulle kunna utformas för att se till att Örebro flygplats blir väl rustad för den nationella och internationella konkurrensen.

Örebro som logistiskt centrum

Örebro och regionen är ett ledande hållbart logistikcentrum i Skandinavien och den positionen ska stärkas. Redan i dag lockar Örebro till sig nya företag inom logistikbranschen, grundat på kommunens geografiska läge och den kompetens på området som redan finns här. Den utvecklingen ska understödjas av Örebro kommun.

Universitetsstaden Örebro

Örebro universitet är ett av Sveriges mest expansiva lärosäten. Kommunen vill stödja universitetet för att främja dess framtida verksamhet, i kommunen och regionen, som ett av landets främsta lärosäten. Örebro kommun har som huvudägare bildat Alfred Nobel Science Park AB. Denna utvecklade satsning på innovationsområdet är ett samarbete mellan kommun, universitet, region och näringsliv. Syftet är att främja nyföretagande genom att utveckla innovationer och kunskapsintensiv forskning. Till detta ska läggas kommunens stöd till regionens inkubator, Inkubera AB, med universitetet som huvudägare.

- Kommunen ska fortsätta samarbetet med Örebro universitet och Kommuninvest att uppträda gemensamt på olika arenor för att stärka varumärket Örebro, bland annat i Almedalen.
- Kommunen ska stärka sitt stöd och sin samverkan med universitetet och studentkåren. En viktig del handlar om att skapa förutsättningar för fler studenter att stanna kvar i kommunen efter avslutade studier.
- Kommunen ska implementera sin strategi för forskning, innovation och utveckling för att stärka samarbetet mellan akademi och välfärdsområdet bland annat inom vård, skola och omsorg. Kommunen kommer att fortsätta sitt stöd av Barnrättsakademien som ett kunskapscenter för att stärka barns rättigheter.

Handelsstaden Örebro

Örebro har en lång tradition som handelsstad. Örebro city som handelsområde behöver stärkas. City Örebro är den organisation som i dialog med Örebro kommun driver det arbetet framåt.

Arbetet kring södra Marieberg fortsätter. Tillsammans med fastighetsägarna sker ett utvecklingsarbete för att skapa ett samlat och gemensamt handelsområde.

Näringsliv och turism

Vi kan vara stolta över de många attraktiva natur- och kulturmiljöer som finns i Örebro kommun. Lättillgängliga platser för naturupplevelser och ett attraktivt landskap för friluftsliv ger positiva effekter på människors hälsa och välbefinnande. Naturen är även en resurs för tillväxt inom turistnäringen. Här har kommunens landsbygdsområden unika förutsättningar att utveckla turismen. Det är också viktigt att naturturismen utvecklas med en lokal dimension och anknytning.

Besöksnäringen

Örebro kommun har en stark position som mötesplats. Många möten, evenemang och konferenser genomförs i Örebro. De stora möteslokalerna är ofta fyllda och hotellnäringen visar en hög beläggning. Den nya flyglinjen direkt till Köpenhamn öppnar också upp för en ny internationell marknad. Örebro kommun har uttalat ambitionen att Örebro ska stärka sin position som den främsta kommunen för möten och evenemang utanför de tre storstadsregionerna.

- En analys och utredning ska genomföras under 2016 som visar på vad som behöver stärkas för att nå den uppsatta ambitionen.

Nyföretagande

Örebro kommun ska kunna bidra till att fler både arbetslösa och förvärvsarbetande startar nya företag. Arbetet inom Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämndens försorg ska stimulera till att fler företag startas.

- Kommunen ska vara en aktiv dialogpartner med såväl offentliga som privata aktörer som arbetar med nyföretagande. Särskilt fokus bör läggas på kvinnors företagande.
- Kommunen ska säkerställa att en god nyföretagarservice tillhandahålls genom externa partners.

Gröna näringar

Arbetet med att stärka de gröna näringarna stärker den lokala ekonomin, och skapar möjligheter för företag att utvecklas och skapa arbetstillfällen.

Kommunen ska pröva möjligheten att stärka de gröna näringarna bland annat genom att etablera ett kluster inom den gröna näringen. Kvinnerstaområdet fyller en viktig funktion och ska också utvecklas.

Sveriges bästa miljö- och klimatkommun

Örebro kommun ska vara föregångare i arbetet med hållbar utveckling. Kommunen är framgångsrik i sitt arbete och utsågs 2015 till Sveriges miljöbästa kommun i tidningen Miljöaktuellt ranking. Miljöprogrammet, som antogs 2010, är en viktig grund för de insatser som görs. Men många utmaningar finns kvar för ett mer hållbart Örebro. En hållbar utveckling kräver ett gemensamt synsätt på våra utmaningar, både ur ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt perspektiv.

- Vi ska utveckla metoder för konsekvensbedömning för miljö- och klimatpåverkan inför politiska beslut liksom samhällsekonomiska beräkningar av beslut och investeringar.

Klimat och energi

Örebro kommun ska vara ledande i klimatomställningen. Med den nya klimatstrategi som kommer att antas våren 2016 ökar kommunen ambitionerna och tar sikte på målet att minska klimatbelastningen från den egna organisationen med 80 procent från år 2000 till 2020 och att bli en klimatneutral kommunkoncern år 2030.

För att minska klimatbelastningen från kommunkoncernen kommer klimatstrategin att ge tydliga mål och uppdrag till nämnder och bolag i fråga om effektivare energianvändning, ökad tillförsel av förnybar energi, klimatsmarta resor och transporter, smartare mat, upphandling och gröna finanser.

För att nå de övergripande klimatmålen måste klimatbelastningen minska även från privatpersoner och företag. Här kan kommunen bidra genom att skapa rätt förutsättningar, t.ex. genom klimatsmart samhällsplanering men också genom erbjudanden, utmaningar och genom att erbjuda mer kunskap. Dessa delar beskrivs mer utförligt nedan i avsnitten ”Tillsammans hjälps vi åt” samt ”Klimatnätverk för företag”.

- Örebro kommun har höga ambitioner avseende hållbart byggande. Sätt att systematisera vilka gemensamma krav som vi ställer när vi bygger i egen regi eller beställer för egna behov ska utredas. Dessa ska utöver energifrågan även omfatta giftfri miljö, levande utemiljöer, hållbara trafiklösningar med mera. I samverkan med de kommunala bolagen vill vi testa trähusbyggande i större skala.
- Kommunen ska utreda kriterier för hållbarhet vid exploatering, som gynnar byggherrar med goda ambitioner på området, inom ramen för den exploateringslagstiftning som finns.
- Örebro kommun ska vara ledande inte bara inom miljöteknik utan också inom informationsteknik. Dessa båda kan kombineras för att ge positiva miljöeffekter men även för att vara resurssparande. Därför är arbetet med en Grön IT-strategi prioriterad. Grön IT är ett samlingsbegrepp för de åtgärder som syftar till minskad miljöbelastning både från IT och med hjälp av IT.
- År 2018 ska kommunens organisation vara självförsörjande på förnybar el.
- Till utgången av 2018 ska Örebro kommun ha investerat i vindkraftverk som tillsammans producerar 120 GWh per år, genom bolaget Kumbro Vind. Kommunen ska även underlätta för företag och privatpersoner att etablera egna vindkraftverk.
- De kommunala bolagen Öbo, Futurum och Örebroporten får i uppdrag att tillsammans med Kumbro, utreda förutsättningarna för att leverera förnyelsebar energi med en samlad årlig elproduktion om 2 GWh före utgången av 2015 och 5 GWh till 2020.
- Den biogasanläggning som Örebro kommun är delägare i ska under mandatperioden leverera mer biogas till närområdet samt bidra till att den kommunala fordonsflottan på ett tryggt sätt kan styras över till att använda än mer biogas som drivmedel. Likaså ska vi förbättra möjligheterna att för kommun, näringsliv och privatpersoner att köra elbil.

- Kumbro ska i dialog med Stadsbyggnadskontoret och andra intressenter, uppföra snabbbladdningsstationer.
- Klimatbelastningen från kommunens kapitalförvaltning ska årligen minska och i möjligaste mån ska vi pengar lånas genom att utfärda gröna obligationer.
- Vi vill utreda förutsättningarna för att inrätta en klimatfond som möjliggör de investeringar som på lång sikt är lönsamma men som på kort sikt kräver en hög investering.

Trafik

Ett nytt trafikprogram för Örebro kommun antogs av Kommunfullmäktige i oktober 2014 och innebär att Örebro ska ha fler miljövänliga transporter. Vi måste minska vårt behov av transporter genom bättre planering. Kollektivtrafik, cykling och att gå ska vara konkurrenskraftiga och attraktiva alternativ till bilen. Arbetet med att förbättra möjligheterna för ett hållbart resande ska fortsätta.

- För att få större utväxling på de insatser som görs på trafikområdet ska kommunen arbeta mer förebyggande med åtgärder som minskar efterfrågan på resor och transporter. En strategi för hur kommunen kan påverka resvanorna ska tas fram under 2016.
- Under mandatperioden ska en cykelstråks- och gångstråksplan tas fram.
- Tillgången på förnyelsebart bränsle till fordon ska öka. Genom att kommunen är delägare i ett biogasbolag tillsammans med Kumla och Karlskoga ökar möjligheterna till att förse regionen med förnyelsebart bränsle och driva på att fler biogasstationer kommer till.

För att det ska vara lätt att åka kollektivt för människor boende på landsbygden är det viktigt att det finns lämpliga ställen att parkera bilen på där det inte finns en busshållplats på rimligt gång- och cykelavstånd.

- Vi vill jobba för fler pendlarparkeringar vid strategiska knutpunkter och vid tätorter på landsbygden.

Natur, biologisk mångfald och vatten

Fler människor ska kunna njuta av naturen i Örebro. Tre gånger har vi blivit utsedda till årets friluftskommun. Det vill vi gärna bli igen. Därför ska vi fortsätta arbetet med att öka den biologiska mångfalden och på att förbättra möjligheterna för medborgare och besökare att uppleva naturen i kommunen. Arbetet utgår från naturplanen med mål och åtgärder för skydd av värdefulla områden och fortsatt utveckling av upplevelsevärden och tillgänglighet i kommunens rekreationsområden.

Vattenkvaliteten i Örebro ska förbättras. Kommunens arbete utgår från vattenplanen som behandlar hur vi kan stärka kvalitetsarbetet, förbättra vattenskyddet samt minska miljögifterna i vattnet. Särskilt viktigt är att förbättra vattenkvaliteten i Svartån. Målet är att Svartån ska bli badbar. Vi behöver minska fosforutsläppen från avlopp och jordbruksmark, öka reningen av dagvatten och öka kunskapen om miljögifter och läkemedelsrester.

Kommunen behöver säkra dricksvattnet. Inga större enskilda vattentäkter och inte heller kommunens huvudvattentäkt Svartån omfattas idag av vattenskyddsområden. Örebro kommun har i dagsläget ingen reservvattentäkt, vilket är en betydande säkerhetsrisk. Arbetet med att skydda större enskilda vattentäkter har påbörjats och fortsätter 2016.

I arbetet med att säkra kommunens vattenförsörjning deltar Örebro också tillsammans med andra kommuner i Vätternvattenprojektet.

VA-verksamheten står inför stora utmaningar i framtiden. Stora delar av vårt VA-ledningsnät måste förnyas då staden växer vilket kräver en utbyggnad av den kommunala VA-försörjningen. Ett steg i detta är bland annat att planera för en komplettering med ytterligare ett vattentorn. Byggstart för det nya vattentornet är 2016.

- Arbetet med restaurering av våtmarker i Örebro kommun är uppmärksammat både nationellt och internationellt. För att ytterligare höja dessa områdens status och utveckla besöksnäringen ska förutsättningarna för att göra Örebro till ett biosfärområde utredas under 2016. Biosfärområden utses av FN-organet Unesco utifrån att de är modellområden för hållbar utveckling, där naturvård, samhälls- och kunskapsutveckling går hand i hand.
- Kommunen ska tillsammans med andra aktörer utveckla värden för friluftsliv och naturturism i kommunens upplevelselandskap: i Kilsbergen, runt Hjälmarens i våtmarkslandskapet med Kvismaren, Tysslingen, Oset och Rynningeviken samt runt Järleån.
- För att förbättra kvaliteten på Svartån utreds möjligheterna till att göra åtgärder vid Tysslinge kanal och i Älvtomtbacken. Hjälmarens vattenkvalitet behöver också förbättras, där övergödning är det största problemet. Planering för ett större projekt (regionalt eller inom helaavrinningsområdet för Norra Östersjön) pågår på länsstyrelsens initiativ. Här är Örebro en viktig aktör och arbetet har hög prioritet.

Giffrifri miljö

Örebro kommun ska se till att minska gifterna i den offentliga verksamheten. Först och främst handlar det om att minska barns exponering för gifter. Det handlar bland annat om att ”handla rätt” vid upphandlingar, byta till mindre farliga kemikalier och byggmaterial samt se över barnens lekmiljöer i förskolor och skolor.

Kommunen och bolagen i kommunkoncernen behöver förbättra processen för att hantera förorenade områden vid exploatering och försäljning av kommunal mark. Miljökontoret har också en viktig roll som tillsynsmyndighet.

Vi behöver inom vår egen organisation och våra verksamheter skapa bättre förutsättningar för att sortera avfall och förebygga att avfall uppkommer. Arbetet ska ske utifrån den nya avfallsplanen som togs fram hösten 2014. Den innebär en ökad ambitionsnivå för kommunen, framförallt i det förebyggande arbetet samt i det interna arbetet med att minska organisationens avfall.

- En strategi och handlingsplan ska under året tas fram för hur vi ska arbeta för en giftrifri miljö i kommunens verksamheter med början i förskola och skola.

God bebyggd miljö

Arbetet för en grön infrastruktur med attraktiva parker, gröna stråk och naturområden, som stimulerar till fysisk aktivitet, rekreation och sociala möten berörs på olika sätt av mål och åtgärder i naturplanen som togs fram 2014.

Tillgång till attraktiva lekmiljöer, mötesplatser och aktivitetsytor för barn och unga är särskilt viktiga i områden med hög andel lägenhetsboenden och låg socioekonomisk status, där barn och unga tillbringar en stor del av sin fritid i sitt närområde.

- Vi ska utveckla arbetet med att bedöma sociala, ekonomiska och ekologiska konsekvenser i den fysiska planeringen och tillämpa kompensationsprincipen. Kompensationsprincipen innebär att i första hand minimera negativa konsekvenser vid nya exploateringar och att ersätta viktiga sociala och ekologiska värden som försvinner eller skadas.

Minska konsekvenserna av klimafförändringar

Klimatförändringarna kan medföra en rad förändringar i samhället. Områden som kan påverkas är kommunikationer, tekniska försörjningssystem, byggnader, naturmiljö och människors hälsa.

Länsstyrelsen i Örebro har tagit fram en regional handlingsplan för klimatanpassning. Där betonas vikten av att kommunerna tar fram egna planer där hela verksamheten ses över ur ett

klimateanpassningsperspektiv. En kommunal klimateanpassningsplan finns även med som en av åtgärder i förslaget till kommunens risk-och sårbarhetsanalys och bör genomföras under 2016.

Klimatsmart och ekologisk mat

Örebro kommun är en föregångare i arbetet för ekologisk och klimatsmart mat. Konceptet Smartare mat innefattar alla delar av livsmedelshanteringen inom Örebro kommun. Detta arbete kan sammanfattas i följande kommunövergripande mål, som även kommer att bli en del av den kommande klimatstrategin:

- Matens klimatbelastning ska minska med 20 % per serverad portion till 2020.
- Matsvinnet ska uppgå till högst 10 % 2020.
- Andelen ekologisk mat som serveras i Örebro kommun ska uppgå till 80 % 2018.
- 100 % av kaffe, te, bananer, kakao och drickchoklad samt 50 procent för chokladbitar och konfektyr ska vara etiskt märkta till utgången av 2017
- Råvarorna, främst frukt och grönt, ska i möjligaste mån vara säsongsanpassade.
- Arbetet med att erbjuda mer ekologisk och närodlat mat inom den kommunala verksamheten ska intensifieras.
- Maten ska i möjligaste mån vara lagad från grunden.
- Andelen vegetabilier i maten ska öka.
- Kött som serveras ska vara producerat under goda djuretiska förhållanden

Berörda nämnder har i uppdrag att ta fram handlingsplaner för hur målen ska nås. För att nå målen om minskat matsvinn, minskad klimatbelastning och ökad andel ekologisk mat krävs såväl menöförändringar som ökad acceptans för förändringar hos matgästerna. För att uppnå det krävs att Smartare mat även blir del av skolornas pedagogiska verksamhet.

Tillsammans hjälps vi åt

Örebro kommun ska bli bättre på att följa upp och presentera hållbarhetsarbetet för medborgarna. Många bra saker sker i vår kommun. Ju fler som vet om det desto mer ökar möjligheten att fler väljer att leva ett klimatsmart liv.

- 2014 sattes projektet Klimatsmart vardag, med syfte att genom utmaningar och erbjudanden öka synligheten och underlätta för örebroarna att minska sin klimatbelastning. Projektet har utvecklats under 2015 med goda resultat, och bör fortsätta år 2016. Målet är att minst 10 000 örebroare ska ha antagit minst en utmaning eller erbjudande senast år 2020. Ansvaret ligger under kommunstyrelsen, men även andra förvaltningar, främst inom samhällsbyggnadsområdet, förväntas bidra med olika utmaningar och erbjudanden.
- Kunskapen om våra miljöutmaningar bör komma i tidig ålder. Genom att våra barn tidigt lär sig hur vi bäst tar hand om vår miljö skapar vi förutsättningar för ett hållbart beteende även i vuxen ålder. Därför vill vi att fler skolor än idag ska bli Grön flagg-certifierade.

Klimatnätverk med företag

En förutsättning för att vi ska klara av våra klimatutmaningar är att det privata näringslivet bidrar. Vi vill komplettera det regionala nätverket med ett klimatnätverk där kommunen och ett antal företag med stor klimatbelastning eller som är förebilder i sin bransch jobbar nära för att tillsammans nå våra klimatmål.

- Vi ska använda Örebro klimatarena, i samarbete med Handelskammaren, som plattform för att bredda intresset inom olika branscher.

Den nuvarande energi- och klimatrådgivningen har utökats 2015 och kommer under 2016 arbeta mer offensivt både med näringslivet och för att stötta örebroarna.

- Med stöd av miljöbalken finns möjlighet för Miljönämnden att utföra energitillsyn hos företag. Vi ska koppla samman energi- och klimatrådgivningen med miljötillsynen för att vara ett stöd till företagen för att energieffektivisera och minska klimatbelastningen.

Budgetdirektiv för de kommunägda bolagen

De kommunägda aktiebolagen är kommunens verktyg för en kvalitativ och effektiv verksamhet inom en rad olika verksamhetsområden. Bolagen ska även bidra till en positiv och hållbar utveckling av kommunen för att stärka Örebros attraktivitet.

Bolagen är en del av kommunkoncernen och ska i sin dagliga verksamhet agera utifrån kommunens vision, strategier och mål. Formerna för roller och samspel mellan kommunen och bolagen regleras i en bolagspolicy. Bolagens ändamål och uppdrag regleras av bolagsordningen. Bolagen ska sträva efter att genom sin verksamhet uppnå båda affärsnytta och samhällsnytta.

Örebro Rådhus AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att äga och förvalta aktier i Örebro kommuns hel- och delägda aktiebolag, svara för ekonomisk uppföljning av dotterbolagen och förmedla information om dotterbolagens verksamhet till kommunstyrelsen.

Verksamhet

Örebro Rådhus AB är moderbolag i kommunens bolagskoncern. Bolaget har i uppdrag att utöva samordning och uppföljning av kommunens aktiebolag inom ramen för de budgetdirektiv som fastställs av Kommunfullmäktige.

Örebro Rådhus ska aktivt arbeta för att skapa en effektiv bolagsstruktur för kommunens aktiebolag genom att pröva och föreslå förvärv, ändrat ägande och försäljningar av bolag.

Örebro Rådhus ska bidra till att arbetet kring hållbar utveckling (socialt, ekonomiskt och miljömässigt) samordnas inom bolagskoncernen.

Conventum står inför nya utmaningar för att kunna upprätthålla sin konkurrenskraft. Örebro Rådhus AB:s vd får därför uppdraget 2016 att fortsätta arbetet med att se över det samlade utbudet av kongress, mäss- och eventarenor. Uppdraget är att hitta en lösning som underlättar investeringar i fastigheter samt ger möjlighet att kunna få ta del av eventuella framtida avkastningar. Uppdraget ska samordnas med projektet kring kulturkvarteret.

Örebro Rådhus ska, tillsammans med Kumla kommun och KumBro Utvecklings vd, utreda Kumbro Utvecklingsbolag både vad gäller bolagets uppdrag, inriktning och ägande.

Ekonomi

Örebro Rådhus AB ska lämna en utdelning till kommunen på 35 mnkr för år 2016 varav 30 mnkr är en del av ÖrebroBostäders utdelning och ska ske inom ramen för Lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag undantagsregel 5 § 1 p. Utdelningen kan även helt eller delvis bytas ut mot ränta på villkorade lån. Denna utdelning förutsätter att moderbolaget i sin tur får aktieutdelning och/eller koncernbidrag på minst 51 mnkr från dotterbolagen för att – utöver utdelningen till kommunen – finansiera moderbolagets egna kostnader för låneräntor och administration.

Utöver ovanstående utdelning kan även större reavinster som uppstår i bolagen vid försäljning av fastigheter/bolag etc. överföras till Örebro Rådhus AB och/eller till kommunen via utdelning eller koncernbidrag.

Målsättningen från 2016 kommer att vara att delar av resultaten ska behållas inom Rådhuskoncernens bolag och omfördelas till de bolag som är i behov av kapital av olika anledningar.

ÖrebroBostäder AB

Ändamål

ÖrebroBostäder ska förvalta och utveckla sina befintliga bostadslägenheter inom ramen för lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag. Bolaget ska fungera som kommunens bostadspolitiska verktyg, aktivt bidra till en god kommunal bostadsförsörjning och vara en garant för en social bostadspolitik i Örebro kommun.

Verksamhet

ÖrebroBostäder ska skapa trivsamma, trygga och attraktiva bostadsområden genom aktiva åtgärder och samarbete med kommunen, föreningsliv och andra organisationer. I sina stora bostadsområden ska bolaget ta ett extra ansvar för att skapa en bra uppväxtmiljö för barn och unga genom att anordna eller medverka i olika typer av ferieverksamheter.

ÖrebroBostäder ska under 2016 påbörja arbete med att skaffa sig en beredskap för att kunna bygga nya bostads- och studentlägenheter i enlighet med kommunens intentioner och önskemål för att möta det behov av ca 900 nya bostäder per år som befolkningstillväxten i Örebro skapar.

ÖrebroBostäder ska fortsätta sitt uppdrag att skapa arbetstillfällen i sina stora bostadsområden. Detta uppdrag gäller särskilt i de västra stadsdelarna där bolaget ska samverka med Västerporten Fastigheter.

Vid upphandlingar av byggnadsentreprenader ska bolaget alltid ställa krav som möjliggör t ex anställningar, praktik och utbildningsinsatser av arbetssökande personer i Örebro.

ÖrebroBostäder ska fortsätta att vidta åtgärder för att skapa långsiktigt hållbara fastigheter ur energi- och miljösynpunkt och medverka till att målen för kommunens klimatplan uppfylls. Under 2016 ska bolaget fortsätta arbetet med att öka sin andel förnyelsebar el av sin förbrukning. Under första kvartalet 2016 ska bolaget presentera ett förslag hur de kan utveckla samarbetet med Kumbro Utveckling i dessa frågor.

Under 2016 ska bolaget fortsätta sitt arbete med att utveckla sin solcellsproduktion utifrån sin solcellsstrategi som är en del av kommunkoncernens övergripande mål om att uppnå en installerad solelproduktion motsvarande totalt 5 GWh år 2020. Målet för ÖrebroBostäder 2016 är en solcellsproduktion motsvarande 0,4 GWh. Arbetet med införandet av solceller ska redovisas löpande under året via uppföljningsmöten samt i slutet av året i samband med årsbokslutet.

ÖrebroBostäder ska när så är lämpligt öka samverkan med kommunen och kommunens övriga fastighetsbolag genom medverkan i gemensamma upphandlingar.

ÖrebroBostäder ska se över strukturen för sitt fastighetsbestånd, framförallt vad gäller studentbostäder.

Ekonomi

ÖrebroBostäder har för sin egen verksamhet i grunden ett resultatkrav på minst 69 miljoner kronor år 2016. Detta motsvarar 3,75 % av bolagets eget kapital. Bolaget ska nå detta resultat och samtidigt se till att genomföra fastighetsunderhåll som säkerställer god standard och långsiktigt goda marknadsvärden på fastigheterna.

Aktieutdelning till Örebro Rådhus AB ska motsvara aktuell statslåneränta plus en procentenhet på direkt tillskjutet aktiekapital på 61 mnkr. Preliminärt innebär detta med nuvarande ränteläge en aktieutdelning på 1,0 mnkr.

Den del av bolagets årsvinst som skapas av de kommersiella lokalerna samt i dotterbolaget Omsorgsfastigheter ska motsvara den överföringen till moderbolaget och slutligt till kommunen som bolaget gör. Detta förutsätter att kommunen använder denna utdelning för att finansiera åtgärder inom ramen för kommunens bostadsförsörjningsansvar som främjar integration och social

sammanhållning i bolagets stora bostadsområden eller som tillgodoser bostadsbehov för personer där kommunen har ett särskilt ansvar. För år 2016 bedöms denna utdelning uppgå till 30 mnkr.

ÖrebroBostäder ska fastställa avkastningskrav på sina dotterbolag som normalt motsvarar 5 % på bolagens eget kapital. Dock är kravet på dotterbolaget ÖBO Omsorgsfastigheter satt till en direktavkastning på 9 % på fastigheternas bokförda värde.

Dotterbolaget ÖBO Omsorgsfastigheter

Ändamål

Bolaget har till ändamål att äga, förvalta och uppföra fastigheter för att tillgodose Örebro kommuns behov av omsorgsboenden för äldre och gruppboenden för personer med funktionsnedsättning. Bolaget ska främja tillgången på goda bostäder för äldre och personer med funktionsnedsättning inom ramen för kommunens bostadspolitiska intentioner.

Verksamhet och ekonomi

Bolaget ska under året genomföra normalt fastighetsunderhåll på en nivå som säkerställer god standard och långsiktigt goda marknadsvärden på fastigheterna.

Resultatkravet på Omsorgsfastigheter ska fastställas av ÖrebroBostäder och resultatet för bolaget ska efter skattesamordning hos moderbolaget helt återföras till dotterbolaget för att stärka dotterbolagets eget kapital. Avkastningskravet som ÖrebroBostäder har på bolaget under 2016 är en direktavkastning på 9 % på fastigheternas bokförda värde vilket motsvarar 41 mnkr i driftsnetto.

Örebroporten Fastigheter AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att – inom ramen för en allmänt inriktad och kompetenslig kommunal näringspolitik – komplettera marknads utbud av lokaler för näringsverksamhet genom att förvärva, äga, förvalta, utveckla, överlåta eller upplåta fastigheter samt att genom information och marknadsföring lämna näringslivet en god service i frågor om mark- och lokalutnyttjande i kommunen.

Vidare skall bolaget på uppdrag av kommunen förvärva, äga, förvalta, utveckla och upplåta fastigheter för kommunens egen verksamhet.

Verksamhet

Örebroporten ska förvalta och utveckla näringsfastigheter i samarbete med näringslivet i Örebro som komplement när marknaden inte kan tillgodose lokalbehoven.

Örebroporten ska också förvalta och utveckla publika idrottsfastigheter och kontorsfastigheter på uppdrag av Örebro kommun. Bolaget ska fungera som kommunens verktyg för utveckling och omställning av kommunala fastigheter.

Örebroporten ska fortsätta att vidta åtgärder för att skapa långsiktigt hållbara fastigheter ur energi- och miljösynpunkt och medverka till att målen för kommunens klimatplan uppfylls.

Örebroporten ska under 2016 ta fram en strategi i en utvecklingsplan på kort och lång sikt (2016-2021) för bolagets fastigheter samt dotterbolag.

Under 2016 ska Örebroporten fortsätta sitt arbete med att utveckla en plan för fortsatt utbyggnad av solceller i sitt bestånd för att bidra till kommunkoncernens övergripande mål om att uppnå en installerad solelproduktion motsvarande totalt 5 GWh år 2020. Målet för Örebroporten 2016 är en solcellsproduktion motsvarande 0,3 GWh. Arbetet med införandet av solceller ska redovisas löpande under året via uppföljningsmöten samt i slutet av året i samband med årsbokslutet.

Örebroporten ska under år 2016:

- Utredda möjligheten att uppföra en byggnad med ett universitetsnära läge för bland annat Alfred Nobel Science Park
- Utredda förutsättningarna för byggandet av en regional tågdepå.
- Arbeta fram ett förslag för utveckling av Brunnsparken.
- Utredda hur kommunens bad bör utvecklas och driftas.
- Medverka till att utveckla området kring flygplatsen.
- Utredda utveckling av Kvinnerstaskolan och dess fastigheter.

Vid upphandlingar av byggnadsentreprenader ska bolaget sträva efter att ställa krav som möjliggör t ex anställningar, praktik och utbildningsinsatser av arbetsökande personer i Örebro.

Örebroporten ska när så är lämpligt öka samverkan med kommunen och kommunens övriga fastighetsbolag genom medverkan i gemensamma upphandlingar.

Ekonomi

Örebroporten har för sin egen verksamhet ett resultatkrav på minst 25 miljoner kronor år 2016. Detta motsvarar 5 % av bolagets eget kapital. Inom denna resultatnivå ska bolaget under året genomföra fastighetsunderhåll som säkerställer god standard och långsiktigt goda marknadsvärden på fastigheterna.

Örebroporten ska i sin tur fastställa avkastningskrav på sina dotterbolag som normalt motsvarar minst 5 % på bolagens eget kapital med undantag för Västerporten som får ha ett lägre resultat för att möjliggöra satsningar för att uppfylla de sociala ändamålen.

Utdelningen till Örebro Rådhus AB från Örebroporten ska uppgå totalt till 20 mnkr inklusive eventuella utdelningar från dotterbolagen. Överföringen kan ske i form av aktieutdelning och/eller koncernbidrag.

Dotterbolaget Örebroporten Förvaltning AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att i fastighetsbolag på uppdrag av Örebroporten Fastigheter AB förvärva, sälja, äga och förvalta aktier och andelar.

Verksamhet

Förvaltning av aktier i helägda och delägda bolag.

Dotterbolaget Västerporten Fastigheter AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att äga, förvalta, utveckla och överlåta fastigheter för att tillgodose behovet av affärs- och verksamhetslokaler i Örebros västra stadsdelar för kommunen, näringslivet och nyföretagare.

Bolaget ska i samverkan med Örebro kommun och andra aktörer bidra till att fler arbetstillfällen skapas i de västra stadsdelarna samt att människorna som bor där blir aktiva i utvecklingen av sina närområden.

Verksamhet

Västerporten Fastigheters verksamhet ska i första hand inriktas på området Vivalla-Boglundsängen för att möjliggöra ett småskaligt arbetssätt nära medborgarna.

Västerporten Fastigheter ska genom förvaltning och utveckling av affärs- och verksamhetslokaler komplettera och stärka de åtgärder som Örebro kommun och Örebrobostäder genomför i Vivallaområdet inom ramen för kommunens övergripande program för stadsdelsutveckling.

Västerporten ska aktivt verka för att stärka Vivallaområdets attraktivitet och miljö.

Västerporten ska aktivt medverka i de särskilda sysselsättningsprojekt som kommunen genomför för långtidsarbetslösa i Vivalla. Bolagets medverkan i dessa projekt ska ske genom utveckling av lokaler för nyföretagare, tillhandahållande av praktikplatser samt genomförande av sociala upphandlingar.

Västerporten ska sträva efter att under 2016 skapa nya affärslokaler, nya lokaler för nyföretagare och nya mötesplatser i området Vivalla-Boglundsängen bland annat genom ombyggnader av Vivalla Centrum och Vivallaskolan. Dessutom ska bolaget förvärva och påbörja utvecklingen av Vivalla IP. Inför år 2016 ska bolaget pröva möjligheten att uppföra nya kontors- och verksamhetslokaler i Vivalla samt nya industrilokaler i Vivalla Företagsby för externa hyresgäster och kommunala förvaltningar.

Ekonomi

Västerporten Fastigheter ska sträva efter ett ekonomiskt resultat som ger utrymme för ett långsiktigt bibehålla och värdesäkra sitt aktiekapital. Detta relativt låga resultatkrav innebär att bolaget inte ska lämna någon årlig aktieutdelning till moderbolaget.

Västerportens verksamhet ska baseras både på affärsmässighet och samhällsnytta. Bolaget ska i ökad grad prioritera de investeringsobjekt och uthyrningar som ger god samhällsnytta, även om vissa av dessa objekt inte blir ekonomiskt lönsamma på kort sikt. De förluster som kan komma att uppstå på enskilda objekt ska bolaget varje år kunna finansiera inom ramen för de vinster som redovisas för övriga fastighetsobjekt.

Dotterbolaget Mariebergs utveckling AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att utveckla området för södra Marieberg i Örebro, främst genom ägande, förvaltning, utveckling och eventuell försäljning av hela eller delar av fastigheten Örebro Rävgräva 1:52, vilken bedöms vara en nyckelfastighet för fortsatt gynnsam utveckling av området både vad gäller geografisk placering, attraktion och kommunikationer.

Verksamhet

Mariebergs utveckling AB ska under 2016 fortsätta att tillsammans med övriga ägare ge förslag på och upprätta nya verksamheter som utvecklar Mariebergsområdet till gagn både för kommuninnevärdarna och attraherar nya besökare till Örebro.

Dotterbolaget Gustavsviks Utvecklingsbolag AB

Ändamål

Aktiebolaget har till föremål för sin verksamhet att utveckla och projektera mark, fastigheter och byggnation, bistå vid försäljning av fastigheter och idka därmed förenlig verksamhet.

Verksamhet

Gustavsviks Utvecklingsbolag ska under år 2016 fortsätta förvärva mark enligt option för exploatering av kontor, bostäder, verksamheter och parkering i Gustavsvikområdet

Dotterbolaget Gustavsvik Resorts AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål

Att driva och utveckla fritids- och turistanläggningar med hög attraktionskraft.

Att erbjuda tjänster för alla målgrupper bland både örebroare och turister.

Att bedriva verksamheten inom ramen för en långsiktigt hållbar utveckling utifrån både ekologisk, ekonomisk och social dimension.

Verksamhet

Gustavsvik Resorts ska fortsätta sitt uppdrag att driva och utveckla verksamheten mot att bli Skandinaviens mest attraktiva aktivitetspark med målet en miljon besökare 2020.

Gustavsvik Resorts ska under år 2016 fortsatt att verkställa investeringar i enlighet med bolagets fastställda matsterplan.

Gustavsvik Resorts ska säkerställa att verksamheten bedrivs inom ramen för en långsiktigt hållbar utveckling utifrån både ekologisk, ekonomisk och social dimension.

Gustavsvik Resorts ska fortsätta arbetet med att skapa nöjda gäster och medarbetare.

Ekonomi

Gustavsvik Resorts har ett resultatkrav på minst 5 miljoner kronor år 2016. Detta motsvarar en avkastning på 10 % av bolagets eget kapital. Utdelning ska ske med försiktighet och vara rimlig över tiden och max uppgå till 25 % av vinsten.

Dotter-dotterbolaget Rörströmsälven Fastighets AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att uppföra, äga och förvalta lokaler och bostäder i Vivalla.

Verksamhet

Rörströmsälven Fastighets AB ska under 2016 färdigställa förskola och påbörja byggnation av bostäder.

Futurum Fastigheter i Örebro AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att förvärva, äga, upplåta, utveckla och överlåta fastigheter för att i första hand tillgodose Örebro kommuns behov av lokaler och anläggningar för verksamheter inom barn och utbildning, social verksamhet samt motion och rekreation.

Verksamhet

Futurum Fastigheter ska i samverkan med kommunen, föreningar och andra organisationer sträva efter att skapa en god uppväxtmiljö för barn och unga. Som ett led i detta ska Futurum under 2016

bland annat genomföra och färdigställa ny- och/eller ombyggnationer av Vintrosaskolan, Nya förskolor i Marieberg, Adolfsberg och utbyggnad av Västerparks förskola.

De skolor/objekt som under 2016 ska utredas i s.k. förstudier på uppdrag av Örebro kommun är bl.a. Norrbyskolan, Almby, ny skola Tybblelundsområdet, Bettorp samt skolorna i och omkring Ladugårdsängen.

Under 2016 ska Futurum i samarbete med Örebro kommun planlägga och arbeta efter den reinvesteringsplan som är framtagen som säkerställer att alla skolor och förskolor senast 2021 har en godtagbar standard och vistelsemiljö för barn och vuxna. Bolaget ska också tillsammans med Örebro kommun ha lagt en plan för de nyinvesteringarna i skolor och förskolor som ska ske de kommande åren.

Futurum ska under 2016 fortsätta sitt samarbete med Vuxenutbildningen i syfte att hitta jobb åt de som står utanför arbetsmarknaden. Detta arbete ska dels inriktas på att hitta jobb i samband med upphandlingar som genomförs dels se om Futurum kan rekrytera kompetens till den egna förvaltningen.

Under 2016 ska Futurum även gå igenom sina objekt för att se om bolaget kan bidra till att hitta exploateringsmöjligheter för staden på sina skolfastigheter.

Futurum Fastigheter ska fortsätta att vidta åtgärder för att skapa långsiktigt hållbara fastigheter ur energi- och miljösynpunkt och medverka till att målen för kommunens klimatplan uppfylls.

Under 2016 ska Futurum fortsätta sitt arbete med att utveckla en plan för fortsatt utbyggnad av solceller i sitt bestånd för att bidra till kommunkoncernens övergripande mål om att uppnå en installerad solelproduktion motsvarande totalt 5 GWh år 2020. Målet för Futurum är en solcellsproduktion motsvarande 0,2 GWh år 2016. Arbetet med införandet av solceller ska redovisas löpande under året via uppföljningsmöten samt i slutet av året i samband med årsbokslutet.

Vid upphandlingar av byggnadsentreprenader ska bolaget sträva efter att ställa krav som möjliggör t ex anställningar, praktik och utbildningsinsatser av arbetssökande personer i Örebro.

Futurum Fastigheter ska när så är lämpligt öka samverkan med kommunen och kommunens övriga fastighetsbolag genom medverkan i gemensamma upphandlingar.

Ekonomi

Futurum Fastigheter har ett resultatkrav på minst 16 miljoner kronor år 2016. Detta motsvarar 5 % av bolagets eget kapital. Moderbolaget har inte något krav på utdelning från Futurum Fastigheter under år 2016 utan resultatet ska återinvesteras i bolaget för att stärka dess egna kapital.

Bolaget ska pröva försäljning av mark och rörelsefastigheter som är under omställning. Om det uppstår realisationsvinster vid en sådan försäljning, ska denna realisationsvinst tillföras bolagets eget kapital och användas till finansiering av eftersatt underhåll.

Futurum ska inom angiven resultatnivå finansiera löpande fastighetsunderhåll på ca 100 mnkr under år 2016.

Det behov som bolaget har av ytterligare fastighetsunderhåll för att säkerställa god standard och långsiktigt goda marknadsvärden på fastigheterna fram till 2021 ska ske genom reinvesteringar på ca 100 mnkr per år där man per projekt endast gör hälften av reinvesteringarna som hyresgrundande. Detta finansieras hos Futurum Fastigheter bland annat genom löpande kostnadsbesparingar.

Bolaget får i uppdrag att se över sitt lokalbestånd för att hitta möjliga försäljningsobjekt som inte ligger i bolagets inriktning. Försäljningen av fastigheter med sociala bostäder ska ske internt inom bolagskoncernen.

Länsmusiken i Örebro AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att erbjuda invånare i Örebro kommun och Örebro län professionell konsertverksamhet av hög konstnärlig kvalitet samt vara en resurs för övrig musikverksamhet inom kommunen och länet.

Musikverksamheten skall till övervägande del produceras av en egen fast ensemble.

Verksamhet

Det ”nya” Konserthuset erbjuder stora möjligheter till breddad verksamhet. Länsmusiken ska ta till vara den möjligheten och utveckla samverkan med Örebro övriga kulturella verksamheter samt med andra producenter och arrangörer av professionell musikverksamhet.

Länsmusiken ska genom nationella och internationella turnéer med Svenska Kammarorkestern bidra till att marknadsföra Örebro kommun och Örebro län och därmed öka kommunens och regionens attraktionskraft.

Ekonomi

Under 2016 får Länsmusiken ökade hyreskostnader för det ny- och ombyggda Konserthuset. Moderbolaget har därför inte något krav på avkastning eller utdelning från Länsmusiken under år 2016 utan bolaget ska säkerställa ett nollresultat för året.

KumBro Utveckling AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål för sin verksamhet att äga, förvärva och utveckla gemensamma bolag för Örebro och Kumla kommuner inom området energi och teknisk försörjning samt att utveckla nya samarbetsformer och projekt mellan de två kommunerna inom energi och teknisk försörjning.

Verksamhet

Bolaget ska fungera som en katalysator för nya samarbetsprojekt mellan ägarkommunerna samt sträva efter ett tätt och öppet samarbete med näringslivet, regionen och övriga kommuner i länet.

KumBro Utveckling ska genom verksamheten i sina dotterbolag minska negativ miljöpåverkan och skapa fler arbetstillfällen samt därmed stärka ägarkommunernas möjligheter att bli attraktiva och hållbara kommuner.

KumBro Utveckling ska under 2016 utreda förutsättningarna för byggnation av en markbaserad solcellsanläggning med en årlig produktion på minst 1,4 GWh (där Örebro kommuns andel blir 1,1 GWh/år). KumBro Utveckling ska under år 2016 se över möjligheterna att dela riskerna genom partnerskap med andra aktörer genom långsiktiga hyres- och/eller kraftavtal.

KumBro Utveckling ska fortsätta underlätta för marknadens aktörer att knyta kontakter för investeringar av laddstationer för elbilar i KumBros ägarkommuner.

Ekonomi

KumBro Utveckling AB har ett krav på minst ett nollresultat för år 2016. Moderbolaget ska i sin tur fastställa avkastningskrav på sina dotterbolag som normalt motsvarar minst 5 % på bolagens eget kapital. Bolagets styrelse bedömer möjligheten till vinstutdelning vid bokslutet. Disponibla vinstmedel ska fördelas mellan ägarkommunerna i förhållande till sitt aktieinnehav.

Dotterbolaget KumBro Stadsnät AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål för sin verksamhet att skapa ett öppet och operatörsoberoende bredbandsnät i Örebro och Kumla kommuner för anslutning av kommunernas förvaltningar som även ger möjlighet för anslutning av alla företag, hushåll och andra organisationer i Örebro och Kumla kommuner.

Verksamhet

KumBro Stadsnät ska under år 2016 fortsätta att genomföra utbyggnad av bredbandsnätet i tätorter och på landsbygden i både Örebro och Kumla kommuner.

KumBro Stadsnät ska vara delaktiga och bidra med kunskap i utbyggnaden av bredband på landsbygden.

KumBro Stadsnät ska sträva efter att öka samverkan med andra kommunala bredbandsaktörer i regionen. Under 2016 ska Stadsnät jobba för att öka användning av nätet för tjänster och för förbättrad kvalitet i kundtjänstprocessen.

KumBro Stadsnät ska underhålla de befintliga fria WiFi-anläggningar och utveckla närvaron på fler platser i ägarkommunerna i den mån dessa kan finansieras av partners.

Dotterbolaget KumBro Vind AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål för sin verksamhet att planera, projektera och äga vindkraftverk, upphandla och producera vindkraft för energiförsörjning i Sverige, främst i Örebro län, i första hand inom Örebro och Kumla kommuner samt svara för administration och kompetens kring vindkraft det egna bolaget och dess ägare.

Verksamhet

Vindkraft ska under år 2016 fortsätta utbyggnaden av vindkraft så att produktionen 2018 uppgår till 120 Gwh. Under 2016 ska produktionen uppgå till 45 GWh.

Under år 2016 ska bolaget erbjuda privata och offentliga elförbrukare samt ekonomiska föreningar långsiktiga hyres- och/eller kraftavtal.

Biogasbolaget i Mellansverige AB

Ändamål

Bolaget ska äga och driva en anläggning för framställning av biogas, äga fast egendom samt idka därmed förenlig verksamhet.

Verksamhet

Biogasbolaget i Mellansveriges produktion skall ha en leveransförmåga på minst 32 GWh under 2016. I bolaget pågår ett omfattande utvecklingsarbete för att stabilisera produktionen och att, i samverkan med andra aktörer, utveckla marknaden för biogas allt med syfte att uppnå den planerade lönsamheten.

Biogasbolaget i Mellansverige ska i samverkan med andra aktörer positionera biogasen som fordonsbränsle för kollektivtrafiken.

Biogasbolaget i Mellansverige ska söka ytterligare offentliga ägare som kan behandla osorterat matavfall och köpa gas hos bolaget.

Örebro Läns Flygplats AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att ta tillvara och utveckla kommunikationer med reguljärflyg, fraktflyg och charterflyg till och från regionen och att därigenom bidra till regionens utveckling och tillväxt.

Bolaget ska verka för att flygplatsen ingår i ett med övriga trafikslag integrerat logistik- och transportcentrum i regionen

Verksamhet

Örebro Läns Flygplats AB har i uppdrag att driva och utveckla Örebro Airport med reguljärflyg, fraktflyg och charterflyg till och från regionen. Bolaget ska genom sin verksamhet bidra till regionens utveckling och tillväxt. Bolaget ägs av Örebro kommun med 44,95 %, Region Örebro län med 44,95 %, Karlskoga kommun med 5,05 % och Kumla kommun med 5,05 %.

Örebro Läns Flygplats ska bidra till en hållbar samhällsutveckling i Örebroregionen. Miljöarbetet är strategiskt viktigt för flygplatsen och genom samverkan med ägare och partners ska verksamheten 2016 påbörja arbetet med att stärka sin miljöprofil.

Örebro Läns Flygplats ska under 2016 aktivt arbeta för att reguljärlinjen till Köpenhamn bli välkänd och etablerad. Linjens huvudsyfte är att stärka regionens näringsliv men en väl fungerande flyglinje blir även till nytta för bl.a. universitet och medborgare. Bolaget ska även långsiktigt utveckla och stärka affären genom att öka nyttjandegraden av flygplanet via specialcharter, ökat antal avgångar till Köpenhamn och/eller nya reguljära destinationer.

Under år 2016 ska bolaget slutföra förlängning av nuvarande start- och landningsbana från 2 600 meter till 3 300 meter.

För att möta behovet av ökad passagerarkapacitet ska bolaget påbörja en om- och utbyggnation av passagerarterminalen.

Örebro Läns Flygplats ska tillsammans med Örebro kommun starta arbetet med att ta fram en långsiktig utvecklingsplan för, Airport City Örebro avseende området omkring flygplatsen. Vad gäller utveckling av områdets fastigheter ska ett samarbete med Örebroporten upprättas.

Ekonomi

Örebro Läns Flygplats AB har ett krav på minst nollresultat för år 2016 utifrån ett allmänt driftbidrag från delägarna på totalt 25 mnkr. Örebro kommuns andel av det allmänna driftbidragen är 12 mnkr. Utöver detta tillkommer 2016 en förlustgaranti på ca 20 mnkr för att driva och marknadsföra Köpenhamnslinjen. Örebro kommuns andel av förlusttäckningen är 9 mnkr.

Örebrokompaniet AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att bedriva marknadsföring av Örebro, främja privat- och affärsturism i Örebro samt bedriva turismverksamhet.

Verksamhet och ekonomi

Örebrokompaniet ska varumärkesbygga och lyfta fram Örebros attraktionsvärden gentemot inflyttning och besökare. Arbetet ska ske i samverkan med näringslivet och andra aktörer som Örebro universitet och region.

Under 2015 har bolaget påbörjat arbetet med att lyfta fram regionen som en evenemangsregion i samverkan med Region Örebro. Detta utvecklingsarbete ska fortgå till och med 2017.

Örebrokompaniet ska utreda och föreslå hur kommunen bör nyttja sina arenor och andra mötesplatser på det mest effektiva och ändamålsenliga sättet till den största samhällsekonomiska nyttan för medborgarna. Bolaget ska därför under 2016:

- Samordna arbetet med att utöka användningsområdet av kommunens idrottsarenor.
- Samordna arbetet med att utveckla Conventum kongress (Conventum 2.0).
- Samordna arbetet med att utveckla Örebro slott som besöksmål och mötesplats.
- Bolaget ska under 2016 utreda alternativa lösningar av biljettförsäljning, visningsverksamhet samt turisbyråverksamhet.

Örebrokompaniet ska utvärdera 2015 års jubileumsvecka och undersöka vilka återkommande arrangemang som skulle kunna bidra till Örebros attraktivitet.

Örebrokompaniet ska minst redovisa ett nollresultat år 2016.

Örebroregionen Science Park AB (Alfred Nobel Science Park)

Ändamål

Ändamålet för bolagets verksamhet är att främja en långsiktig utveckling av företag och innovationer i Örebroregionen tillsammans med och nära kopplat till universitet/högskolor, företagsutvecklande organisationer samt näringslivet samt därmed förenlig verksamhet.

Verksamhet

Alfred Nobel Science Park ska arbeta med att förankra sin verksamhet hos Örebro Universitet, ägare och i regionens näringsliv samt att se till att bolaget blir en erkänd och stabil partner.

Bolaget ska fortsätta utveckla områdena TTC i Karlskoga (3D-printing och 3D-röntgen) och robotik i Örebro. Under 2016 skall ytterligare minst ett område identifieras och köras igång i Örebro.

Örebroregionen Science Park ska under 2016 öka projektvolymen med målet att få in minst två större projekt, ett relaterat till TTCs verksamhet och ett relaterat till verksamheten i Örebro.

Under 2016 skall bolaget se till att nya lokaler för kontor och labbverksamhet i Örebro tas i bruk samt arbeta för att lämna över hyresvärdskapet för lokalerna i Karlskoga. Bolaget ska även fokusera på att fylla lokalerna med hyresgäster.

Örebroregionen Science Park ska under 2016 utveckla en fungerande utbildnings- och kursverksamhet relaterad till 3D-printing och 3D-röntgen.

Ekonomi

Örebroregionen Science Parks kortsiktigt mål under 2016 är att nå en budget i balans. På några års sikt är målet att bolagets verksamhet skall generera ett överskott för att bygga upp ett större eget kapital. Moderbolaget har inte något krav på aktieutdelning från bolaget.

Programområde Barn och utbildning

Barn och ungdomar i Örebro ska rustas för det kunskapssamhälle vi lever i. Skolan ska sätta kunskapsmålen och lärprocesserna i fokus och förbereda barnen för en framtid där baskunskaper samt kreativitet och samarbetsförmåga kommer att vara avgörande för arbets- och samhällsliv. Undervisningen i skolan ska bygga på pedagogisk forskning och beprövad erfarenhet. Struktur och ömsesidig respekt ska prägla skolans arbete och förhållandet mellan elever och lärare. I skolorna i Örebro ska eleverna ha inflytande och vara delaktiga och involverade i sin egen läroprocess.

Målsättningen för skolans arbete ska vara att alla elever ska uppnå målen. Idag ökar elevernas meritvärden kontinuerligt i Örebro. Det är mycket positivt men mer måste göras. Örebro kommuns skolor ska öka sitt fokus på att eleverna ska klara målen som utgör grund för behörighet till gymnasiet. Att en stor andel av niondeklassarna fortfarande inte har godkända betyg för att kunna söka och börja gymnasiet är oacceptabelt. Dessutom skiljer resultaten sig mycket mellan olika skolor. Vi måste därför på ett mer målmedvetet sätt arbeta med att höja ambitionerna genom hela utbildningssystemet, från tidig ålder till dess att eleverna lämnar gymnasiet med behörighet till högre studier. Att kunna gå vidare till en utbildning som man själv valt är betydelsefullt för känslan av egenmakt och för att få ett framtida arbete. Det här är skolans viktigaste uppgift och fokus för programområde Barn och utbildning under 2016.

För elever som behöver stöd för att uppnå målen i skolan är det viktigt att få hjälp att klara sina studier och att i lugn och ro kunna arbeta med sina skoluppgifter. Alla skolor ska arbeta med ett inkluderande pedagogiskt arbetssätt. Läxhjälp och annan stöttning i studierna kan ske på olika sätt. Varje skola har ansvar för att behoven av läx- och studiehjälp tillgodoses helt, i egen regi eller i samverkan med andra aktörer.

Barnens, ungdomarnas, föräldrarnas och personalens inflytande i förskolan och skolan ska öka. En öppen attityd och en god dialog med fristående verksamheter är viktigt.

- Den parlamentariska skolgruppen, som bildades 2015, bör fortsätta sitt arbete under 2016. Ambitionen är att arbeta med viktiga utvecklingsfrågor och att skapa breda politiska samtal och lösningar inom skolområdet.

Topp 25 2025

Örebros skolresultat ska förbättras, både inom grundskolan och i gymnasiet. Fler elever ska klara målsättningen att uppfylla kraven till gymnasiet och därefter vara behöriga till högre studier. Ett brett arbete sker redan ute på skolorna för att kontinuerligt förbättra undervisningen. Fler insatser måste dock göras. Örebros skolutvecklingsarbete behöver en tydligare struktur och ny energi. Därför ska en plan arbetas fram och sättas i verket redan under 2016. Planen ska utifrån forskning och beprövad erfarenhet förtydliga vilka insatser som Örebro kommun ska fokusera på för att stärka resultaten i grundskolan och behörigheten till gymnasieskolan. Planen ska vara tydlig i sitt fokus – vilka insatser som ska göras i vilken ordning. Planens första skede ska sträcka sig fram över mandatperioden. Utifrån planens övergripande mål ska målsättningar preciseras för skolresultatens utveckling i Örebro kommun. Insatser för att stärka förskolepedagogikens roll och arbetet i förskolan inom Örebro kan preciseras om det ger effekter för att stärka resultaten längre fram i åldrarna. Här ska språkutveckling särskilt beaktas.

Målsättning topp 25 2025

Planen ska beskriva förutsättningar och delmål för att Örebro ska nå det övergripande målet Topp 25 år 2025 i SKL:s sammanvägda ranking öppna jämförelser. Tydliga uppdrag till rektorer och lärare.

Pedagogiskt fokus

Topp 25 2025 ska leda till stärkta skolresultat, så att fler elever klarar sig väl efter avslutade studier. Därför ska fokus ligga på vilka insatser som ska göras inom skolan ram. Områden som ska värderas och prioriteras inom handlingsplanen ska beröra kärnan i de områden som forskning och beprövad erfarenhet under de senaste åren handlat om. Tidiga insatser, ökad likvärdighet, stödet till elever i behov av extra insatser, lärares och rektorers arbetsmiljö, fler vuxna i skolan och integration.

Nya arbetssätt

Under 2015 påbörjade Programområde Barn och utbildning samt Programområde Social välfärd en diskussion att gemensamt ansöka från kommunens medel för sociala investeringar. Investeringen ska syfta till att stärka möjligheterna för skolorna och Centralt skolstöd att arbeta med frånvaro och annat normbrytande beteende. Ansökan ska göras klart under första halvåret 2016. Inom ramen för handlingsplanen Topp 25 2025 ska anges hur Centralt skolstöds arbete ska understödja planens helhet.

Skolans roll i samhället

Skolarbetet och undervisningen sker huvudsakligen på skolan. Men elevernas hemförhållanden och fritid är även avgörande för hur framgångsrik skolgången blir. Handlingsplanen ska därför precisera på vilket sätt skolans, förvaltningen och skolpolitikens samarbete och förhållningssätt till omvärlden bör utvecklas, för att understödja resultatförbättringen. Det är viktigt att varje skola utvecklar väl fungerande former för dialog och samverkan med hemmen.

Särskild projektresurs

Ambitionsnivån är hög. Det räcker inte med att veta vad som ska göras för att förbättra skolresultaten utan det ska göras systematiskt och i en tydligt prioriterad ordning. Därför behövs en särskild resurs avsättas gemensamt från Kommunledningskontoret och skolförvaltningen för att leda projektet i såväl planeringsfas som genomförande.

Dialog om insatserna

Arbetet med att ta fram och konkretisera en handlingsplan ska ske i bred dialog. De politiska partierna i kommunfullmäktige ska beredas tillfälle att göra inspel och delta i diskussion, likaså professionen på våra skolor och det civila samhället.

Medarbetare och kompetensförsörjning

Våra medarbetare är kommunens bästa resurs i arbetet med högre måluppfyllelse i skolan. Arbetet med att satsa på lärarens behörighet och ett systematiskt arbete för måluppfyllelse ska fortsätta även under 2016. Arbetet ska innehålla satsningar på kompetensförsörjning, lärarlegitimation och fortbildning. Förstelärarnas roller ska fortsätta att tydliggöras på skolorna.

Personalavdelningen har inlett ett utvecklingsarbete tillsammans med skolförvaltningen där en kompetenskartläggning ska ligga till grund för kommunens behov både nu och i framtiden. Örebro kommuns arbete med vuxenutbildning ska också utgöra ett redskap för att vidareutbilda medarbetare utifrån kommunens långsiktiga behov.

Trygghet och arbete mot diskriminering och kränkande behandling

En trygg uppväxtmiljö är avgörande för hur barn och ungdomar senare klarar vuxenlivet. Barn har olika förutsättningar att få denna trygghet. Faktorer som familjens inkomst, föräldrars

utbildningsbakgrund och var man bor påverkar de framtida möjligheterna. En likvärdig skola är därför oerhört viktig för att alla barn skall beredas möjlighet till kunskap och lärande. Därför är barn och ungas uppväxtvillkor och behov prioriterat i Örebro kommuns verksamhet.

Barn och unga, flickor och pojkar, har rätt att vara trygga och fria från kränkande behandling. Alla elever ska kunna känna sig trygga och uppskattade. Ett målmedvetet och kontinuerligt arbete för att förebygga och förhindra mobbning och kränkande behandling ska ske på alla skolor och förskolor i Örebro. Vårdnadshavare ska kontaktas samma dag vid händelse av kränkande behandling.

Att stärka barns och ungas psykiska hälsa, självförtroende och trygghet är en viktig del i skolans arbete. Det förutsätter att alla jobbar mot samma mål och att elevhälsans roll som förebyggande och främjande ska stärkas. Under 2013 har det fattas beslut om nya riktlinjer i Örebro kommun som syftar till att elevhälsan ska bli mer integrerad i undervisningen, och att elevhälsans förebyggande roll ska stärkas. Dokumentet har reviderats under 2015 och ska implementeras under 2016.

- Barn och ungdomar i Örebros förskolor och skolor har rätt till reell delaktighet och inflytande över sin egen skolgång och verksamhet i stigande grad utifrån ålder och mognad. Elever ska ges möjlighet att tycka till och påverka sin studiemiljö för att skapa en trygg skola. Former för inflytande ska anpassas.
- Föräldrar till barn i Örebros förskolor och skolor ska känna sig delaktiga och uppleva att de har rätt till insyn och inflytande över sitt barns utveckling. Former för dialog med föräldrar och informationsutbyte mellan skola och hem ska utvecklas genom att utveckla föräldradiologen med hjälp av ny teknik.
- Ett normkritiskt och genusmedvetet förhållningssätt ska genomsyra skolornas och förskolornas trygghetsplaner. För att ytterligare stärka arbetet ska en särskild insats ske under 2016 med fokus på normkritiskt tänkande. All personal ska fortbildas för att öka kunskapen när det gäller frågor som rör diskrimineringsgrunderna exempelvis sexuell läggning, etnicitet eller könsöverskridande identitet eller uttryck, med flera.
- Under 2016 genomförs en utvärdering och en revidering av Örebro kommuns HBT-plan. Utvecklingen och eventuella insatser utifrån den reviderade planen ska bevakas av programområdet under mandatperioden.

Förebyggande arbete

Det är viktigt att inte se skolan och förskolan som en enskild verksamhet utan som en del i ett samhälle. Det som händer på barnens fritid speglas i skolan och vi har som kommun mycket att vinna på att organisera oss på ett sätt där vi samverkar så mycket som möjligt i de former som behövs för att ge barn så goda uppväxtvillkor som möjligt.

- Örebro kommuns skolor och förskolor ska ha en aktiv roll i ÖreFör och ÖreFrö. Det goda samarbetet inom ramen för det förvaltningsöverskridande partnerskapet fortsätter under 2016.
- Familjecentralerna spelar en avgörande roll i det förebyggande arbetet i kommunen. Under mandatperioden ska kommunen förbättra kvaliteten och utveckla våra familjecentraler. Familjecentralerna är ett av våra viktigaste redskap i det breda förebyggande arbetet för barn och föräldrar.
- Skolan och förskolan har en viktig roll i att tidigt se tecken och stödja barn som lever i familjer med missbrukande föräldrar och barn som bevittnat eller utsatts för våld i nära relationer. Eftersom skolan är den instans som har störst möjlighet att se tidiga tecken ser vi ett behov av att öka och förbättra kommunikationen mellan skola och socialtjänst.
- Folkhälsoarbetet är centralt för barns och elevers förutsättningar att växa och lära. Fysisk aktivitet i skolan ska uppmuntras, liksom kunskaper om kostfrågor och friluftsliv.

Kunskapen om hållbar utveckling måste finnas med i skolornas vardagsarbete från förskola till gymnasieskola.

- Den drogpolitiska handlingsplanen som revideras under 2015 flyttar fram sina positioner med mer fokus på barn och unga. Programområdet ska följa planen under mandatperioden.
- Under 2016 ska arbetet förstärkas runt elever som uppvisar ett normbrytande beteende. Det kan exempelvis handla om elever som inte kommer till skolan. Ett utvecklat samarbete mellan Barn och utbildning och Social välfärd ska prövas inom ramen för sociala investeringar.

En kostnadsfri skola

Kostnader som var för sig kan bedömas som obetydliga kan tillsammans utgöra avsevärda utgifter i ekonomiskt ansträngda familjer. Målet är att göra grundskolan helt kostnadsfri. När det förkommer krav på utrustning i samband med exempelvis utflykter ska skolan säkerställa att alla elever ska kunna delta. Detta kan exempelvis ske genom att skolan tillhandahåller den utrustning som krävs såsom cykel eller skidutrustning. Arbetet med översyn av dolda kostnader i skolan skall fortsätta under 2016.

- Skolan ska i enighet med planen för minskad barnfattigdom ta bort dolda kostnader och skapa en kostnadsfri skola i Örebro kommun.
- Gymnasieskolans utredning om hur den ska göras kostnadsfri ska fullföljas under 2016

Skolan ska agera kompensatoriskt

För Örebro kommuns arbete ska det vara tydligt att det kompensatoriska uppdraget hela tiden är i fokus. Den översyn av resursfördelningsmodeller för de olika skolformerna i Örebro kommun som görs under 2015 syftar till att stärka förutsättningarna för detta uppdrag. Skillnaden mellan olika skolor, mellan flickor och pojkar och mellan elever från olika socioekonomiska bakgrunder ska kontinuerligt utvärderas.

Förstärkt integration

De politiska partierna i kommunen har genom den parlamentariska gruppen gett förvaltning och programdirektör i uppdrag att tydligare hålla samman och kontinuerligt bereda förslag för ett bättre integrationsarbete i Örebro kommun. Förslag kan lämnas för såväl förändringar i mottagande av nyanlända elever som förändringar av anvisningsskolor och metoder i det dagliga arbetet. Ett särskilt stimulansbidrag infördes under 2015 till skolor som vill skapa förutsättningar till möten mellan elever i olika delar av Örebro. Det bidraget ska finnas även 2016. Perrongen är en viktig verksamhet som ska fortsätta att utveckla sitt arbete under mandatperioden.

Centralt skolstöd

Att höja kvaliteten i kommunens förskolor och skolor är ett ständigt pågående arbete och att höja måluppfyllelsen är en viktig del. Att våra barn och ungdomar känner att de lyckas i skolan och får behörighet att gå vidare till högre studier är grundläggande både när det gäller möjlighet till framtida jobb och för att få en god självkänsla.

- Skolutvecklingsorganisationen som startade i kommunen 2013 fortsätter sitt arbete med att stödja skolledare och arbetslag för att öka måluppfyllelsen i kommunens skolor, och ingår numer inom Centralt skolstöd. Arbetet dokumenteras och utvärderas kontinuerligt.

- Under 2016 ska Centralt skolstöd förstärkas för att ge möjlighet till ytterligare stöd till elever och skolenheter.
- Lotsen ska utveckla sin förvaltningsöverskridande verksamhet för att bättre möta de elever och familjer som har behov av särskilt stöd. Lotsens verksamhet ska under 2016 bli mer flexibel och stärka sin förmåga skräddarsy upplägg individuellt efter behov.
- Kvalitetsutvecklargruppen är en kommungemensam verksamhet för skolutveckling i Örebro kommun. Uppdraget är, att i samarbete med skolläda och berörda pedagoger, utveckla kvalitet i undervisningen. Kvalitetsutvecklargruppen ska fortsätta att utveckla sitt arbete under 2016.

Kultur i skolan

Örebro har ett brett och rikt kulturutbud. Grunden för att det både finns kulturskapare och människor som tar del av kulturutbudet bygger på att intresset väcks hos barn och ungdomar. Alla barn kommer inte i kontakt med kultur på annat sätt än genom skolan. Därför är det viktigt att säkerställa att det finns en struktur och kontinuitet som gör att barnen får möjlighet att både ta del av och själva utöva kultur. I Örebros skolor ska barn och ungdomar garanteras en kulturupplevelse per läsår.

- Elever i grundskolan skall under varje läsår garanteras kulturupplevelser genom skolans försorg.

Barnomsorg och förskola

Det livslånga lärandet börjar i förskolan. Förskoleverksamheten ska präglas av pedagogisk kvalitet, kreativitet och trygghet. Förskolan är viktig för att stödja och främja barns språkutveckling. Tidiga insatser till stöd och uppföljning ska sättas in redan tidigt i utbildningsåren. Samarbete ska ske med förskoleklass och grundskola för att alla barn och elever ska vara godkända till gymnasieskolan.

Örebro kommun ska arbeta långsiktigt med att minska gruppernas storlekar och öka personaltätheten. Samarbetet mellan förskola, förskoleklass, skola och fritidshem ska fortsätta utvecklas så att barnens utveckling och lärande stöds i ett långsiktigt perspektiv. En förenkling av kösystemet till förskolan fördes in under 2013 och arbetet med att ytterligare förenkla och öka tydligheten i systemet fortsätter.

- Under 2016 fortsätter arbetet med att förbereda för att familjer ska kunna använda sig av e-tjänster för ärenden inom barnomsorg och förskola, exempelvis söka och byta förskola.
- Vi ska fortsätta bygga ut förskolan med nya platser. Vi ska under mandatperioden fortsätta hålla en god utbyggnadstakt för att föräldrar skall kunna förena familjeliv och arbetsliv.
- Det är viktigt att möta familjernas behov av barnomsorg under hela dygnet. Barnomsorgen ska därför vara flexibel och anpassas så långt som möjligt till föräldrarnas arbetsvillkor.
- Barn till föräldralediga med barnomsorgsplatser ska ha rätt till fyra veckors sammanhängande ledighet någon gång under året. Det ska utredas utifrån barnperspektivet samt med aspekter om hur förskolornas verksamhet påverkas.

Vårdnadsbidrag och pedagogisk omsorg

De föräldrar som vill välja andra omsorgsalternativ än förskola ska kunna göra detta. Detta för att öka familjernas valfrihet och stärka föräldrarnas makt över sin livssituation. Pedagogisk omsorg ska fortsätta att erbjudas i Örebro kommun. Vårdnadsbidrag är ett annat alternativ som erbjuds i kommunen. Möjligheten för Örebro kommun att bevilja nya vårdnadsbidrag kommer upphöra från och med den 1 februari 2016 då riksdagen beslutat att vårdnadsbidraget ska avskaffas.

Grundskola

Alla elever ska ges möjlighet att nå kunskapsmålen. För att kunna nå optimal kunskapsutveckling och måluppfyllelse är kvalitet och stabilitet i undervisningen framgångsfaktorer. Det som sker i klassrummet är avgörande för elevernas kunskapsprocess och utveckling. Pedagogernas betydelse kan därför inte nog understrykas. Centralt skolstöd fungerar som stöd i skolornas utvecklingsarbete för att höja måluppfyllelsen och förbättra resultaten.

För att skapa en god och trygg arbetsmiljö i skolan för såväl personal som elever ska arbetet med jämställdhet och likabehandling i skolan förbättras. Barn och unga ska beredas utrymme att utveckla sina talanger bortom diskriminerande och hämmande normer och värderingar.

- Vi ska prioritera fler tidiga insatser, stärkt uppföljning och ökad personaltäthet i skolår F-3. Genom att förändra resursfördelningsmodellen och genom riktade statsbidrag sker viktiga steg i detta arbete under 2016.
- Under mandatperioden kommer planmässigt två nya grundskolor att öppna ny verksamhet. Förvaltningen ges i uppdrag att arbeta med förutsättningar för rekrytering av skolledning och inriktning för de nya skolornas arbete.
- Arbetet med att verkställa den pedagogiska IT-strategin fortsätter under 2016. Ny teknik är ett viktigt hjälpmedel i skolorna som komplement till de traditionella läromedlen och kan vara nyckeln för lärande hos elever i behov av särskilt stöd. LIKA är ett verktyg framtaget av SKL som ger inriktning för rektor och förvaltning att fokusera på rätt saker och att prioritera insatser och aktiviteter. Verktöget kan fungera som ett stöd i skolornas IT-arbete.
- Elever som diagnostiseras med språkstörningar i grundskolan ska få stöd att utvecklas under sin skolgång. Beroende på individens behov behöver eleverna olika stöd för att komma vidare i sin språkliga och kommunikativa utveckling. Språk- och talpedagoger ska jobba med enskilda elever och ge handledning till såväl lärare som till arbetslag. Under mandatperioden ska grundskolenämnden säkerställa att detta arbete funderar tillfredställande på kommunens alla grundskolor.
- Pojkars sämre studieresultat ska uppmärksammas och åtgärdas. Flickors och pojkars psykiska hälsa i skolan ska följas upp.

Särskolan

Alla elever behöver få en utbildning som är anpassad för just dem. Särskolan har en mycket viktig uppgift i att låta varje enskild elev utvecklas och lära efter sina unika förutsättningar för att på bästa sätt få möjlighet att delta och bidra i samhället. Utbildningen i särskolan ska utformas så att eleverna utmanas i sitt lärande och ska syfta till en god långsiktig utveckling.

- Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden skall samverka med gymnasiesärskolan i syfte att fler personer med funktionshinder kommer ut på arbetsmarknaden.

Fritidshem

Fritidshemmen är en viktig del av skolans pedagogiska verksamhet och har stor betydelse för goda resultat och måluppfyllelse i skolan. Fritidshemmen ska stimulera barnens lärande och sociala utveckling som en del i det livslånga lärandet. Därför är det viktigt att det finns en samsyn mellan förskoleklass, skola och fritidshem gällande det gemensamma uppdraget och hur detta ska utföras. Vi vill utveckla kvaliteten i fritidshemmen, bland annat genom bättre förutsättningar för pedagogerna att planera verksamheten utifrån fritidshemmens uppdrag. I vårt kvalitetsarbete ska vi utgå från SKL:s fyra dimensioner av kvalitet; innehåll, processer, struktur och resultat. Fritidshemmens handlingsplan som nu ligger till grund för att förstärka kvalitén ska följas upp under 2016.

Gymnasieskola

Gymnasieskolan är avgörande för att förbereda ungdomar för högre studier och en framtida arbetsmarknad. Alla elever i Örebro kommun ska ges förutsättningar att både kunna söka in till gymnasieskolan och därefter klara kunskapsmålen.

Gymnasieskolan ska tillsammans med vård- och omsorgsförvaltningen arbeta fram en strategi för att inkludera valda delar av undervisningen på kommunens vård- och omsorgsboenden. Det kan till exempel handla om att frisörutbildning, IT-utbildning och restaurangutbildning där eleverna praktiserar sina kunskaper på olika typer av boenden inom kommunen. Arbetet med teknik- och vårdcollege ska fortsätta att utvecklas.

- Gymnasienämnden får i uppdrag att se över programutbudet utifrån möjligheten att stärka kvaliteten och att bedriva en verksamhet kopplad till arbetsmarknadens behov. Detta ska samplaneras med programnämnden som har lokalansvar. En särskild utredning ska göras om hur utbildningen på Kvinnerstaskolan ska utvecklas.
- Verksamheten för eleverna vid Riksgymnasiet för döva och hörselskadade ska fortsätta hålla en hög kvalitet. Inom ramen för Riksgymnasiet finns såväl boenden som kanslifunktioner som kan effektiviseras och samordnas med annan verksamhet. För att stå väl förberedda inför eventuellt kommande förändringar av Riksgymnasiet ska en översyn göras.

Arbete mot avhopp från gymnasieskolan

Att ungdomar fullgör sin gymnasieutbildning vet vi är avgörande för möjligheten att få ett arbete. Det övergripande målet är att alla ungdomar/unga vuxna ska ges förutsättningar att genomföra gymnasieskolan med ett fullständigt betyg efter avslutad utbildning.

- Under 2016 fortsätter arbetet med en mer samordnad organisering mellan gymnasieförvaltningen, Vuxam och socialtjänsten för att ge ungdomarna bättre stöd och service.
- Under 2016 driver kommunen arbetet med aktivitetsansvaret fullt ut. Det arbetet ska följas upp och utvärderas.

Skolmaten

Skolmåltider fyller en stor funktion både vad gäller måluppfyllelse och trivsel i skolan. Kosten i Örebros förskolor och skolor ska vara näringsriktig. Kommunens ambition att öka andelen ekologisk mat i för- och grundskolan har varit framgångsrik. Arbetet med att öka andelen ekologisk mat skall fortsätta. Ytterligare ett steg när det gäller skolmaten är att minska svinnet enligt de mål som finns i klimatplanen. Minskat matsvinn ger förutom minskad klimatpåverkan ett ekonomiskt utrymme för att öka andelen ekologiska och etiska inköp enligt Smartare matkonceptet, som kommunen arbetar efter

- Andelen ekologisk mat som serveras i Örebro kommun ska öka från ingången av mandatperioden till utgången av 2018.
- Andelen närproducerad mat i förskola och skola ska öka.
- Andelen kött i förskola och skolans måltider ska minska.
- Samtliga skolor som serverar lunch ska därför mäta sitt matsvinn under en vecka per termin enligt beräkningsmodellen i Smartare mat. Resultatet ska användas som underlag för analys och diskussion om eventuella åtgärder för att uppnå målet att halvera matsvinn.
- En utredning pågår om en enhetlig kostorganisation inom kommunen. Resultatet och förslag på förändringar ska presenteras under 2016.

Lokaler och fysisk miljö

Kommunen får stora utmaningar när elevunderlaget i de olika skolformerna ökar. Arbetet med att anpassa kommunens lokalbestånd till det långsiktiga behovet fortsätter. Flexibilitet och ändamålsenlighet är ledorden vid renovering och nybyggnation och kommunen har stora utmaningar där när årskullarna varierar.

Ett stort arbete med att åtgärda eftersatt underhåll har inletts och planen för att komma ikapp underhållsbehoven sträcker sig till 2021. Den historiska skuld som Örebro kommun brottas med kring eftersatt underhåll ska åtgärdas under denna tidsperiod.

I den kommunala investeringsplanen anges en stor mängd insatser för att säkerställa att behovet av platser inom skolsystemet ska täckas. Örebro kommun befinner sig i ett avgörande läge då kostnaderna för att förverkliga investeringsplanen är höga samtidigt som behovet ökar snabbt. Ambitionen är att behovet av lokaler ska diskuteras parlamentariskt och tillsammans med professionen och elever/föräldrar innan byggprojekten startar.

Skolan är våra barns arbetsplats och där ska både den fysiska och den psykiska arbetsmiljön vara säker och trygg. Skadegörelse och vandalisering på våra skolor kan aldrig accepteras. Det skapar en känsla av otrygghet och kostar mycket pengar som i stället kan gå till förbättringar eller ombyggnad av lokaler.

Giftfria miljöer är ett område som Örebro kommun vill utveckla. Såväl inom skolan som förskolan ska arbetet med att skapa giftfria miljöer fortsätta.

- Vi ska säkra att Örebro kommun tillsammans med Futurum arbetar långsiktigt med att upprätthålla en god kvalitet på skollokaler. Planen för att komma ikapp med eftersatt underhåll av våra skollokaler ska säkerställas under 2016.
- Ett arbete för giftfria miljöer har påbörjats och ska fortsätta under 2016.
- Under 2016 stärks arbetet med att motverka skadegörelse. Skolor och fastighetsägare ska föra en diskussion med eleverna om vilka ekonomiska konsekvenser skadegörelsen får och hur den kan minska. Under 2016 ska nya metoder för arbetet prövas.
- Programområdet ska under 2016 ta initiativ till att förändra de lokala ordningsföreskrifterna för att ytterligare förstärka det förebyggande arbetet med att minska skadegörelse på våra förskolor och skolor.
- Lokalförsörjningsenheten fortsätter arbetet kring att säkerställa kvalitén kring förskolornas och skolornas gårdar. I samband med de stora ombyggnationer av skolor som kommer att göras under mandatperioden kommer investeringar i skolgårdar att vara nödvändiga. Om av staten avsatta medel för utveckling av skolgårdar kan bidra till att höja kvalitén.
- Förvaltningen får i uppdrag att samverka med berörda aktörer om hur föreningar ska kunna använda skolans lokaler på tider när skolverksamhet inte bedrivs.

Landsbygdsskolorna ska stärkas

Tillgången till en närliggande skola är avgörande för att barnfamiljer ska flytta till eller bo kvar på landsbygden. Därför ska kommunens landsbygdsskolor bevaras och hålla god kvalitet.

- En utredning pågår för hur kommunen kan hitta effektiva och långsiktiga lösningar att bedriva skolverksamhet på skolor där elevunderlaget är litet.

Naturskolan

Naturskolan är en resurs för förskolor och skolor i arbetet med miljö-, natur- och utomhuspedagogik. Naturskolan arbetar aktivt för att alla ska få möjlighet att komma ut i naturen

och arbetet bedrivs i huvudsak genom att pedagoger fortbildas och inspireras. Tillgänglighet till naturen är en demokratifråga.

Komtek

Komtek arbetar för att väcka och vidareutveckla intresse för teknik. Detta sker framförallt genom att erbjuda olika fritidsaktiviteter för barn och ungdomar. Syftet är att skapa en kreativ och inspirerande miljö där barnen får möjlighet att utvecklas inom teknikområdet. Möjligheten till en expansion av verksamhetslokaler inom Örebro kommun ses över under 2016.

Linje 14

Linje 14 är ett samarbete mellan Örebro universitet och Örebro kommun. Från kommunens sida ser vi positivt samarbetet med Örebro universitet. Det skapar förutsättningar för barn och ungdomar från studieovana miljöer att nå målen i skolan och även att gå vidare till högskole- eller universitetsutbildning. Under mandatperioden ska en dialog föras med företrädare för Linje 14 och universitetet om att bredda arbetet med Linje 14 till att beröra fler skolor och skolformer.

Programområde Social Velfärd

Kommunens sociala välfärd ska präglas av ett gott bemötande, respekt, trygghet, kvalitet och utvecklingskraft. Vi vill att vardagen för invånarna ska handla om trygghet, inflytande och delaktighet. Våra processer och beslut styrs i första hand genom kommunens fyra strategiska områden hållbar tillväxt, människors egenmakt, barns och ungas behov och trygg välfärd.

Kommunens sociala välfärd står inför många möjligheter men även inför många utmaningar. Utmaningarna handlar om de medicinska och demografiska förändringarna men även om ett strukturerat förebyggande arbete och arbete för ökad social hållbarhet för att motverka problem och kostnadsökningar i framtiden.

Ett annat perspektiv

Alla kommunens verksamheter ska utgå ifrån ett perspektiv där vi ser de människor som vi finns till för i alla lägen. De kvinnor och män, flickor och pojkar som finns i våra verksamheter ska inte ses som brukare utan som människor. Våra verksamheter ska istället präglas av kommunens värdighetsgaranti och ett individperspektiv.

- Termen brukare ska undvikas i våra verksamheter.
- Värdegrundsfrågor och bemötandefrågor ska stå i fokus under mandatperioden. Alla verksamheter inom programområdet ska ha medborgarfokus i alla beslut som tas.

Förebyggande arbete och sociala investeringar

En tidig insats är alltid bättre än en sen insats. I det förebyggande arbetet ska både skyddsfaktorer (till exempel ett bra socialt nätverk) och riskfaktorer (till exempel starkt upplevd ensamhet hos äldre) identifieras. Genom att upptäcka riskfaktorer kan insatser sättas in för att avvärja framtida problem. I dagens förebyggande arbete läggs nästan alla ansträngningar på riskfaktorerna.

I kommunen finns 80 miljoner kronor avsatta för sociala investeringar. Syftet med reservationen är att stimulera och skapa en möjlighet att genomföra tidiga insatser för att färre människor ska hamna i utanförskap. Tanken är att uppmuntra samarbete mellan kommunala verksamheter och civila aktörer. Satsningen ska också innebära långsiktiga kommunala och samhällsekonomiska vinster.

Verksamheterna inom Örebro kommun ska genomsyras av ett förebyggande synsätt. En tidig insats innebär nästan alltid en möjlighet att undvika problem, skador eller onödiga kostnader. Örebro kommun behöver arbeta med att identifiera faktorer som är risker och faktorer som är skyddande, exempelvis undernäring hos äldre eller extra resurser till fritidsgårdar.

Kommunens verksamheter ska konsekvent och målmedvetet arbeta med tidiga insatser. Genom att utveckla arbetet med skyddsfaktorer att samordna insatser mellan våra egna verksamheter men även med andra samhällsaktörer ska människors möjligheter till en hög livskvalitet stärkas. I detta arbete krävs ett gott samarbete mellan olika kommunala verksamheter. Några exempel är Tegelbruket, Partnerskap Vivalla och Samba.

- Det förebyggande förhållningssättet ska genomsyra hela programområdet. Fokus ska läggas på såväl skydds- som riskfaktorer.
- Under 2016 ska samtliga förvaltningar under programnämnd Social Velfärd tillsammans med samarbetspartners komma in med förslag på sociala investeringar.

Sveriges bästa äldreomsorg

Arbetet med Sveriges bästa äldreomsorg fortsätter. Under våren 2015 genomfördes dialog med medarbetare såväl inom kommunen som hos de privata utförarna, och under hösten 2015 genomförs fyra medborgardialoger. Arbetet präglas av två frågor: hur ser bästa möjliga omsorg ut och hur når vi dit?

- Resultatet av strategiarbetet ska under 2016 leda till vägledande handlingsplaner för Sveriges bästa äldreomsorg i Örebro kommun.

En ekonomi i balans

Programområde Social välfärd har en ekonomi i balans. Under 2014-2015 har dock ett stort underskott i hemvårdens ekonomi synliggjorts. Hemvården jobbar sedan länge med att minska sina kostnader men den positiva utvecklingen har brutits. Därför har beslut fattats om tydliga åtgärder för att till ingången av 2016 ha en ekonomi i balans. Dessa beslut kommer att följas upp noga under 2016 för att säkerställa att utvecklingen går åt rätt håll. Utöver detta ska ett arbete göras för att se över vilka generella kostnadseffektiviseringar som bör göras inom programområdet.

- En utredning ska göras för hur vårdtagare med mycket stora omsorgsbehov i högre grad ska kunna erbjudas vård- och omsorgsboende istället för vård inom ramen för hemvård. Innehållet i nollvisionen för utskrivningsklara ska följas.
- Hyresnivåerna på vård- och omsorgsboenden och gruppboenden ska ses över för att säkerställa rimliga och likvärdiga nivåer.
- Avgifterna och taxorna inom vård och omsorg ska ses över.
- Resursfördelningsmodellen för LSS-boenden ska ses över med syfte att motivera en ökad beläggningsgrad.
- En ersättningsmodell för valfrihetssystemet, som bygger på biståndsbedömd tid istället för utförd tid utreds.
- En utredning genomförs kring ett mer rehabiliterande arbetssätt inom programområdet. Ett rehabiliterande arbetssätt skulle innebära såväl ökad livskvalitet för människan som ett effektivare utnyttjande av skattemedel.
- Som en del av ett rehabiliterande arbetssätt genomförs en utredning kring en prestationsbaserad ersättningsmodell för valfrihetssystemet.
- Bemanningen inom hemvården ska dimensioneras utifrån underlag, behov samt ekonomisk tilldelning.

Behov att bygga nytt

Behovet av att utveckla nya bostäder kommer att vara stort i alla delar av våra verksamheter under hela planperioden. Det handlar om att bygga ut vård- och omsorgsboenden för att möta de demografiska förändringarna och den positiva medicinska utvecklingen. Programområdet har tidigare gjort en djupgående analys av renoveringsbehovet av våra vård- och omsorgsboenden. En omfattande upprustning av befintliga vård- och omsorgsboenden har påbörjats.

Inom programområdet uppmuntrar vi nytänkande. Så även i de nybyggnationer som görs. Detta kommer bland annat att synas på vårt nya vård- och omsorgsboende Trädgårdarna, som kommer att ge ett tillskott av platser. Boendets placering möjliggör en satsning på utemiljön och huset kommer också ha väl tilltagna vinterträdgårdar som går att vistas i året om. I anslutning kommer det att finnas tillagningskök och restaurang för både boende och externa gäster. Etapp 1 av trädgårdarna kommer att stå klart sommaren 2016 och innebära ett tillskott av 56 platser. Under 2017 kommer även etapp 2 med ytterligare 25 platser att stå klart varav 4 lägenheter är för par som

vill fortsätta bo tillsammans. Det finns också planer för trygghetsbostäder i anslutning till boendet. Dessutom kommer beslut fattas om att påbörja byggandet av ett nytt vård- och omsorgsboende i Karlslund. Boendet planeras stå klart under 2018.

Askenäshemmet i Odensbacken fyller en viktig funktion för att även äldre människor ska ha möjlighet att bo kvar i sin hembygd. Dock lever boendet inte upp till dagens krav på ändamålsenliga lokaler. En arbetsgrupp har tillsammans med en arkitekt tittat på olika alternativ för ombyggnad. Huvudförslaget är att boendet ska byggas på en ny plats i anslutning till vårdcentralen i Odensbacken, vilket möjliggör ett ännu bättre samarbete med Region Örebro län. Dessutom innebär denna lösning att den gamla huskroppen kommer att finnas kvar och kunna användas till annat som den är bättre lämpad för.

Vi ser en fortsatt ökning av antalet medborgare som behöver insatser enligt LSS. Det ställer stora krav på byggnationer av bostad med särskild service. Förutom utbyggnaderna krävs nya kreativa lösningar. Vi vill därför utreda ett förebyggande och rehabiliterande arbetssätt med tätare uppföljningar och andra insatser än gruppboende i ett tidigt läge, utifrån personens förutsättningar och behov. Genom att skapa en helhetsbild utifrån personens situation kan tre lagstiftningar, LSS, SOL och HSL samverka bättre och förändra boendekedjan.

Programnämnd Social välfärd köper genom ett direktupphandlat avtal med Kvinnohuset skyddat boende för våldsutsatta kvinnor och deras barn samt rådgivning och samtalsstöd. Avtalet löper från 1 januari 2013 till sista december 2017. Kvinnohusets verksamhet har i dagsläget inte ändamålsenliga lokaler och står inför ett lokalbyte och en utökning av antalet platser. Programnämnd Social välfärd har därför tecknat en avsiktsförklaring för att redovisa att avsikten, även efter att avtalet löpt ut, är att fortsätta samarbetet med Kvinnohuset genom köp av skyddat boende.

- Utbyggnaden av grupp- och servicebostäder kommer att fortsätta under hela mandatperioden.
- För att säkra tryggheten på våra vård- och omsorgsboenden och LSS-boenden har vi inlett en omfattande utbyggnad av brandskyddsåtgärder inom programområdet. Planen är att detta ska fortgå under mandatperioden.
- Under 2016 kommer beslut fattas om att påbörja byggandet av ett nytt vård- och omsorgsboende i Karlslund. Boendet planeras stå klart under 2018.
- Ädelgården i Varberga kommer successivt under mandatperioden att övergå till annan verksamhet, bättre lämpad för lokalerna.

Ledarskapsutveckling

Ledarskapet är en oerhört viktig del i kvalitetsarbetet inom programområde Social välfärd. Ett gott ledarskap är en förutsättning för att skapa en trygg och trivsamt arbetsplats där det finns utrymme för kreativitet och deltagande. Det bidrar också till en bättre hälsa hos medarbetarna.

- Ledarskapsutveckling ska fortsätta att prioriteras inom programområdet.

Verksamhetsnära forskning

Programområdet ska arbeta fram ett koncept för verksamhetsnära forskning. Genom att skapa förutsättningar så att personal inom området arbetar samtidigt som man bedriver forskning utvecklas den sociala välfärden. Ett exempel på det arbetet är projektet Smarta äldre, via medel från Vinnova. Programområde Social välfärd har av Kommunstyrelsen fått del av utvecklingsmedel om 1,8 mkr/år för utveckling och samverkan gällande verksamhetsnära forskning för förbättrad kunskapsutveckling. Dessa pengar kommer att användas till finansiering av ett seminarium hösten 2015 inom ramen för projektet Gränslöst samarbete för äldre, delfinansiering av en nätverksledare för ett nätverk med uppdrag att stimulera forskning inom äldreområdet samt finansiering av 4 till 6

tjänster som klinisk adjunkt, för sjuksköterskor och arbetsterapeuter, inom förvaltningarna för funktionshindrade respektive vård- och omsorg.

Samverkan för kvalitet

För att lyckas leverera en kvalitativ välfärd måste samverkan ske. Det handlar lika mycket om att öka samverkan mellan förvaltningarna inom programområdet som med kommunens övriga förvaltningar. En viktig del i att utveckla samverkan är också att söka externa medel. Det finns ekonomiska resurser, bland annat EU-stöd, som vi i större utsträckning behöver hitta och söka för att utveckla verksamhet.

Örebro kommun har tagit initiativ till ett samarbete mellan Örebro kommun och Örebro läns landsting som skapar möjlighet för en sammanhållen hälsokedja för personer över 65. Utgångspunkten för Gränslöst samarbete syftar till att brygga över myndighetsgränserna och innefattar såväl samarbetet kring Ängen, förebyggande verksamheten, geriatrik, korttidsvården som utskrivningsklara på USÖ.

- Örebro kommun ska ta initiativ för att öka samverkan med externa myndigheter. Kommunen ska även vara motor i länets utveckling inom programrådets verksamhetsansvar.
- Vi ska samarbeta med den samordningstjänst som finns på Vuxam för att öka mängden projektansökningar inom programområdet.
- Vi kommer att öka arbetet för att tillsammans med Region Örebro län säkerställa att människor inte ligger kvar på USÖ då de är utskrivningsklara. Detta gynnar både regionen, kommunen och inte minst den enskilde som därmed får bättre hjälp.

Stimulansmedel

För att stimulera utveckling krävs det att programområdet avsätter resurser. Vi har stimulerat hela programområdet genom att avsätta 0,5 procent av den totala budgeten för programområdet för stimulansmedel. Dessa medel kommer under den kommande mandatperioden att användas till de utvecklingsuppdrag som ligger inom Social välfärd utifrån de uppdrag som finns i ÖSB. Programnämnden har specificerat fem processer för utveckling, som kommer att vara prioriterade under hela mandatperioden. Dessa är: förenklad biståndsbedömning, Sveriges bästa äldreomsorg, samarbeten, förebyggande arbete/tidiga insatser, civila samhället och våld i nära relation. Inom samtliga områden ska arbetet med välfärdsteknologi samt med Örebro kommun som arbetsgivare finnas med.

- Arbetet med stimulansmedel ska ha en tydlig implementeringsplan och plan för fortsatt finansiering inom befintlig budgetram.
- Regeringen har beslutat om pengar till förstärkning av bemanningen i äldreomsorgen. Dessa pengar är tidsbegränsade och programdirektören för social välfärd har därför i uppdrag att se över hur vi bäst kan använda pengarna.

Eget val

Varje människa vet bäst vad den vill och behöver. Därför ska makten ligga så nära människan som möjligt. Lagen om valfrihetssystem (LOV) är ett verktyg som kommunen ska använda sig av för att öka möjligheterna för människor att definiera sina behov och fatta beslut själva.

Varje person ska kunna välja vem som kommer hem och hjälper till, vilken typ av daglig verksamhet man vill ha och vem som levererar maten till hemmet.

De beslut som fattades om LOV under förra mandatperioden ska fullföljas. Det innebär att de legitimerade insatserna ska ingå i omvårdnads-LOVen och strävan är att detta ska införas under 2016.

- För att en aktör ska kunna ingå i valfrihetssystemet ska särskilda insyns- och kvalitetskrav uppfyllas. Kommunen ska kontinuerligt följa upp att kvaliteten utvecklas och är lika mellan de olika driftsformerna.
- Örebro kommun ska finnas kvar som en konkurrenskraftig utförare av service- och omsorgstjänster samt av daglig verksamhet. I utredningen kring gemensam kostorganisation ska även kommunens leveranser av matlådor ses över.

Myndighetsavdelningen

Nytt från och med 2015 är att programnämnden ansvarar för myndighetsutövning som tidigare gjorts av nämnderna för Vård och omsorg och Funktionshindrade.

- Den nya myndighetsavdelningen ska genomföra en översyn för att kvalitetssäkra myndighetsbesluten och säkra rättssäkerheten men även se över behoven av biståndsbeslut.
- Individuppföljningen av biståndsbeslut ska förbättras.
- Ett arbete med ett förändrat arbetssätt inom myndighetsutövningen angående vårdplanering och trygg hemgång i bostaden efter utskrivning från sjukhus pågår. Genom att först göra den medicinska behovsbedömningen, och senare återkomma med den sociala kan vi bättre erbjuda rätt insatser för en högre livskvalitet för den enskilde.

Civila samhället och den sociala ekonomin

Föreningar, stiftelser, kooperativ och övriga aktörer inom den sociala ekonomin är avgörande för kommunens välfärd. Dessa ska mötas av respekt för det kvalificerade arbete de gör. Detta arbete får aldrig ta över det kommunala ansvaret eller arbetet som ska utföras av kommunens personal.

- Programområdet ska varje år avsätta utvecklingsmedel som föreningar har möjlighet att söka.
- Nämnderna ska arbeta med att synliggöra dessa aktörer för de människor som möter kommunens olika verksamheter.
- Nämnderna ska öka möjligheterna för volontärer att vara delaktiga i de kommunala verksamheterna

Ökade möjligheter för social ekonomi

Kommunen har under de senaste åren arbetat med att utveckla programrådets upphandlingar i syfte att möjliggöra för aktörer inom den sociala ekonomin och för mindre företag att lämna anbud. En ny policy för hållbar upphandling är beslutad under 2012 och innehåller särskilda strategiska överväganden såsom social hänsyn och social ekonomi.

- En ny arbetsplan för den sociala ekonomin ska tas fram inom programnämnden under 2016.

Välfärdsteknologi

Teknik och kommunikation är områden som utvecklas i snabb takt. Det är viktigt att Örebro kommun är aktiv i den utvecklingen och detta ska vara prioriterat under mandatperioden. Örebro kommun ska arbeta aktivt med att erbjuda E-tjänster. Inom programnämnden Social välfärd arbetar vi till exempel överförmyndarnämnden med att utveckla ny teknik för gode män och förvaltares

årsredovisningar. Arbetet pågår för att möjliggöra nattkamera, digitala larm, mobil dokumentation och mobila larm. Andra satsningar inom programnämnden är nyckelfri hemtjänst, TES-mobil och jämförelseverktyg för information om olika utförare. Arbetet med att utveckla dessa e-tjänster görs för att höja tryggheten, kvaliteten och för att förenkla vardagen för såväl medborgare som personal. Idag finns det många nya innovationer som bidrar till att möjliggöra ett mer självständigt liv för många människor som idag är beroende av assistens. I arbetet med välfärdsteknologi ska såväl säkerhet som integritet beaktas.

- Örebro kommun och programnämnd Social välfärd behöver vara med i utvecklingen och implementeringen av välfärdsteknologi, exempelvis robotteknik, som innebär innovativa lösningar för personer med olika funktionsnedsättningar.
- Arbetet med e-hemtjänst och projektet Smarta äldre ska fortsätta. Syftet är att förstärka äldres självständighet i sin vardag.

Attraktiv vård och omsorg

Äldreomsorgens utvecklingsområden i Örebro kommer under mandatperioden att vara inflytande, sociala aktiviteter och måltider. Dessa områden ska utvecklas så att människors upplevda nöjdhet ökar och att Örebro kommun kommer ett steg närmare att erbjuda Sveriges bästa äldreomsorg.

Vi fortsätter kvalitetsarbetet när det gäller måltiderna inom vård- och omsorgsboenden och hemsjukvården. Arbetet inbegriper allt från rätten att få välja vem som lagar och levererar maten inom hemvården till hur maten presenteras, möjligheten att få äta tillsammans med andra, ökad andel ekologiska råvaror, ökad andel närproducerade råvaror, dietistkompetens och kvaliteten på maten. Kontinuerlig uppföljning sker för att säkerställa en kvalitetshöjning. En annan viktig del av måltiden som vi också vill fokusera på är matsvinn. Det finns olika kunskap och erfarenhet kring kost inom kommunen som vi behöver samla för att göra en gemensam insats och minska svinn. Kommunen ska bland annat genom taxor stimulera gemensamma måltider. En del i det arbetet är att ta fram mätbara och tydliga mål och indikatorer som är kommunövergripande. För många är mötet med andra en stor och viktig del i måltiden. Sällskap vid matbordet kan bidra till att öka aptiten och göra att måltiden uppskattas extra mycket.

Sedan tidigare finns olika former av stöd till huvudmän som har lämpliga och tillgängliga bostäder för äldre, med gemensamhetslokal och anställd personal för ökad trygghet och service. Programområdet har skapat ett enhetligt system för ekonomiskt driftstöd till dessa huvudmän. Driftstödet ska bidra till att fler bostäder för äldre skapas och att fler ska kunna välja den typ av boende som passar dem.

Örebro kommun ska ta initiativ till att tillsammans med Region Örebro län och Örebro universitet utveckla forskning om åldrandets sjukdomar. Vi behöver kompetensutveckla vår personal utifrån läran om åldrandets sjukdomar (geriatrik) och läran om det normala åldrandet (gerontologi). Det är också viktigt att vi följer upp och utvecklar konceptet. Detta sker i samarbetet Gränslöst samarbete. Bland annat skapas ett gemensamt nätverk som ska samla ihop forskningen för äldre, oavsett område och stimulera till mera forskning i Örebro och ökad kompetens för våra medarbetare.

Det är viktigt att kommunikationen mellan de äldre och personalen fungerar. Idag brister Örebro kommun i kontakt med grupper som har kommunikationssvårigheter. Detta kan till exempel vara att man talar ett annat språk, använder teckenspråk eller har hörselnedsättning.

I mötet med Örebro kommun ska alla medborgare känna att de har möjlighet att påverka sin egen vardag och att det är enkelt att komma i kontakt med kommunen. Genom att bemötas utifrån språkliga och kulturella behov och önskemål, blir livskvaliteten högre och ojämlika livsvillkor minskas och upplevelsen av en trygg välfärd stärks.

Personalen är vårdens och omsorgens största resurs. Om personalen mår bra, har god kompetens och goda arbetsvillkor påverkar detta i stor utsträckning nöjdheten hos våra äldre.

Möjligheten att gå upp till heltid, som infördes under förra mandatperioden, ska stärka yrkets attraktivitet. Vi ska även arbeta med att minska de delade turerna. Vi vill arbeta med kontinuitet för

personalen genom självbestämmande, personalinflytande och ledarskap. Att ha personal som trivs på arbetet förebygger en hög omsättning.

- En utredning om en enhetlig kostorganisation inom kommunen pågår.
- Vi vill behålla de öppna matsalar som finns idag och även se över möjligheten att öppna fler genom att till exempel förbereda för matsalar på Askenäs, Trädgårdarna och Karlslund.
- Socialstyrelsen har lämnat föreskrifter om behovsanpassad bemanning på äldreboenden till regeringen för avgörande. Om dessa blir beslutade kommer det att få följd i kommunen och därför kommer vi noga att följa processen framöver.
- Den flexibla demensdagvården ska behållas och utvecklas. Detta ska framförallt göras i områden som idag har långt till den befintliga dagvården. En del i det fortsatta arbetet är att utveckla demensteam i hemvården med uppgift att bedriva flexibel demensdagvård i hemmet.
- Den sociala dagvården behållas och utvecklas. Den sociala inriktningen ska ge möjlighet att upprätthålla aktivitetsförmågan, få stimulans och social gemenskap. Detta är en viktig förebyggande verksamhet för våra äldre.
- Under 2016 genomförs en utvärdering och en revidering av Örebro kommuns HBT-plan. Utvecklingen utifrån denna plan ska intensifieras inom Vård och omsorg.
- För att öka den upplevda tryggheten inom vård och omsorg måste kontinuiteten öka. Det antal olika personal som våra äldre möter måste minska. Omsorgen ska bemannas utifrån behov och vi ska under 2016 fortsätta jobba strukturerat med bemanningsfrågor, t.ex. genom den inrättade bemanningsenheten.
- Anhörigvården står för en stor del av samhällets välfärd. Under kommande mandatperiod ska stödet till anhöriga utvecklas. Anhörigcentrums arbete är navet i detta arbete och ska prioriteras.
- Kommunen ska ha ett positivt förhållningssätt till att bygga upp ett äldrevårdscentrum tillsammans med regionen.
- Arbetet med att erbjuda äldre omvårdnad av utbildad personal som talar det egna språket ska intensifieras. Under mandatperioden ska ett av kommunens vård- och omsorgsboenden utses att möjliggöra vård på teckenspråk, vilket innebär att personal med teckenspråkig kompetens ska finnas på boendet. Arbetsätt för att erbjuda teckenspråk inom hemvården ska stärkas.
- Där behov finns ska det svenska språket säkras upp bland kommunens egen personal.
- Möjligheten att gå upp till heltid som infördes under förra mandatperioden ska stärka yrkets attraktivitet. Vi ska även arbeta med att minska de delade turerna.
- Inom äldreomsorgen finns många undersköterskor som redan idag har många arbetsuppgifter på delegation från sjuksköterskor. Vi vill att denna kompetens ska uppmärksammas tydligare än idag. Därför ska vi utreda möjligheten att skapa karriärtjänster för undersköterskor. Vi vill också titta på detta för fler grupper inom omsorgen, exempelvis sjuksköterskor.
- Det förebyggande arbetet inom vård och omsorg ska inventeras och utvecklas.
- Det måste finnas bättre möjligheter att kunna välja vård- och omsorgsboende i kommunen.
- Ambitionen är att man senast tre månader efter biståndsbeslut ska kunna få ett av sina prioriterade boenden.

Lokal värdighetsgaranti

En lokal värdegrund med garantier togs fram under 2012. Arbetet har utförts genom deltagarbaserad forskning i samarbete med Örebro universitet, äldre, anhöriga, medarbetare i hemvården, dagvården och på vård- och omsorgsboenden samt med pensionärsorganisationerna. Dokumentet innehåller tydliga och konkreta beskrivningar av vad man kan förvänta sig av äldreomsorgen. Den lokala värdegrunden ska vara en plattform för att skapa en vård och omsorg som kännetecknas av gemensamma värderingar.

- Implementeringen av värdighetsgarantin ska fortsätta.

Parboendegaranti

Äldre ska kunna fortsätta leva tillsammans även om behoven ser olika ut på ålderns höst. Det måste därför finnas vård- och omsorgsboenden som är anpassade för par. När Trädgårdarna står klart kommer det innebära ett tillskott av fyra lägenheter för parboende.

- Vid varje nybyggnation eller ombyggnation av vård- och omsorgsboende ska möjlighet till parboende tas med. Närhet till seniorbostäder samt trygghetsbostäder ska prioriteras

Rättssäker överförmyndare

Överförmyndarverksamheten i Örebro kommun har genomgått en stor utveckling de senaste åren. Denna utveckling måste fortsätta. Det handlar dels om att rekrytera nya uppdragstagare men även att erbjuda utbildning och stöd till gode män och förvaltare. Genom att arbeta med gemensam rekrytering inom programområdet maximerar vi våra resurser. Verksamheten kräver även nya tekniska lösningar när det gäller redovisningar från våra uppdragstagare.

- Det utvecklingsarbete som skett kring ny teknik ska under de kommande åren implementeras och bli det huvudsakliga arbetssättet.
- Ett arbete för att uppmärksamma situationen för de ställföreträdare som tillika är anhöriga till sina huvudmän pågår. Ett annat område för särskild uppmärksamhet är godmanskaps- och förmyndarskapsärenden för barn och unga.

Stöd till människor med funktionsnedsättningar

Örebro kommun ska vara attraktiv för människor med olika funktionsnedsättningar. Det innebär att vi ska vara i framkant i Sverige när det gäller utveckling och nytänkande kring den service vi dem som har behov av dessa tjänster. Liksom i äldreomsorgen ska det erbjudas omvårdnad av utbildad personal som talar det egna modersmålet. Vi har tagit beslut om att bygga fler LSS-boenden för funktionsnedsatta. Örebro är en attraktiv kommun och invånarantalet ökar stadigt. Detta ställer krav på kommunen att se till att det finns grupp- och servicebostäder för de som har det behovet. Under hela mandatperioden behöver vi bygga nya grupp- och servicebostäder, och arbeta med att utveckla de mobila teamen för att klara de ökade behoven och för att kunna erbjuda människor från Örebro, som idag bor i annan kommun, ett boende i hemkommunen.

- I programområdet vill vi främja utvecklingen av nya grupp- och servicebostäder genom att uppmuntra nytänkande kring hur man bygger och utformar bostäderna och miljön runt dessa. Vi vill uppmuntra och främja nya kreativa lösningar när det gäller boendeformerna. Detta gäller både för ny- och ombyggnationer och även utemiljön vid boendena. De boendes bästa ska alltid vara i centrum.
- Den ökade samverkan mellan nämnden för funktionshindrade, Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden och gymnasieskolan i syfte att säkerställa att fler personer kommer ut på ordinarie arbetsmarknad ska fortsätta. Socialpsykiatrien har startat ett

samarbete med Komvux för personer som inte har fullständig skolgång ska kunna komplettera sina studier för att sedan komma ut på arbetsmarknaden.

- Samverkan mellan socialtjänst, nämnden för funktionshindrade och Region Örebro län ska intensifieras i syfte att minimera riskerna att människor hamnar mellan de olika myndighetsorganen.

En trygg socialtjänst

Socialtjänstens arbete ska utgå från det förebyggande arbetet och de tidiga insatserna. Genom att strategiskt arbeta med att satsa på det förebyggande arbetet och de tidiga insatserna kan vi långsiktigt hjälpa fler människor i tid och klara de framtida ekonomiska utmaningarna. I det förebyggande arbetet med barn och ungdomar är föräldrarna oerhört viktiga.

Arbetet med bostadsfrågor är centralt för en trygg välfärd för alla individer. Antalet övergångsbostäder måste öka. För att lyckas med denna utmaning krävs det att kommunens samarbete med de privata fastighetsägarna och ÖBO förbättras ytterligare. Under mandatperioden ska förbättringar inom boendekedjan för människor med beroendeproblematik göras.

Kvinnohuset gör idag ett mycket bra arbete med stödboende för kvinnor som blivit utsatta för våld. Ett nytt avtal med Kvinnohuset blev klart under 2013. Avtalet innebär en kvalitetshöjning och säkerställer den särskilda barnverksamhet som Kvinnohuset bedriver.

Verdandi och Ria Dorkas jobbar med stöd av Örebro kommun enligt konceptet Bostad först vars syfte är att få människor ur hemlöshet. Bostad först innebär att man ska prioritera bostadsfrågan först för personen och därefter arbeta med övriga problem som hemlösheten för med sig.

Familjecentralerna är ett viktigt redskap i det breda förebyggande arbetet för barn och föräldrar. Detta ger också möjlighet till tidig upptäckt av familjer i riskmiljöer och insatser kan ske innan utmaningarna i föräldraskapet växer sig för stora. Socialtjänsten i samarbete med förskolepedagoger och landstingets barnmorskor utgör starka förebyggande team. Ett arbete pågår för att se över de föräldrastödsprogram och föräldrautbildningar vi genomför så att de även är anpassade för människor som inte är födda i Sverige.

- Människor som söker hjälp av kommunens socialtjänst är oftast i en mycket utsatt position. Arbetet med bemötandefrågor och värdegrundsfrågor ska därför kontinuerligt utvecklas.
- Örebro kommun ska under 2016 införa ett öppet intag för människor med missbruksproblem. Inget beslut av annan instans ska krävas för att den som söker ska få behandling. De sökande ska inte heller registreras i socialtjänstregistret. Ambitionen är att på sikt skapa ett regionalt samarbete i frågan.
- Vi ska utveckla öppenvårdsinsatserna i kommunen. Vi ska ha en attityd där vi utgår från att det är individen själv som bäst känner till sina problem. Det innebär att vi ska erbjuda fler insatser utan att kräva biståndsbeslut eller använda förenklad biståndsprövning. Ambitionen är att kommunen erbjuder hjälpen direkt då den hjälpsökande är som mest mottaglig.
- Vi vill utreda en modell som gör det möjligt att avtala med fastighetsägare att avsätta en viss procent av fastighetsbeståndet för sociala ändamål vid nybyggnation.
- I samverkan med civila samhället ska kommunen öka sitt socialt uppsökande arbete. Under sommaren 2015 beviljades Ria Dorkas medel för att bedriva uppsökande verksamhet gentemot människor med beroendeproblematik i Centrala Örebro, samt att motivera till "blixjobb". Detta ska utvärderas för att kunna ta ställning till en eventuell fortsättning.
- Bostad först permanentades under 2015. Bostäder för arbetet inom Bostad först kommer framöver att fördelas från kommunens sociala bostadssamordning för att på så sätt kunna erbjuda ett kontinuerligt inflöde av lägenheter.

- Kommunens drogfria stödboenden kommer att utökas med ytterligare ett boende.
- En utredning görs för att se hur vi kan erbjuda bättre stöd till äldre missbrukare som också har omsorgsbehov.
- Eventuellt behov av ytterligare dygnsplatser och härbärgesplatser utreds.
- Rutiner för ramupphandlingar för missbruksvård ska utarbetas i syfte att underlätta för företag och aktörer inom den sociala ekonomin att ingå ramavtal med kommunen. Andelen av den uppköpta missbruksvården som ingår i kommunens ramupphandling ska öka.
- MiniMaria är en samarbetsverksamhet som fungerar som en ingång för polisen när de möter unga i missbruk. Under mandatperioden ska Mini Maria utvecklas till att även vara en ingång för anhöriga till unga missbrukare.
- Vi ska tillsammans med ÖBO och de privata fastighetsägarna diskutera sätt att skapa incitament att minska trångboddheten och öka den sociala inkluderingen i hela Örebro kommun.
- Ett nytt Kvinnohus med en utökning av antalet platser är på väg att byggas i Örebro. När det nya boendet är klart kommer det inte bara innebära en utökning av antalet platser utan också att vi har Sveriges modernaste kvinnohus. Familjecentralerna spelar en avgörande roll i det förebyggande arbetet i kommunen. Under mandatperioden ska kommunen förbättra kvaliteten och utveckla våra familjecentraler. Vi ska utreda möjligheten att höja åldern inom familjecentralernas ansvarsområde till 18 år. Vi ska utreda förutsättningarna för en familjecentral i Örebros norra stadsdelar.
- Eftersom skolan är den instans som har störst möjlighet att se tidiga tecken ser vi ett behov av att öka och förbättra kommunikationen mellan skola och socialtjänst. Ett utvecklat samarbete mellan Barn och utbildning och Social välfärd ska prövas inom ramen för sociala investeringar. Under 2016 ska samarbetet med Barn- och utbildning förstärkas runt elever som uppvisar ett normbrytande beteende.
- Den drogpolitiska handlingsplanen som revideras under 2015 flyttar fram sina positioner med mer fokus på barn och unga. Programområdet ska följa planen under mandatperioden.
- Det uppsökande arbetet när det gäller såväl barn och ungdomar som vuxna ska utvecklas och öka under mandatperioden genom till exempel fältassistenter. Partnerskap Vivalia har utvecklats genom liknande arbete även i Oxhagen/Baronbackarna samt i Brickebacken.
- Arbetet med att skapa bra förutsättningar för ensamkommande flyktingbarn ska fortsätta. Det handlar dels om att ordna bra boende för de barn som kommer men även att se över förutsättningarna inom skolan och överförmyndarnämnden. Under 2016 kommer detta att vara ett prioriterat arbete.

Fest för frivilligarbetare

Inom programområde Social välfärd finns det många frivilligföreningar och frivilligarbetare. Vi vill som kommun visa uppskattning och synliggöra de ideella insatserna som är viktig komplement till våra verksamheter inom det sociala området. Att synliggöra denna insats ger förhoppningsvis mer positiv energi och kan bidra till ökad samverkan mellan de kommunala verksamheterna och olika föreningar och organisationer.

- Örebro kommun ska genomföra en Frivilligfest för aktiva inom programområdet under 2017.

Programområde Samhällsbyggnad

Örebro är en växande kommun. Örebros folkmängd ökar med mellan 1500 och 2000 invånare per år. År 2020 är prognosen att vi är över 153 000 örebroare. Vi är stolta över att Örebro växer. Men det ställer krav på oss att vi har beredskap för att se till att vi kan tillmötesgå de behov som uppstår. Inom samhällsbyggnadsområdet ingår verksamheter som direkt berör ett växande Örebro. Det blir fler människor som behöver bostäder, en ökad efterfrågan på fritidsaktiviteter och fler företag som behöver lokaler. Det innebär även ökad skötsel av nya gator och krav på utbyggnad av vatten- och avloppssystem.

Det vi gör idag påverkar vilket Örebro morgondagens barn får växa upp i. Beslut som fattas inom programområde Samhällsbyggnad avgör om alla barn ska kunna leka tryggt där de bor, ha möjlighet att spela fotboll på en gräsplan i kvarteret eller bygga kojor i ett träd i sitt närområde. Vi örebroare har tillsammans ett ansvar för att alla barn får utvecklas och vara trygga och det vi bestämmer idag avgör hur Örebro ska se ut om 20 år. Beslut som fattas inom programområdet ska bidra till Örebros sociala, ekologiska och ekonomiskt hållbara utveckling och utgår från Örebro kommuns styrmodell.

Kommunens stöd till föreningar, tillgången till fritidsverksamhet, kulturliv, bra idrottsanläggningar och mycket annat är viktiga faktorer som främjar en positiv utveckling och förebygger framtida problem. Det gäller även sådant som underhåll av fastigheter, gator och gångbanor. Tidiga insatser är i princip alltid bättre än sena insatser. Det spar resurser åt kommunen. Sammantaget bidrar även kommunens utbud och miljöer till att göra Örebro attraktivt för såväl besökare, studenter, medborgare och näringsliv samt bidrar till att olika event lokaliseras i just Örebro.

Fler örebroare behöver involveras inför beslut om nya idéer och initiativ, om hur Örebro blir bättre och grönare och hur fler jobb kan skapas och företag kan växa. Därför måste fler örebroare involveras i diskussioner om vilket Örebro vi vill ha. Örebro kommun deltar i SKL:s projekt medborgardialog i planprocesser. Resultatet av det arbetet används idag i kommunens dialog med örebroarna.

Bostad

När Örebro växer uppkommer behov av fler bostäder. För att människor ska trivas i staden och vilja flytta till oss är det viktigt att det finns boende planerat som tillgodoser örebroarnas önskemål. Även om det byggs mycket i Örebro just nu så behövs många fler bostäder än de som redan är påbörjade. När vi planerar för att bygga nytt ska det vara socialt hållbart och därför strävar vi efter blandad bebyggelse med olika bostadstyper, också till överkomliga priser.

Kommunen har tagit fram en handlingsplan för stadens byggande som talar om hur och var vi vill att Örebro ska växa de närmsta åren. Planens syfte är att bryta ned översiktsplanen för att kunna ge besked om vad vi vill göra på kortare sikt. Det ska ge tydlighet i vad och vart vi vill att det byggs och hur vi utformar den framtida staden i samverkan med det som finns idag. Handlingsplanen är en del av kommunens bostadsförsörjningsarbete och kommer att utvecklas för att göra det ännu tydligare vilka ambitioner vi har för kommunen och dess utveckling. Målet är att det ska byggas 3000 nya bostäder under mandatperioden.

När staden växer ska vi förtäta och skapa en ny och modern stadsbild som även kommer att bidra till en mer klimatsmart stad. Förtätning handlar om att bygga på underutnyttjad mark och där det till exempel finns fungerande kollektivtrafik i den centrala staden och i de mindre tätorterna. Förtätning i den centrala delen av staden innebär också att vi ska bygga högre. Vi vill dessutom att människor i så stor utsträckning som möjligt ska kunna bo där de själva önskar. Att kunna bo där man vill handlar också om att kunna bo kvar på landsbygden även när man just ska flytta hemifrån eller när man blir gammal.

- Kommunen ska fortsätta det arbete som pågår med att förbättra och förenkla bygglovsprocesser, planer och tillsyn. Det innebär bland annat utveckling av kommunens organisation och processer i dialog med berörda aktörer. Fokus ska ligga på

kommunikation, kompetens, kundanpassning och servicenivåer både gentemot privatpersoner och företag. Arbetet har pågått i några år och vi ser att det har gett resultat och 2015 toppar Örebro listan med jämförbara kommuner vad gäller nöjdhetsindex bland företagare. Denna mätning fortsätter under 2016.

- För att ytterligare förenkla och effektivisera bygglovsprocessen är målet att hela hanteringen ska bli digitaliserad.
- Kommunen ska följa utvecklingen på studentbostadsmarknaden och bidra till att sprida aktuell information om antalet befintliga studentbostäder, studentbostäder under byggnation och nyligen slutförda byggprojekt.
- Den nyligen färdigställda kulturmiljöinventeringen är ett kunskapsunderlag för kulturvärdena i kommunen och kan användas i ärenden som rör översiktlig planering, detaljplaner och bygglov. Den är även en del av Örebro kommuns arbete med att uppnå de nationella miljömålen. Inventeringen kommer att vara tillgänglig i sin helhet under 2016 och kan kompletteras efterhand. Den ger allmänhet och fastighetsägare tillgång till information om bebyggelsens kulturvärden och historia.
- Vi vill utreda möjligheten att tillsammans med byggherrar och andra aktörer skapa ett nytt och modernt grönt kvarter som genom sin arkitektur och teknik skapar förutsättningar för de boende att leva sina liv med så lite påverkan på naturen som möjligt. Ett kvarter där hållbarheten är i fokus och genomsyrar allt ända från planering och byggstart.

Blandad bebyggelse – för social hållbarhet

Vi ska underlätta för byggnation av billigare småhus och lägenheter som fler människor kan ha råd med. Det är en del av den sociala hållbarheten. Det gör att unga människor får chansen att flytta hemifrån. Fler mindre bostäder möjliggör även för de äldre som vill flytta från en för stor villa att kunna göra det. Detta ökar i sin tur rörligheten på bostadsmarknaden.

- Vi vill skapa bostadsområden med blandad bebyggelse för ökad social inkludering. Vi vill tillsammans med ÖBO och de privata fastighetsägarna diskutera sätt att skapa incitament för att minska trångboddheten och öka den sociala inkluderingen i hela Örebro kommun, såsom att se över möjligheten att utreda en modell som gör det möjligt att avtala med fastighetsägare att avsätta en viss procent av fastighetsbeståndet för sociala ändamål vid nybyggnation.
- Universitetet är en strategiskt viktig aktör i vår kommun som lockar både arbetskraft och studenter till oss. För de som studerar vid Örebro universitet ska det finnas möjlighet att hitta ett boende. Kommunen ska i samverkan med ÖBO och andra fastighetsägare fortsätta att arbeta aktivt för att möta behovet av studentbostäder.

Barn och ungas delaktighet i samhällsplanering

Kunskaper om barn och ungas erfarenhet av det offentliga rummet ska bättre tas tillvara. Stadsbyggnadsförvaltningen jobbar redan idag ambitiöst med att involvera barn och unga i samhällsplaneringen men det finns potential att bli ännu bättre på att skapa möten, föra dialog och utveckla strukturer för att inkludera barn och unga i planerings- och beslutsprocesser.

- Under 2015 tog Stadsbyggnadsförvaltningen fram handboken Medborgardeltagande i samhällsplaneringen med fokus barn och unga. Under 2016 fortsätter arbetet med att utifrån barn och ungas erfarenhet bredda perspektiven i vår samhällsplanering.

Sommarsatsning på aktiviteter för barn

Sedan flera år har Örebro kommun satsat extra resurser på att föreningslivet ska kunna skapa sommaraktiviteter för barn runt om i kommunen. Satsningen har blivit en succé. Hundratals barn har givits möjligheten att få fina och minnesvärda upplevelser under sommarlovet och fler barn har fått möjlighet att göra saker de annars aldrig hade fått uppleva. Denna satsning ska fortsätta.

- Föreningarna i Örebro ska ha goda förutsättningar för att sommaren 2016 planera för sommaraktiviteter för barn.
- Vi vill utreda möjligheterna att utveckla sommarsimskola för barn och unga.

En renare miljö

Det arbete som görs för en renare miljö handlar om människors hälsa och om det avtryck vi sätter i framtiden. Örebro kommun har kommit långt med miljöarbetet och blev utsedd till Årets Miljökommun 2015.

- Örebro kommun ska se till att minska mängden avfall och i större utsträck återvinna och återanvända det material som slängs. Vi fortsätter arbetet med att se till att fler sorterar ut sitt matavfall så att det kan användas till biogas.
- Vi ska öka förutsättningar för att det ska vara lätt att göra rätt genom att sprida kunskap, öka motivationen och göra det enkelt för örebroarna att sopsortera. Under 2016 införs hämtning av förpackningar och tidningar tillsammans med hushållsavfall vid villor för optisk sortering.
- En ren stad upplevs som tryggare. Därför ska insatser göras för ett renare Örebro. Kommunen ska ansvara för skötsel och städning i den offentliga miljön i city. Under 2016 kommer de nya sopsorteringskärlerna som är utplacerade i city att utvärderas.
- Under 2016 ska projektet Klimatsmart vardag utvecklas och nya metoder ska prövas.

Trafik

Ett nytt trafikprogram för Örebro kommun antogs 2014. Målen är att av det totala antalet resor i Örebro kommun ska andelen gång, cykel och kollektivtrafik (GCK) utgöra 60 procent år 2020 (andelen var 44 procent år 2010). Inom Örebro tätort är målet att det ska ta maximalt dubbelt så lång tid att ta buss jämfört med bil, och maximalt 1,5 gång så lång tid att cykla jämfört med bil. Trafikprogrammet ska från och med 2016 följas upp i ett årligt trafikbokslut.

- Region Värmland, Region Örebro län, Karlstads kommun och Örebro kommun har bildat ett bolag för att driva på arbetet med ett snabbtåg Oslo-Karlstad-Örebro-Stockholm. Bolaget driver på frågan om en snabb och driftsäker järnväg mellan Oslo och Stockholm med en restid på högst tre timmar. Örebro kommun kommer i sin organisation att prioritera arbetet och se till att vi i framtiden får till en tågförbindelse mellan Stockholm och Oslo som passerar Örebro.
- För att öka möjligheten till säkrare bilvägar och ökad tillgänglighet för cyklister kommer några av bilvägarna centralt i Örebro att byggas om så att de två trafikslagen kan samsas tryggt om samma yta, Trädgårdsgatan står först på tur. Projektering och genomförande planeras starta i årsskiftet 2015-2016.
- Projektet kring samordnade varutransporter är färdigt. Detta leder till minskat antal transporter kring våra offentliga lokaler, exempelvis skolor. Nu fortsätter arbetet med ännu mer effektiv användning av våra gemensamma ytor så att exempelvis förtätning av skolor, förskolor och butikslägen i city underlättas.

- För att främja hälsan men också klimatet vill vi att fler barn cyklar eller går till skolan. Våra barn ska vara trygga på sin väg till och från skolan. För att det ska lyckas måste vägen till skolan bli säkrare. Flera trafiksäkerhetsåtgärder vid platser där många barn rör sig kommer att genomföras under 2016.
- För att stärka gåendes möjlighet att röra sig i staden och göra gång till ett attraktivt trafikslag ska en gångstråksplan tas fram och antas 2016. Gångstråksplanen ska innehålla utpekade genomförbara förbättringar för att förbättra gåendes trafiksituation.
- Skebäcksbron breddas så att vi i framtiden både får plats med trygga gång- och cykelvägar och med två filer för biltrafiken. Detta planeras att genomföras under 2016.
- Ett växande Örebro förutsätter kommunikationer i hela kommunen. Därför är Örebro kommun även positiva till Länstrafikens satsning på pendeltågtrafik mellan Nora och Laxå, där ett tågstopp i Hovsta planeras. Trafikverkets kapacitetsutredning om järnvägstrafik förbi Hovsta är nu färdig och kommunen fortsätter planeringsarbetet tillsammans med Region Örebro län och i dialog med Trafikverket. Perspektivet att det fortfarande ska vara möjligt att resa från mindre orter längs vägen på denna sträcka ska beaktas i arbetet.
- Vi ska höja kvalitén på snöröjningen i Örebro genom en fortsatt samverkan med fastighetsägare och medborgare. Våra cykelvägar ska ha hög prioritet, detta av jämställdhets- och miljöskäl. Vi ska genomföra saltsopning på fler utvalda cykelvägar.
- Kommunen tar fram en ny parkeringsnorm för att utnyttja vår gemensamma mark mer smart och rättvist. Med en god parkeringsplanering blir trafiken mer hållbar vilket bidrar till en attraktivare miljö för invånare, besökare och näringsliv.

Cykelstaden Örebro

Att cykla är enkelt, snabbt, hälsosamt och billigt. Fler cyklisterna är också bra för samhället. Staden blir mer attraktiv, miljön blir bättre och kostnaderna för ohälsa och sjukfrånvaro minskar. Vi vill att cyklandet ska öka. Idag sker var fjärde resa med cykel i Örebro. Målet är att år 2020 ska var tredje resa ske med cykel. Örebro är en bra cykelstad men kan bli bättre. Idag är andelen som cyklar i vår kommun lika stor som i Köpenhamn, en stad som kallas världens bästa cykelstad. Därför ska vi ha höga ambitioner med vårt cykelarbete och det ska vara prioriterat i vår organisation.

- För att bli Sveriges bästa cykelkommun behöver vi skapa ett engagemang hos de örebroare som idag cyklar och som är ambassadörer för vår cykelstad. Därför har ett cykelråd inrättats där vi får möjlighet att fånga upp synpunkter på hur cykelvägar och annat kan förbättras. Cykelrådet har fått ett investeringsutrymme där de kan bestämma om åtgärder som är enkla att genomföra och som gör det enklare att cykla.
- Vi ska fortsätta arbetet med fler säkra cykelparkeringar i centrala Örebro.
- Utbyggnad av fler huvudcykelstråk kommer att fortsätta 2016.
- Vi har avsatt medel för att kunna göra extra satsningar på cykeltrafiken. Örebros cyklisterna ska ha möjlighet att tycka till om vilka insatser som ska göras för de medlen som ska göra det enklare att cykla.
- Arbetet med att förenkla för cykel och gångtrafikanter i Örebros centrala delar ska fortsätta. Förändringen av de största gatorna, från trafikled till stadsgata, är viktig både för stadsmiljön och för att förbättra för hållbara trafikslag Även på landsbygden ska det vara enkelt att ta sig fram på cykel.
- I city har vi under 2015 provat att stänga av en bilgata till förmån för kultur samt för gång- och cykeltrafik. Detta ska utvärderas inför framtida planering av stadsmiljön.

Kollektivtrafiken

Kollektivtrafiken ska vara ett starkt alternativ till bilen. Resandet med kollektivtrafiken bör öka. Flextrafiken är uppskattad av många resenärer, främst bland äldre som har ett större behov av att ha nära till en hållplats. Att förbättra bussturerna är ett ständigt pågående arbete. Arbetet med projekt MerKoll, som genomförs av Region Örebro län, fortsätter med utökat turutbud och snabbare restider i flera relationer i länet. Södra länsdelen fick uppdaterat linjenät 2015 och västra länsdelen kommer som nästa del 2016. Det innebär förbättrade möjligheter för pendling till och från centralorterna i länet samt till Örebro från de mindre orterna.

- Linjenätet utvärderas tillsammans med Länstrafiken för att göra de nödvändiga justeringar som behövs för att göra det enklare för örebroarna att åka buss. Inför 2016 pågår ett arbete med att utreda hur ett attraktivt och effektivt framtida kollektivtrafiksystem kan införas i Örebro. Mer detaljerad planering sker under 2016.
- 2016 kommer ska ytterligare 10 hållplatser tillgänglighetsanpassas. Under året ska även belysningen på 10 hållplatser förbättras så att tryggheten att åka kollektivt ökar för alla trafikanter.
- Flextrafiken ska under 2016 utökas på Norr och för att fler ska upptäcka fördelarna ska marknadsföringen av Flextrafiken fortsätta.

Arbetet med att säkra rent vatten

En säker dricksvattenförsörjning, goda avloppslösningar och god vattenstatus i våra vattendrag är en förutsättning för en trygg och hållbar välfärd för kommuninnevånarna. Vatten- och avloppssystemen står inför stora utmaningar inför framtiden. Staden växer och en utbyggnad krävs och stora delar av vårt vatten- och avloppsledningsnät måste förnyas.

- För att förbättra kvaliteten på Svartån utreds möjligheterna till att göra åtgärder vid Tysslinge kanal och i Älvtomtbacken. Hjälmarens vattenkvalitet behöver också förbättras, där övergödning är det största problemet. Målet är ett samverkansprojekt för Hjälmaren tillsammans med Länsstyrelsen och närliggande kommuner.
- För att säkra vattenförsörjningen i ett växande Örebro byggs ett nytt vattentorn vid Glomman.
- Samverkansarbetet med andra kommuner i länet om Vättern som ny dricksvattentäkt ska fortsätta. Även arbetet med att fastställa vattenskyddsområde runt Svartån ska fortsätta.
- Under 2015 togs en plan för utbyggnaden av vatten- och avloppssystemen, där preciseras vilka områden som prioriteras och vilka riktlinjer som gäller vid utbyggnad.

Fritid och idrott

Örebro har ett rikt föreningsliv. Både inom kulturen och idrotten är många örebroare engagerade och finner både glädje och samhörighet i gemensamma intressen. Därför ska kommunen stötta föreningslivet. Det är av vikt att det finns fritidsverksamhet som intresserar både killar och tjejer, såväl spontan som organiserad.

- I de projekt som kommunen går in och stöttar ska ett särskilt fokus vara på verksamhet för barn och unga. Vi vill utveckla kultur, fritid och idrottslivet för barn och unga i Örebro. Det handlar bland annat om satsningar på spontanidrottsplatser och fritidsgårdar. Allaktivitetshuset Tegelbruket är en viktig verksamhet som samlar alla åldrar från hela kommunen. Tegelbruket arbetar med ett hälsofrämjande perspektiv för att nå många unga. Utöver den breda basverksamheten bedrivs verksamheter kring hedersfrågor, läxläsning för ungdomar i gymnasieåldern, mentorskap och aktiviteter för ensamkommande flyktingar i

de projekt som kommunen stöttar ska ett särskilt fokus vara på att få fler unga tjejer aktiva inom idrotten.

- Hästsport är ett stort fritidsintresse inte minst för flickor i kommunen. Örebro kommun behöver samordna arbetet för hästsport. Det kan handla om att stödja såväl privata som allmänna intressen vad gäller exempelvis ridleder och anläggningar för hästar, för att möjliggöra för flera att utöva hästsport. En fördjupad förstudie om ett stall samt en utredning om ett nytt ridhus vid Karlslund ska genomföras och ligga till grund för utveckling av hästsporten.
- Fotbollsverksamheten i Vivalla ska utvecklas. Förutom den nya konstgräsplanen som gör det möjligt för unga i området att spela utomhus året om så finns även ballonghallen vid Vivalla IP. Den ska utvecklas till en fotbollshall där det skapas fler ytor för spel. Vi ska se till att unga pojkar och flickor i området ska kunna nyttja planerna, både via organiserade föreningsverksamhet men också spontant.
- Kommunen ska stärka möjligheterna till rekreation och motion genom att rusta upp våra naturreservat, parker och motionsspår, dessa platser är väl nyttjade av örebroarna.
- Vi vill utveckla rekreationsområden på Väster. Med det långsiktiga arbetet runt Åstaden som förebild vill vi samla alla berörda förvaltningar för att undersöka vad som är möjligt.
- Vi vill skapa en strategisk utveckling för våra naturmiljöer, såsom Kilsbergen, Tysslinge och Kvismaren.
- I anslutning till ny bebyggelse skapas under 2016 fler grönområden för både lek och motion. Även fortsatt utbyggnad av odlingslotter kommer att ske.
- Vi vill utveckla ett nytt fritidshusområde i Örebro kommun. Vi vill att fler människor ska ha möjlighet till en plats för rekreation och vila. I kommande översiktsplan kommer detta vara ett viktigt perspektiv.
- Det är viktigt att det finns roliga och utvecklande lekplatser där barn bor. Vi ska bland annat utveckla en tillgänglighetsanpassad lekplats per år som gör det möjligt att alla barn, även funktionshinder, kan leka.
- Den nya Skateparken ska bli en attraktion både för örebroare och besökare som åker skateboard, BMX-cyklar och inlines. Verksamheten vid skateparken skall utformas tillsammans med föreningen Örebro Skateboard.
- Tillgängligheten till våra fritidsgårdar och fritidsklubbar är viktiga och vi håller en hög ambitionsnivå vad gäller dessa. Under 2016 ska en fritidsgård i Oxhagen öppnas, då det finns ett behov av mötesplatser för unga i området.
- Vi vill bygga nya spontanidrottsplatser som kan fungera som mötesplatser för unga, gamla, flickor och pojkar.
- Alla föreningar har inte egna lokaler där de kan bedriva sin verksamhet. För att underlätta för föreningar vill vi göra det enklare att boka offentliga lokaler som exempelvis skollokaler. Nu pågår arbetet med att skapa Folkets Hus i Vivalla, ett projekt som innefattar att tillgodose föreningars lokalbehov med redan befintliga lokaler.
- Vi fortsätter arbetet med utbyggnaden av konstgräsplaner. Vi ska också undersöka möjligheterna att spela fotboll året runt i någon av kommunens mindre tätorter.

Kulturen

Örebro kommun ska stödja och synliggöra den kulturella mångfalden utan att styra den. Kommunen har ett särskilt ansvar för att barn och ungdomar dels får ta del av kulturella

upplevelser, både som åskådare och deltagare, dels har möjlighet att delta i dialogen om kulturens utveckling och framtid i kommunen.

- För att tillgängliggöra kultur i det offentliga rummet har Open Art permanenteras och kommer därmed att genomföras vartannat år, nästa gång 2017. Kommunen ska även arbeta för att det varje sommar ska finns tillgänglig kultur i olika former i det offentliga rummet.
- Örebro kommun är numera en fristad för kulturarbetare och ett initiativ är taget till ett samarbete med Örebro universitet för att kunna erbjuda förföljda och utsatta kulturarbetare en fristad.
- Vi ska se över biblioteksstrukturen och bibliotekets uppsökande verksamhet ska utvecklas, detta för att uppnå både ökad flexibilitet samt ökad tillgänglighet bland både barn och äldre. Uppdraget ska genomföras i samverkan med det centrala effektiviseringsuppdrag runt biblioteksstrukturen som riktats till kommundirektören.
- Örebro är en stark kulturstad genom den bredd av kulturutbud som finns. Kulturutbudet bidrar i hög grad till att göra Örebro till en attraktiv stad. Målsättningen att Örebro ska ha den största besöksnäringen efter storstäderna kan uppnås genom att kulturutbudet stärks och stötts. Viktiga aktörer i Örebros kulturliv är Svenska Kammarorkestern med ett nyrenoverat Konserthus; Länsteatern; Länsmuséet; Örebro kulturskola; Örebro Konsthall; stadens bibliotek samt Bio Roxy. Studieförbunden och det fria kulturlivet bidrar också starkt till att skapa ett varierat kulturutbud. Evenemang som Open Art, Live at Heart och Metallsvenskan bidrar också till stadens attraktionskraft.

En trygg och trevlig stad

Fler och fler flyttar in till våra städer, och fler använder staden. Det ställer krav på oss att bygga hållbart och tillgängligt. Lika viktigt som den ekologiska hållbarheten är den sociala hållbarheten. Det är i möten mellan människor som frön till ny kunskap och nya insikter gro. I dessa möten bryts barriärer mellan människor och en gemenskap växer fram.

- Efter utmärkelsen som Årets stadskärna fortsätter vi att utveckla city. Investeringar sker bland annat på Järntorget och Våghustorget. Ett planeringsunderlag har tagits fram för utveckling av norrcity och nu fortsätter vi med södercity. Detta arbete har som mål att göra stadskärnan i sin helhet mer tillgänglig, attraktiv och trygg.
- Vi ska fortsätta att satsa på belysning och andra trygghetsåtgärder, så att offentliga platser, till exempel tunnlar, cykel- och gångvägar, upplevs som tryggare. Ett belysningsprogram ska tas fram och ligga till grund för investeringar.
- För att göra staden tillgänglig för barn kommer investeringar under 2016 att göras på lekmiljöer i City. Investeringar ska även göras på microparker, mindre parker i centrala staden, där det finns möjlighet till en stunds vila.
- Vi vill utveckla området längs järnvägen, minska järnvägens störningar och barriäreffekt i staden samt skapa ett bättre resecentrum. Arbetet har påbörjats och ett första steg är att utveckla området vid Södra station.
- För att öka Citys attraktivitet och få fler besökare ska vi jobba aktivt med att förbättra parkeringssituationen. Angöring och ärenden till stadskärnan är prioriterade med korta gångavstånd, tidsreglering som inbjuder till besök och ärenden. Utifrån den utredning som gjorts 2015 prövas under 2016 frågan om att skapa ett kommunalt parkeringsbolag i samarbete med privata fastighetsägare.
- En tillgänglig stad handlar om att alla, även de med någon form av funktionsnedsättning, ska kunna ta del av vår stads utbud. Därför ska vi fortsätta arbetet med att tillgänglighetsanpassa våra offentliga miljöer. Detta sker i samverkan med organisationer

och människor som uppmärksammar problem i stadsmiljön. Detta arbete sker i enlighet med kommunens tillgänglighetsstrategi.

- Kommunens arbete med att skapa en attraktiv, trygg och grön stad, en god bebyggd miljö, kräver goda planeringsunderlag och arbetsverktyg. Under 2016 fortsätter därför arbetet med att ta fram en grönstrategi som visar på hur vi vill utveckla våra parker och grönområden.
- Planering för en ny utformning av Hertig Karls allé pågår med sikte på ombyggnation 2017. Hertig Karls allé ska utvecklas till en trygg stadsgata som balanserar trafik- och livsmiljön med den för Hertig Karls allé så starkt kännetecknande esplanadkaraktären. En modern och inbjudande miljö i balans med den traditionella identiteten.
- Det finns en stor potential i utvecklingen av de norra delarna av Örebro kommun, exempelvis vad gäller nya bostäder i Lillån, Bettorp och Hovsta. Örebro kommun ska fortsatt vara aktiva för att möjliggöra etablering av handel, bland annat livsmedel, i före detta ”Coop Lillån”. Engagemanget från fastighetsägare, boende i närområdet och Örebroarna i allmänhet ska tas tillvara. Under 2016 påbörjas arbetet med ett utvecklingsförslag för områdets utveckling som kan ligga till grund för både etableringar, förändrade trafiklösningar och nya bostäder.
- I Örebro finns möjlighet till stadsodling genom exempelvis Framtidsträdgården och på initiativ från ÖBO. Nu vill vi fortsätta utvecklingen genom att undersöka hur fler möjligheter till stadsodling kan komma till stånd.

Nya framtida områden för bostäder

Örebro växer starkt. Med en befolkning på över 153 000 år 2020 måste nya bostäder byggas. Den starka tillväxten betyder att nya stadsdelar kommer att växa fram i Örebro. Örebro har de senaste åren tagit fram färdiga planer för mer än 5000 bostäder men det byggs ändå för lite. Utöver komplettering av befintlig bebyggelse så ska kommunen under de kommande åren planera för flera större stadsdelar.

Pappersbruket

Ett av Örebros två större utbyggnadsområden på kommunägd mark som ska rymma 1000 bostäder, verksamheter och service. Detaljplanearbetet har påbörjats.

Österport

Ett centralt beläget omdaningsområde delvis på kommunägd mark som ska rymma 500-800 bostäder, verksamheter och service. Örebro kommun köpte 2013 fastigheten på Österplan där bland annat Coop har en livsmedelsbutik. Här pågår planeringsarbetet.

Södra Ladugårdsängen

Ett av Örebros två större utbyggnadsområden på kommunägd mark som ska rymma 1500 bostäder, verksamheter och service. Markförsäljning har påbörjats och byggstart är planerat till hösten 2016.

Örnsro

Ett centralt beläget omdaningsområde som ska rymma bostäder, verksamheter och service. Efter markanvisningstävling kommer detaljplanering att påbörjas.

Holmen

Ett centralt beläget omdaningsområde där kommunen vill initiera en förändring från dagens industriella karaktär till mer blandad stadsbebyggelse.

Aspholmen

Ett centralt beläget omdaningsområde där kommunen vill initiera en förändring från dagens industriella karaktär till mer blandad stadsbebyggelse.

Vivalla och Boglundsängen

En fördjupad översiktsplan som ska ta ett helhetsgrepp för områdena Vivalla och Boglundsängen och delar av den framtida stadsdelen Vallby.

Varberga och Oxhagen

Stadsutvecklingsprojekt i samarbete med ÖBO som omfattar förändringar av lokala centrum, gastustruktur och förändringar i bebyggelsestrukturen.

Bilaga 1. Uppföljning och analys

Verksamhet och ekonomi följs upp och analyseras löpande och periodiskt. En analys som lyfter de väsentliga frågorna möjliggör en tydlig styrning. Uppföljningen inom kommunen ska visa måluppfyllelse samt även innehålla en analys över sambanden mellan vidtagna åtgärder och uppnådda resultat samt ange vilka förbättringsåtgärder som verksamheten planerar för kommande budgetår. Basen för resultatuppföljningen är indikatorerna som anger kommunfullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning. Nämndernas resultatrapportering är förutsättningen för kommunstyrelsen att utöva sin uppsiktsplikt enligt kommunallagen.

Nämnderna ska rapportera sin uppföljning med prognos till kommunledningen var fjärde månad det vill säga efter april, augusti och december. Nämnderna ska varje sammanträdesmånad följa verksamhetens kostnadsutveckling och översända rapporten till kommunstyrelsen för kännedom.

I månadsrapporter och i temarapporter kan Kommunstyrelsen följa utveckling och resultat inom olika områden. Den samlade utvecklingen för de fyra angivna fokusområdena genusredovisning, insatser för jobb och social sammanhållning, intern kontroll samt resursområdena personal, lokaler och it kommer att följas via årlig temarapport eller tillsynsrapport.

Kraven på resultatredovisningen i delårsrapport med prognos 2 samt i årsberättelsen anges utifrån nämndens uppdragsområde och definieras i olika resultatkrav.

Resultatredovisning standard inriktas mot de driftsnämnder som har uppdraget att verkställa och utveckla den kommunala servicen. Uppföljningen ska omfatta samtliga delar i uppföljningsmodellen.

Resultatredovisning specifika inriktas mot programnämnderna som främst har huvudansvaret för den strategiska utvecklingen inom respektive ansvarsområde och effekter av utvecklingsinsatser. Även Miljönämnden, Överförmyndarnämnden och Landsbygdsnämnden har specialanpassade resultatmatriser utifrån avgränsningar i ansvarsuppdrag i reglementet.

Resultatredovisning mini avser ytterst specialriktade nämnder (Valnämnden och Stadsrevisionen) som tilldelas ett ekonomiskt anslag och som i uppföljningen redovisar enbart ramavvikelsen.

Principer för resultatbedömning av nämndernas resultat

Resultatbedömning för nämnderna med standardkrav görs utifrån indikatorernas utfall för året med tillhörande resultatanalys samt aktiviteter som bidrar till utvecklingen enligt de strategiska målen.

Till kommunfullmäktige redovisas:

- nämndernas bidrag till utvecklingen för de fyra strategiska områdena i ÖSB redovisas i särskilt avsnitt eller för vissa nämnder inom verksamhetsuppdraget (uppdraget att utveckla)
- nämndernas resultat av verksamhetsuppdrag utifrån reglementet. Bedömningen görs utifrån det rapporterade resultatet för verksamhetsåret med analyser och åtgärder (uppdraget att säkra)
- nämndernas ekonomiska resultat för verksamhetsåret (budgetavvikelsen), uppdelat på intraprenad och övrig verksamhet. En särskild slutsats om resultaten för god ekonomisk hushållning ska också göras, utifrån en sammanvägning av utfallet av indikatorerna (uppdraget att hushålla).

För övriga nämnder gäller redovisning till Kommunfullmäktige utifrån de specifika kraven för nämnden. Utifrån resultatbedömningen för nämnden görs sedan en värdering av eventuell överflytt

Bilaga 1 – Uppföljning och analys

av ekonomiskt resultat till nästa verksamhetsår.

Totalt kan nämndernas resultatbedömning göras för upp till tio delar enligt matrisen nedan. Inom verksamhetsuppdraget ska dessutom effekter av arbetet inom angivna fokusområden beaktas och inkluderas i resultatanalyserna. Dessa fokusområden är genusredovisning, insatser för jobb och social sammanhållning, utveckling utifrån uppdraget att förenkla, förnya och förbättra verksamheten samt nämndens interna kontroll.

Utveckla: Strategiska områden 2015-2018				Säkra: Verksamhetsuppdrag enligt reglemente				Hushålla: Ramavvikelse	
Hållbar tillväxt	Människors egenmakt	Barns och ungas behov	Trygg välfärd	Process	Brukare*	Ekonomi/ Effektivitet	Medarbetare	Intraprenad	Övrig verks
Effekter av arbetet inom följande fokusområden inom verksamhetsuppdraget ska beaktas och inkluderas i resultatanalyserna. Fokusområden: Genusredovisning, se Genustrappan Insatser för jobb och social sammanhållning Förenkla, förbättra och förnya Intern kontroll									
*Begreppet brukare används endast som samlingsnamn för kommunens olika målgrupper för service och tjänster. Begreppet ska ersättas med relevanta benämningar för målgruppens individer beroende på verksamhetens karaktär.									

Dessa matriser finns i olika varianter, anpassade utifrån krav på vad aktuell nämnd skall redovisa.

Resultatöverföring till kommande år

Driftnämndernas resultatbedömning ligger till grund för överfört resultat mellan åren. Maximalt kan en nämnd få föra över 20 procent av det prövade överskottet eller 10 procent av värderat underskott.

Programnämnderna samt nämnderna med minikraven omfattas inte av resultatöverföringar mellan åren.

Vid underskott överförs 10 procent av det slutligt värderade resultatet eftersom grundkravet är att klara verksamheten inom tilldelade medel.

Nämndens måluppfyllelsegrad avgör det maximalt möjliga beloppet som kan överföras. Den procentuella grunden för resultatöverföringen värderas enligt följande i **standarskraven**:

Utveckla: Strategiska områden 2015-2018				Säkra: Verksamhetsuppdrag enligt reglemente				Hushålla: Ramavvikelse	
Hållbar tillväxt	Människors egenmakt	Barns och ungas behov	Trygg välfärd	Process	Brukare*	Ekonomi/ Effektivitet	Medarbetare	Intraprenad	Övrig verks
10%	10%	10%	10%	40%	10%	5%	5%	100 % av överskott max 7 % av omslutning	max 20 % av överskott

Bilaga 1 – Uppföljning och analys

Den procentuella grunden för resultatöverföringen värderas enligt följande utifrån **specifika krav** för respektive nämnd:

Miljönämnden

Utveckla: Strategiska områden i ÖSB 2015-2018				Säkra: Verksamhetsuppdrag enligt reglemente				Hushålla: Ramavvikelse	
Hållbar tillväxt	Människors egenmakt	Barn och ungas behov	Trygg välfärd	Process	Brukare	Ekonomi/ Effektivitet	Medarbetare	Intrapr	Övrig verks
10%				50%	20%	10%	10%		max 20 % av överskott

Överförmyndarnämnden

Utveckla: Strategiska områden i ÖSB 2015-2018				Säkra: Verksamhetsuppdrag enligt reglemente				Hushålla: Ramavvikelse	
Hållbar tillväxt	Människors egenmakt	Barn och ungas behov	Trygg välfärd	Process	Brukare	Ekonomi/ Effektivitet	Medarbetare	Intrapr	Övrig verks
				60 %	20 %	10 %	10 %		max 20 % av överskott

Landsbygdsnämnden

Utveckla: Strategiska områden i ÖSB 2015-2018				Säkra: Verksamhetsuppdrag enligt reglemente				Hushålla: Ramavvikelse	
Hållbar tillväxt	Människors egenmakt	Barn och ungas behov	Trygg välfärd	Process	Brukare	Ekonomi/ Effektivitet	Medarbetare	Intrapr	Övrig verks
25 %	25 %	25 %	25 %						max 20 % av överskott

Resultatredovisning mini, för Valnämnd och Stadsrevisionen

Utveckla: Strategiska områden i ÖSB 2015-2018				Säkra: Verksamhetsuppdrag enligt reglemente				Hushålla: Ramavvikelse	
Hållbar tillväxt	Människors egenmakt	Barn och ungas behov	Trygg välfärd	Process	Brukare	Ekonomi/ Effektivitet	Medarbetare	Intrapr	Övrig verks

Mätning av måluppfyllelse

Kommunfullmäktige fastställer de indikatorer som övergripande för kommunen ska utgöra grunden för uppföljning av mandatperiodens strategiska mål med målområden. Samtliga indikatorer utgör också kommunens mål för god ekonomisk hushållning under verksamhetsåret 2016.

Programnämnderna anger i sina Programplaner utifrån kommunfullmäktiges indikatorer mer specifikt de definierade indikatorer som ska vara styrande för utvecklingen inom programområdets verksamhetsuppdrag samt riktar dessa till aktuell driftsnämnd tillsammans med målnivån för det nya verksamhetsåret.

Driftsnämnderna kan sedan i sin Verksamhetsplan med budget specificera och definiera ytterligare indikatorer som mäter resultaten och utvecklingen i väsentliga delar av verksamheten. Exempel på denna styrning är andel elever som slutar sina studier med slutförklarad examen (KF-indikator). PN-indikatorn blir två till gymnasienämnden (högskoleförberedande program samt yrkesprogram) och en till grundskolenämnden (godkända i alla ämnen i årskurs 9).

Så här mäter vi måluppfyllelse på kommunövergripande nivå:

Strategiområde 1: Hållbar tillväxt

Indikatorer för målområde		2013	2014	Prognos 2015	Målvärde 2016	Mål 2018	Uppf. omr* samt ansvarig org.
Hållbar tillväxt							
Andel arbetslösa av befolkningen 16-64 år, skillnad mot riket, procent		0,5	0,5	0,3	i nivå med rikets snitt	lägre än rikets snitt	P
Andel arbetslösa totalt av befolkningen 16-64 år, procent	Totalt	9,8	8,6		($=0$)		Ansvariga: Samtliga PN och bolagen
varav	kvinnor	8,6	7,4				
	män	10,2	9,6				
- 18-24 år	Totalt	18,8	14,7				
	kvinnor	15,5	11,0				
	män	21,9	18,2				
- långtidsarbetslösa (öppet arbetslösa)		1,3	1,2				
Motivering: Grund i samhällsstrukturen är att den vuxna befolkningen kan försörja sig och sin familj via inkomster från arbete eller studier. Långtidsarbetslösa och ungdomar är prioriterade grupper för att bryta den strukturella arbetslösheten.							
Andel unika hushåll som erhållit försörjningsstöd i sex eller fler sammanhängande månader under ett år varav	Totalt	43	43	<43	minska en halv procent-enhet	41	P
- unga hushåll, procent	kvinnor						Ansvarig: Vuxenutb.o arbetsmn.
	män						
Motivering: Volymen av hushåll med försörjningsstöd under längre tid är ett mått på hur kommunen utvecklas.							
Företagares nöjdhet med kommunens service och verksamhet, index SBA	Totalt	61	-	73	lägst 70 i genomsnitt	lägst 70 i snitt, men med lägsta mättnivå 65	B
- intervall	kvinnor						Ansvariga: KS, SB, SoV
Kommunens egen NKI	män	49-76	73	68-78			
Motivering: För att utveckla ett attraktivt näringslivsklimat behöver stödet till och dialogen med företagen fungera bra och nöjdheten regelbundet mätas. Genomsnittligt NKI bör ligga på lägst 70 år 2016, men på sikt bör samtliga mätvärden uppgå till lägst 65 men fortsatt ge ett årligt medelvärde på lägst 70.							

Bilaga 1 – Uppföljning och analys

Indikatorer för målområde		2013	2014	Prognos 2015	Målvärde 2016	Mål 2018	Uppf. omr* samt ansvarig org.
Hållbar tillväxt – forts.							
Verksamhetens och de kommunala bolagens miljö- resp sociala insatser							P
▫ Matsvinn		20,1	18,9	< 18,9	minska	8	Ansvärliga: Samtliga PN och bolagen
▫ Ekologiska livsmedel, procent		33	40	ökar	öka	80	
▫ Elförbrukning, andel egenproducerad		13	22	ökar	öka	öka årligen	
- andel klimatsmart el av elförbrukning		100	100	100	100	100	
▫ Upphandlingar med hänsyn - med miljöhänsyn - med sociala hänsyn			67 av 75 12 av 75	ökar ökar	öka öka	öka öka	
Motivering: Att stärka de gröna näringarna i stort och lokalt är prioriterat för att ge förutsättningar för ett mer hållbart samhälle såväl ekologiskt som socialt. Klimatsmarta alternativ ska värderas och målet är att vara självförsörjande på klimatsmart-el 2018. Matsvinnet ska halveras per serverad portion till 2020.							
Hållbart medarbetarengagemang för anställda i kommunen, HME	Totalt kvinnor män	-	78 79 74	79	i nivå med rikets snitt	i nivå med rikets snitt	M
Motivering: Örebro kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare och ha ett öppet förhållningssätt till nya idéer och förslag från medarbetarna. En ny form av medarbetaruppföljning är etablerad med fokus på hållbart medarbetarengagemang med koppling till verksamhetsresultat.							
Andel timanställda i relation till tillsvidareanställda medarbetare	Totalt kvinnor män		tas fram	tas fram	minska	minska	M
Motivering: För att skapa en bättre kvalitet i verksamheterna ska andelen timanställda minska till förmån för månadsanställda.							
Andel omvårdnadspersonal som erbjudits heltid, procent			tas fram	28-30	öka	100	M
Motivering: Fler heltider ger en högre kvalitet för människorna i våra verksamheter utifrån detta ska omvårdnadspersonalen erbjudas möjlighet att gå upp till heltid.							
Andel delade turer av samtliga schemalagda turer för omsorgspersonal, procent		-	-	3-5	minska	minska	P
Motivering: Personalen ska ges möjlighet att vara den resurs som kommunen behöver för att utföra bra tjänster och service i våra verksamheter genom att i högre grad kunna få samlade arbetstider under arbetspassen.							
Effektiv lokalanvändning, andel omställningsyta i kommunens verksamhetslokaler, procent		1,2	1,2	1,0	1-3	1-3	E
Motivering: Kommunens totala lokalutnyttjande behöver effektiviseras så att onödiga och kostnadskrävande ytor avvecklas till förmån för de ändamålsenliga lokaler verksamheterna behöver.							

Bilaga 1 – Uppföljning och analys

Indikatorer för målområde		2013	2014	Prognos 2015	Målvärde 2016	Mål 2018	Uppf. omr* samt ansvarig org.
Hållbar tillväxt – forts.							
Verksamhetens ramavvikelse, mnkr		125	8	underskott	+ / 0	+ / 0	E
Motivering: Verksamheten som bedrivs och utvecklingen av den ska rymmas inom den tilldelade ekonomiska resursen för verksamhetsåret.							
Antal genomförda insatser genom sociala investeringar:		-	4	6	9	14	P
Motivering: En fortsatt utveckling med sociala investeringar ger fler möjligheter för aktörer inom bland annat civila samhället att bidra till den kommunala välfärden och Örebros utveckling mot ett hållbart samhälle. De satsningar som genomförs bidrar till att minska utanförskapet samtidigt som de förbättrar de ekonomiska förutsättningarna för kommunen.							
Antal intraprenader		12	12	17-20	öka	öka	P
Motivering: Det ska göras möjligt för fler att starta intraprenad som ett sätt att öka möjligheten till medarbetarinflytande, vi-känsla och möjlighet att arbeta långsiktigt i de kommunala verksamheterna.							

Strategiområde 2: Människors egenmakt

Indikatorer för målområde		2013	2014	Prognos 2015	Målvärde 2016	Mål 2018	Uppf. omr* samt ansvarig org.
Människors egenmakt							
Segregationsindex		42,1	41,9	<41,9	minska	minska årligen	P
Motivering: Kommunen arbetar aktivt med att minska segregationen med målet att minska värden av segregationsindex som görs på bostadsområdesnivå. Ett värde på 100 innebär att fullständig segregation råder, ett värde på 0 innebär att individer med utländsk bakgrund är jämnt fördelade över varje bostadsområde i kommunen.							
Genomförda insatser för medborgardialog				ökar	öka	öka årligen	P
Motivering: Målet är att medborgarna ges ett mer aktivt inflytande och större delaktighet för att påverka kommunens utveckling. Genom olika insatser för ökad dialog möjliggörs inflytande och delaktighet i verksamheterna.							
Genomförda insatser för ökad jämställdhet - jämställdhetsintegrerad budget - konsekvensbedömningar		5	9	ökar tas fram	öka	öka årligen	P
Motivering: En grundläggande förutsättning för kommunen är att service och tjänster till medborgare och målgrupper sker på lika villkor för flickor, pojkar, kvinnor och män. Det innebär att kunskapen om hur arbetet i utförs ständigt behöver öka och utvecklas för att säkra likvärdig service.							

Bilaga 1 – Uppföljning och analys

Strategiområde 3: Barns och ungas behov

Indikatorer för målområde		2013	2014	Prognos 2015	Målvärde 2016	Mål 2018	Uppf. omr* samt ansvarig org.		
Barns och ungas behov									
Andel elever som avslutar sina studier - med godkända betyg i alla ämnen från grundskolan, i procent: (kommunal skola) - med yrkesexamen från gymnasieskolan, i procent: - med högskoleförberedande examen från gymnasieskolan, i procent: - med lägst betyg E, grundläggande kurs (vuxenutbildning), i procent: - med lägst betyg E, allmän gymnasial kurs (vuxenutbildning), i procent: - med lägst betyg E, gymnasial yrkeskurs (vuxenutbildning), i procent:	Totalt	75	77 (73)	(70)	i nivå med riket	i nivå med riket	P		
	flickor	79	82 (78)	(70)			Ansvariga:		
	pojkar	71	73 (69)	(69)					
	Totalt		76	78				PN BoU samt Vuxenutb.o arbetsmn.	
	kvinnor		78	79					
	män		74	78					
	Totalt		85	83					
	kvinnor		86	84					
	män		83	82					
	Totalt	93	88	91					96
	kvinnor	95	83	95					95
	män	92		98					98
Totalt	83		84	77					
kvinnor	83		78	78					
män	77		74	74					
Totalt	95		94	95					
kvinnor	96		92	95					
män	94			95					
Motivering: Skollagar och kommunens mål anger att eleverna i de olika skolsystemen ska nå godkända betyg i alla ämnen eller examen för att ha förutsättningar till en framtid med egenförsörjning.									
Andel flickor respektive pojkar i skolan som nått målen enligt nationella prov i skolår 3, 6 och 8	Skolår 3		83	82	i nivå med riket	i nivå med riket	P		
	flickor	85	86	85			Ansvariga:		
	pojkar	82	81	80					
	Skolår 6		78	75				PN BoU	
	flickor	78	78	79					
	pojkar	76	78	71					
	Skolår 8								
flickor	65	69							
pojkar	56	61							
Motivering: Varje elev har rätt till det stöd som behövs för att klara resultaten i skolans samtliga nivåer. Genom att följa utvecklingen för elevgrupperna ges större möjlighet att ge stödet så att möjligheterna ökar att klara grundskolan med godkända betyg.									
Andel föräldrar som är nöjda med förskolans respektive fritidshemmens verksamhet - Förskola - Fritidshem					lägst 80	lägst 80			B
		84	89	90	Ansvariga:				
		81	81	86					
				PN BoU					
Motivering: Föräldrarna ska känna sig trygga och nöjda med de skattefinansierade tjänster som erbjuds inom förskolan och fritidshemmen.									
Gruppstorlek inom förskolan och årskurserna 1-3 - Förskola - Åk 1-3					minska	minska	P		
		17,1	17,1	tas fram	Ansvariga:				
		-	-	tas fram					
				PN BoU					
Motivering: Ett led i att utveckla att förskoleverksamheten präglas av pedagogisk kvalitet, kreativitet och trygghet är minskade storlek på barngrupperna och ökad personaltäthet.									

Bilaga 1 – Uppföljning och analys

Indikatorer för målområde		2013	2014	Prognos 2015	Målvärde 2016	Mål 2018	Uppf. omr* samt ansvarig org.
Barns och ungas behov – forts.							
Andel ansökningar om barnomsorgsplats som tillgodosetts på önskat datum, procent		98	100	98-100	100	100	P E
- vid väntetid anges antal dagar							Ansvarig: PN BoU
Motivering: I en växande kommun med ökat invånarantal är det av betydelse att tillgången på förskoleplatser är god för att föräldrar skall kunna förena familjeliv och arbetsliv.							
Barnfattigdomsindex		15,3	14,9	<14,9	minska	11,9	P
							Ansvariga: Samtliga PN
Motivering: Ett långsiktigt mål är antalet barn i ekonomisk utsatta hushåll ska halveras och detta mäts via barnfattigdomsindex. Detta långsiktiga mål innebär att år 2020, dvs redovisningsår 2022 skall indexet ha minskat till 7,9.							

Strategiområde 4: Trygg välfärd

Indikatorer för målområde		2013	2014	Prognos 2015	Målvärde 2016	Mål 2018	Uppf. omr* samt ansvarig org.
Trygg välfärd							
Servicemottagarnas upplevelse av trygg och god omsorg:					80-100	80-100	B
- Vård och omsorgsboende	Totalt kvinnor män	82 82 82	81 82 80	80-100			Ansvarig: PN SoV
- Hemvård	Totalt kvinnor män	88 88 87	87 88 84	80-100			
- Upplevelse av trygg och god omsorg i stöd till funktionshindrade	Totalt kvinnor män	86 79 89	86 83 93	80-100			
Motivering: Det är viktigt att de målgrupper som får skattesubventionerad vård och service också är nöjda med de insatser som erbjuds.							
Andel mottagare som anger att de helt eller delvis fått välja utförare av Hemtjänst (service/omvårdnad), procent	Totalt kvinnor män	57	71	ökar	öka	öka årligen	B
							Ansvarig: PN SoV
Motivering: De äldre ska ha rätt att bestämma över sin tillvaro och uppleva att trygghet, värdighet och livskvalitet präglar verksamheten.							
Beläggningsgrad på särskilda boenden i egen regi, procent					öka	lägst 95	P E
- vård- och omsorgsboenden		94,9	97,2	ökar			Ansvariga: PN SoV
- LSS-boenden (boendestöd)		(99,0)	(99,0)				
- Sol-boenden för personer med funktionsnedsättning							
Motivering: En ökning av effektivitet och nyttjandegrader i den befintliga boendeverksamheten ger kommunen möjlighet att. Inom redan insatta resurser tillgodose ökade behov hos målgrupperna.							

Bilaga 1 – Uppföljning och analys

Indikatorer för målområde	2013	2014	Prognos 2015	Målvärde 2016	Mål 2018	Uppf. omr* samt ansvarig org.
Trygg välfärd – forts.						
Andel uppnådda servicegarantier/värdighetsgarantier, procent				lägst 90	lägst 90	P
Generella servicegarantier (4st)	58-89	55-69	ökar			Ansvariga: Samtliga PN
Verksamhetsunika servicegarantier - BoU (15 st) - Sam (18 st) - SoV (9 st)	65-100	90-100 95-100 85-100	80-100 95-100 62-96			
Verksamhetsunika värdighetsgarantier - SoV, vård och omsorg (12)	-	-	< 90			
Motivering: Servicegarantier och värdighetsgarantier är löften till medborgarna om den kvalitet av service och tjänster som verksamheten lovar att leva upp till.						
Bostadssituationen:				1 lgh per 2 nya inv (0,5)	1 lgh per 2 nya inv (0,5)	P
Antal nyproducerade bostäder i relation till förra årets befolkningsökning, (kvot av antal lgh per 2 nya inv)	0,2	0,7				Ansvariga: KS, PN SB samt bolagen
(färdigställda lägenheter i nybyggda hus)	424	1 125				
Varav:						
- Antal nya bostäder för äldre - Antal nya gruppboende - Nya flerfamiljshus på landsbygden						
Motivering: Örebro växer, därför finns det behov av fler bostäder. För att människor ska trivas i staden och vilja flytta till oss är det viktigt att det finns boende planerat som tillgodoser örebroarnas önskemål. Även om det byggs mycket i Örebro just nu så behöver en stad som växer så kraftigt som Örebro många fler bostäder än de som är påbörjade.						

*) Med uppföljningsområden avses bedömningsmatrisens delar för att säkra verksamhetsuppdraget:
P (processer), B (brukare), E (effektivitet), M (medarbetare)

Bilaga 2. Förändring driftbudgetram

PN Barn och utbildning	
Ram 2015	2 966 442
Justeringar inför 2016	
Överfört resultat nämnd 2015	-4 024
Överfört resultat intraprenader 2015	-9 104
AFA-medel 2014	-5 878
Volym förskola/skola	60 000
Karolinska skolan, hyra	7 500
Lillåns skola, hyra	2 950
Vintrosaskolan, hyra	3 350
Om- och tillbyggnad Sörbyskolan	2 100
Rostaskolan	1 400
Justering förändrad internränta	-657
Omprövningskrav	-15 424
Friskoleersättning, lönekompensation	13 334
Överhäng löneöversyn 2015	15 683
Löneöversyn 2016	44 255
Ram 2016	3 081 928

PN Social välfärd	
Ram 2015	2 686 377
Justeringar inför 2016	
Överfört resultat nämnd 2015	-2 569
Överfört resultat intraprenader 2015	-9 475
AFA-medel 2014	-7 501
Volym LSS	30 000
Volym Socialtjänsten	6 000
Brandskydd gruppboende (bostäder)	500
Brandskydd /ändrad gränsdragning VoBo	2 000
Trädgårdarna 1	26 400
Familjecentral	600
Eksam	600
Kvinnohuset	500
Justering förändrad internränta	-621
Omprövningskrav	-13 909
Överhäng löneöversyn 2015	12 742
Löneöversyn 2016	37 630
Ram 2016	2 769 274

Bilaga 2 – Förändring driftbudgetram

PN Samhällsbyggnad	
Ram 2015	720 522
Justeringar inför 2016	
Överfört resultat nämnd 2014	-3 014
AFA-medel 2014	-2 683
SM-veckan beslut 2012	-3 000
SM-veckan engångskaraktär	-1 400
Extra AFA tillväxt	-2 125
Konstgräs	600
Idrottshuset hyresökning	500
Rosta gärde, omklädningsrum	300
Truckstop	2 000
Törsjöterminal	600
SM-veckan - anläggning Örebro Skidstadion	400
Volymökning Sb	5 000
Open Art	-2 500
Behrn Arena Hockey	300
Bullersanering omb från invest	1 000
Kulturarbetarfristad	600
Nytt flextrafikområde	1 400
Torgyta Örebro universitet	600
Tegelbruket	2 500
Återföring avfallsintäkter	2 000
Flytt av ansvar och budget IT	-106 768
Justering förändrad internränta	-6 833
Omprövningskrav	-3 136
Överhäng löneöversyn 2015	2 638
Löneöversyn 2016	6 581
Ram 2016	616 082

VUXAM	
Ram 2015	514 920
Justeringar inför 2016	
Överfört resultat nämnd 2015	-3 715
Överfört resultat intraprenader 2015	-1 033
Ny lokalorganisation Vuxam	2 400
Justering förändrad internränta	-67
Omprövningskrav	-2 591
Riktat omprövningskrav	-3 000
Överhäng löneöversyn 2015	1 418
Löneöversyn 2016	4 394
Ram 2016	512 726

Bilaga 2 – Förändring driftbudgetram

Landsbygdsnämnden	
Ram 2015	4 700
Justeringar inför 2016	
Leader LN	500
Omprövningskrav	-26
Ram 2016	5 174

Kommunstyrelsen/KLK	
Ram 2015	271 151
Justeringar inför 2016	
AFA-medel 2014	-3 394
Engångs marknadsföring	-1 500
Engångs personalsystem	-1 800
Extra AFA tillväxt	-3 900
E-arkiv	900
Småbåtshamn, bensinmack	300
Avloppsledning, Storstenshöjden	200
Bredbandsutbyggn landsbygd	760
Live at Heart	-200
Futurum underhåll	4 000
Örebro Pride	175
Bolaget Oslo Stockholm	1 000
Kulturkvarteret infrastruktur	400
Föreningsrådet	2 200
Flytt av ansvar och budget IT	106 768
IT-satsning 2013	-1 500
Justering förändrad internränta	-2 286
Omprövningskrav	-1 915
Överhäng löneöversyn 2015	1 230
Löneöversyn 2016	3 480
Ram 2016	376 068

Kommungemensamt	
Ram 2015	159 407
Justeringar inför 2016	
Länsmuseet, stadsrum	-1 000
Ökad hyra Konserthuset	1 900
Konserthuser, inventarier	500
Nerikes Brandkår	1 200
Ram 2016	162 007

Bilaga 2 – Förändring driftbudgetram

Stadsrevisionen	
Ram 2015	3 300
Justeringar inför 2016	
Ram 2016	3 300

Valnämnd	
Ram 2015	200
Justeringar inför 2016	
Ram 2016	200